

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadóért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratoikat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908. június 1. d. u. 4 órákor. Üzemi bizottság ülése.
" " 3. d. u. 4 órákor. Egyesületi tanács ülése.
" " 4. d. e. 10 órákor. Igazgatóválasztmány ülése.
" " 5. d. e. 10 órákor. Országos sörárpa- és komlókiállítás rendező-bizottsága ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1908. évi június hó 4-én (csütörtökön) d. e. 10 órákor a „Köztelek” székházában (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz. alatt) tartandó

IV. rendes ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 41. számában.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” országos sörárpa és komlókiállítás rend.-bizottságának

1908. évi június hó 5-én (péntek) d. e. 10 órákor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

Tárgyak:

- Sörárpakiállítás bírálati szabályzatának megállapítása.
- Komlókiállítás bírálati szabályzatának megállapítása.

3. Részvétel a berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállításon.

4. Bíráló-bizottság választása.

Cserhádi Sándor s. k.,
biz. elnök.

Egyről-másról.

(A vetések állása és a gabonapiac helyzete. — Hol késik a tőzsdereform? — A közegészségügyi törvényjavaslat. — A szerb szerződés vajudása. — Az osztrák czukoradójavaslat.)

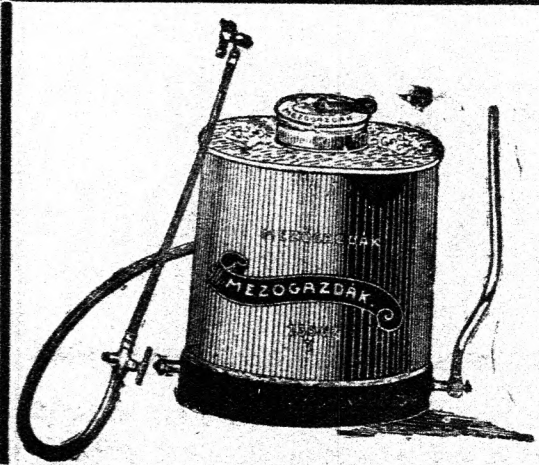
A három fagyos szent kimaradt az idén, Orbán azonban pontosan megjelent és az egyszer szívesen láttuk megjelenését. A szinte türethetetlen és a vetéseket pusztulással fenyegető hőség alább hagyott, sőt estefelé és éjszakan át meglehetősen hűvösre is vált az idő. A hőség csökkenését nyomon követte az esőzés, amely ha nem is volt tartós, annyit mégis használt, hogy a vetések legalább felocsudtak. Ugy a hűvösebb időjárás, mint a csapadék Nyugat-Európa felől jött és vonult fölünk délre, délkeletre, ahol éppen oly nagy szükség van mindkettőre, miként nálunk. Az időjárásnak ezt a Palfordulását különben a „Meteor” megjósolta előre és jóslata miként legtöbbször, most is bevált. A vetések állásáról szóló jelentéseket lassan a termésbecslés kezd felváltani, a földmívelésügyi miniszterium is utasította tudósítóit, hogy a legközelebb beküldendő jelentésükben közöljék a várható terméseredményekről megalkotott becslésüket.

A budapesti malmoknak sikerült nyélbe ütteni a teljes üzembeszüntetést. Június hó elsejétől kezdve megáll a budapesti malmok gépezete és csak három hét múlva indítják meg újra. A malmok ezen üzembeszüntetést azzal indokolják, hogy lisztraktáiraik túlszűfoltása és a rossz liszthelyezési viszonyok kívánják az üzembeszüntetést. Ez indokoláshoz hozzátéhetjük, hogy egyszersmind nyomást óhajtának gyakorolni a gabonapiacra, azt óhajtván elérni, hogy az üzemszünet alatt a gabonaárak még jobban süllyedjenek. A gabonapiac irányzata ma kétség-

kívül hanyatló a nemzetközi piacon, mert a terméskilátások elég biztatók, komolyabb panasz egy olyan államból sem érkezik, amely a gabonatermesztés terén számottevő. Figyelembe kell azonban venni, hogy a termés betakarításáig még mindig fordulhat elő oly esély, amely döntő befolyással lehet a terméseredményre. A malmok üzembeszüntetése lehet, hogy árhanatlast fog előidézni, csak az a kérdés, fogják-e ennek hasznát is látni a budapesti malmok, mert a háttérben leskelődő osztrák malomipar valószínűleg ki fogja aknázni saját hasznára a budapesti malmok ezen akcióját és hálaképpen még erősebben fogja folytatni a magyar malomipar ellen való támadásait.

Június hó közepén kezd meg nyári szünetét a képviselőház, hogy majd ősszel ismét összeülve folytassa munkásságát, amelyet nagyjából ismerünk már a költségvetési tárgyalások alkalmával elmondott miniszteri beszédekből. Sok és nagy munka vár a törvényhozásra, az kétségtelen, de sajnálattal kell megállapítanunk azt, hogy a munkaprogram bennünket ki nem elégíthet és pedig azért, mivel nemcsak a gazdák érdeke, hanem a közérdek szempontjából is több igen fontos kérdés rendezésére nem látunk biztosítékot a képviselőház munkaprogramjában. Ilyen fontos kérdés a tőzsdereform, a mezőgazdasági érdekképviselet, a cigánykérdés stb. Legelsőnek említettük a tőzsdereformot, mert éppen most a legidősebb kérdés. Nemcsak mi agráriusok döngtjük a mai tőzsdereform csoka falait, a Dunántul gabonakereskedői is elsütötték nagy ágyukat, megkezdve az ostromot, amelyet mi lelkes vezérférfiakkal az élünkön, több mint egy évtized óta folytatunk. Meg kell örököznünk itt azt a jellemző tünetet, hogy a napi sajtó a dunántuli gabonakereskedők nagyjelentőségű határidőüzletellenes mozgalmát egyszerűen agyonhallgatta.

Daczára ez erős ostromnak, daczára a számos ígéretnek, ma éppen oly távol vagyunk a tőzsdereformtól, mint talán tíz évvel ezelőtől.

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel nagy munkaerő- és permetezőanyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—
" B. " " " 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 34 oldal.

erre enged következtetni legalább az, hogy az illetékes miniszter ajkait a tőzsdereformra vonatkozólag semmiféle határozott kijelentés el nem hagyta. Ajánljuk ezt agrárképviselőink figyelmébe, akiknek módjában van egy interpellációval nyílt válasza szoritani a kormányt. Németországban június hó elsején már második kiadásában lép életbe a tőzsdereform nálunk e kérdés még a kezdet kezdetén sem tart. Pedig a tőzsdereform kérdése van olyan fontos, mint az a többi javaslat, amely őszszel fog tárgyalás alá kerülni. Sőt fontosabb, mert a tőzsdéi haszár játékok az állam milliókra menő adózóit károsítják.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter két nagyfontosságú javaslatot tett a napokban a törvényhozás elé, amelyek bár egymástól teljesen független és különálló kérdések szabályozását célozzák, végeredményben mégis ugyanannak a nagy nemzeti érdeknek a szolgálatában állnak. Egyik javaslat a kivándorlásról szól. A másik legközelebb sorra kerülő javaslat pedig 1876-iki közegészségügyi törvényünk novellája.

Hogy a kivándorlási törvényjavaslattól várhatunk-e és minő eredményt, arról már kifejtettük a lapok hasábjain szerény nézetünket, amelyre most visszatérni nem kívánunk. Szólunk azonban a közegészségügyi novelláról, amelyet mint okos, szükséges és jelentős lépést, mint sikert ígérő, valóságos tettet üdvözlünk s amelytől méltán várhatjuk sok vidék száználmas, sőt szegénytelen közegészségügyi viszonyainak jobbrafordulását, ennek révén pedig a halálozási, főleg a gyermekhalandósági arányszámok megjavulását. A városi és falusi népesség közegészségügyi gondozása között sokkal kiáltóbb ellentét van, mint aminőt a viszonyok természete szükségképpen hoz magával s kulturált államhoz valóban nem méltó állapotot jellemeznek a javaslat indokolásának e szavai: „Vannak vármegyék, melyekben az orvosi körök nagyobb része nincsen betöltve, sőt van olyan vármegye is, ahol egy körorvosi állásra sem akadt pályázó.” Vegyük még hozzá, hogy ezer meg ezer községben tanulatlan kontárok végzik a szülésznők kényes teendőit s ahol van is körorvos, meg képesített baba, ezek legnagyobb része hihetetlenül silány díjazáson tengődik, hogy továbbá a tudatlan és bizalmatlan nép még mindig inkább kuruzsó kezére bizza magát, semhogy orvoshoz forduljon: mindezek alapján megérthetjük, hogy miért oly nagy az ország sok vidékén éppen a tán legegészségesebb foglalkozást űző mezőgazdasági népesség halandósága, hogy miért pusztul el nálunk ezer ujszülött közül négyszáznál több öt éves kora előtt s hogy miért csak 24—25 esztendő népességünk átlagos élettartama, szemben valamennyi nyugati nemzet jóval kedvezőbb arányszámaival.

Korántsem ártatjuk magunkat azzal, hogy az a negyedfél millió korona, amit a javaslat a körorvosok és bábák törzsfizetésének, helyi pótlékának és korpótlékainak fedezésére szán, egy csapásra megváltoztatja a mai nyomoruságos

viszonyokat, de hogy segíteni fog rajtuk, az tagadhatatlan. E segítség áldásait elsősorban az eddig annyira elhanyagolt és elhanyagolt falusi, pusztai népesség fogja élvezni; reméljük, hogy az eredmények nem hazudtolják meg a javaslathoz fűzött várakozásunkat.

Örömmel üdvözlöttük annak idején az állatorvosi szolgálat újjászervezését, mint állat-egészségügyünk megjavításának előfeltételét és biztosítékát. A gyakorlatban azóta igen jól bevált ez a reform, amely állatállományunk szakszerű gondozásával a nemzeti vagyonnak egy jelentős tényezőjét védelmezi. Az emberélet még sokkal nagyobb értéket képvisel, a rendezett közegészségügy még sokkal drágább és fontosabb kincse mindegyik művelt államnak: legfőbb ideje immár, hogy végre e téren is tegyünk egy elhatározó lépést, legalább immár 30 évesnél régebb egészségügyi törvényünk leg-égetőbb hiányainak orvoslásával!

A Szerbiával hosszas alkudozások után nagynehezen megkötött kereskedelmi szerződés tudvalevőleg már hónapok óta Mohamed koporsója gyanánt ég és föld között lebeg, mert a szerbek keveslik, a magyar és osztrák gazdák pedig sokalják a benne foglalt engedményeket. Mostanában lesz Szerbiában a választás, amely eldönti, tud-e a szerb kormány magának a szerződés elfogadásához elég erős többséget összehozni; mi a magunk részéről — őszintén megvallva — örülnénk, ha a szerb szkupstina elutasítaná a megkötött szerződést, amely csak áldozatot kíván a magyar gazdától, anélkül, hogy valami számbavehető előnyt nyújtana érte cserébe. Egyesegyedül néhány osztrák nagyipari vállalat vár hasznát a szerződés életbeléptetésétől, így főleg az osztrák pamut- és szövőipar, amely kiviteli törekvéseinek alkalmas piacot vél Szerbiában az új szerződéses vámtételek mellett találhatni. Ez a néhány érdekelt meg is indította már az osztrák börzselapokban az agitációt a szerb szerződés sürgős életbeléptetése érdekében s egyszersmind az osztrák kormány-nál ugyancsak lépéseket tett ez értelemben.

Ausztriában azonban tudvalevőleg oly erőlyes agitációt fejtettek ki az agráriusok a szerb szerződés becikkelyezése ellen, hogy annak a parlamentben való elfogadása legalább is kétséges, amint hogy a szerződés elfogadásának nálunk is erős ellenzéke van. Annál feltűnőbb és hihetlenebb a bécsi lapoknak az a híradása, mintha az osztrák kereskedelmiügyi miniszter a pamutgyárosok küldöttségének kötelező nyilatkozatot tett volna az iránt, hogy a magyar kormányval való megegyezés után a felhatalmazási törvény alapján rendeleti uton szándékozik a szerb szerződést életbeléptetni, mihelyt azt Szerbia becikkelyezi, minél fogva a szerződés legkésőbb július hó 1-ére érvénybe léphetne.

Egyelőre nem tudunk hinni e hír komolyságában, mert a magyar és osztrák kormányoknak ily értelmű megegyezése nyílt semmibehevését jelentené a két parlament akaratának és utját

vágná e szerződés alkotmányos letárgyalásának, nagyon is jogosult beható parlamenti megvitatásának, már pedig ilyen eljárásra részünkről sem sürgősség, sem bármiféle egyéb nyomós ok fenn nem forog.

Érdekes és körülményeinél fogva szokatlan kavargást idézett elő mostanában az osztrák urakháza költségvetési bizottságának az a határozata, mely a cukoradónak a birodalmi gyűlés által már megszavazott leszállítását szótöbbséggel elutasította, illetőleg elutasító javaslattal terjeszti az urakháza elé. A bizottság e meglepő határozatát az állam pénzügyi helyzetével okolta meg. Az állammal szemben egyszersorban jelentkező legkülönbözőbb igények ugyanis oly súlyos terhet rónak már amugy is a kincstárra, hogy a bizottság a cukoradó leszállításából előálló évi 28 millió korona bevételi hiányért nem volt hajlandó felelősséget vállalni. Még nem tudható, hogy az urakháza milyen álláspontot foglal el a javaslattal szemben, de nagy reá a valószínűség, hogy a plénum szentesíti a bizottsági határozatot.

Az osztrák birodalmi gyűlés a cukoradó leszállítását tudvalevőleg a Magyarországgal való kiegyezés egyik ellenértéke gyanánt szavazta meg, hogy — amint ők mondták — a kiegyezés keserű piluláját a cukoradó mérséklésével a nép részére megédesítse. A pilulát annak idején lenyelték osztrák szomszédaink, most hát méltán panaszkodnak a kikötött édesítőnek utólagos megvonását. Legújabbban az a terv merült fel, hogy valamely más fogyasztási adónak leszállításával kártalanítsák az országot a cukoradótételnek változatlanul maradásáért s szó van a husfogasztási adónak vagy a petróleumadónak mérsékléséről.

Az osztrákok dolga különben, hogyan oldják meg a felmerült konfliktust. A mi álláspontunk annak idején — mint még emlékeztet — az volt, hogy a cukoradó leszállítása fontos gazdasági érdek nálunk is, nemcsak Ausztriában s hogy az ilyen intézkedés a fogyasztás természetesen növekedése folytán a hazai répatermesztés és cukoripar fellendülésében bőven meghozná gyümölcsét. A magyar kormány azonban pénzügyi okokból mereven elzárkózott a szeriellenül magas, 38 koronás adótétel mérséklése elől s ily körülmények között hazai cukortermelésünk kedvezőnek kell mondanunk, ha Ausztriában is azonos színvonalon marad a cukoradó, mert különben közbenső vámvonal hiányában az alacsonyabb adótétel mellett termelt, tehát olcsóbb osztrák cukor a jelenleginél is veszedelmesebb versenytársává válna hazai cukoriparunk termékeinek. Már pedig a kiviteli chance-oknak folytonos rosszabbodása s a megújított brüsszeli konvenczió fokozott mértékben utálja cukortermelésünket a hazai piacra, ha tehát idehaza, a magunk portáján még jobban megerősödnek az osztrák verseny oly előnyök segítségével, amelyeket hazai termelésünk nem élvezhet — ez kétségtelen hátrányunkra volna.

A ma
a czuko
érünk, j
marad n
kiegyezés

Gabona

és Ha
nő-ényne
ter-yészi
ne mesité
Nemesak
r-észjtük
sített faj
ségben bi
azért is,
tánk, a b
lémája me

Azt a f
gyenek, le
meg, mer
mára a le
helyszin
a végreh
relés nem
sértelen,
sítő péld
gabonafé
alkalmas
ségekn
utmutatást

Már em
nyemben,
csak akko
tenyészki
utóbbi elj
legtöbb es
zésből szá
különbö
költségeit
amelyekne
van és azé
zásának el
tetésével
tenyészki
is a virágz
megfelelő.

Érés utó
a különbsé
nemesítő
virágzás u
kaliszalak
különbsége
legmegfelelő

Ha a ga
különböző
csakhamar
vetésben na
Ezen külön
vagy a tré
közönséges
ezen okok
nemesítő s

Külön arányzárakat mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ötlet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű Gözcséplő-készletek

A magunk részéről ezentul is küzdeni fogunk a cukoradó mérsékléséért, de amíg ezélt nem érünk, jobb reánk nézve, ha a Lajtán tul is marad minden a régiben, legalább a mostani kiegyezés érvényességének tartamára.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Gabonafélék nemesítése a virágzás és érés idején.

Ha egyáltalában történik hazánkban a növény nemesítés vagy más néven vetőmagtenyésztés terén valami, akkor a gabonafélék nemesítésével kell a munkát megkezdennünk. Nemcsak azért, mert a gabonaféléket természetük a legnagyobb területen és így a nemesített fajta vetőmagját bármilyen nagy mennyiségben biztosan és jó áron lehet eladni, hanem azért is, mert alig van néhány jó gabonafajtánk, a buza fajta-kérdés pedig már égető problémája mezőgazdaságunknak.

Azt a feladatot, hogy jó gabonafajtáink legyenek, legjobban a gyakorlati gazdák oldhatják meg, mert az ország különböző vidékei számára a legmegfelelőbb gabonafajtákat csak a helyszínen lehet létesíteni. Az eljárás egyszerű a végrehajtásához semmiféle költséges felszerelés nem kell, a jövedelmezősége pedig kétségtelen, mert azt számos külföldi növény nemesítő példája bizonyítja és azért most, hogy a gabonafélék nemesítésének megkezdésére legalkalmasabb időszak ismét bekövetkezett, szükségesnek vélem, hogy erre vonatkozólag néhány utmutatást szolgáltatassak.

Már említettem ezen helyen több közleményben, hogy a gabonafélék keresztezésével csak akkor lesz érdemes foglalkozni, ha a tenyész kiválasztással nem érünk czélt, de az utóbbi eljárás gyorsabban vezet eredményre és legtöbb esetben teljesen sikeres. A keresztezésből származó fajvegyületek szétválasztása különben is oly sok munkával jár, hogy annak költségeit csak olyan gazdaságok viselhetik, amelyeknek a nemesítés után már sok hasznuk van és azért ez alkalommal a gabonafélék virágzásának és a keresztezés végrehajtásának ismeretével nem foglalkozom, de annál inkább a tenyész kiválasztással, mert ennek végrehajtására is a virágzás és érés közötti időszak a legjobban megfelel.

Érés után a gabonafajták egyes tövei között a különbségek nagyon elmosódnak és a kezdő nemesítők figyelmét teljesen elkerülhetik, ellenben virágzás után és érés előtt, főképpen szalma- és kalászalakulásra szembeötlően mutatkoznak a különbségek, ezért a tenyész kiválasztásra ez a legmegfelelőbb időpont.

Ha a gabonavetés ilyenkor bejárjuk és a különböző töveket egymással összehasonlítjuk, csakhamar feltűnik, hogy az egyébként fajtisza vetésben nagyon különböző jellegű tövek vannak. Ezen különbségek nem azonosak a táblaszéléken vagy a trágyafoltokon bujában fejlődő és a közönséges vetés közötti eltérésekkel, mert az ezen okokból erőteljesen fejlődő növények a nemesítő szempontjából értéktelenek, hanem

olyan helyeken találhatók fel, ahol a vetés különben teljesen egyenletes.

Az ilyen egyenletesnek látszó vetésben megtalálhatók és a többitől egy vagy más tekintetben eltérő jellemvonással bíró tövek rendszeresen önálló fajtipusok, tehát az esetben, ha ezek termesét a többitől tökéletesen elkülönítve vetjük el, akkor az ivadékaik mind az anyatöböz hasonlóak lesznek. Ezáltal a régitől egy vagy más tekintetben eltérő új fajtára tehetünk szert és ha ez az eltérés az új fajta természetesi értékét javítja, az többit fog érni, mint a régi fajta.

A hazánkban természetesen gabonafajták mind különböző fajtipusok keverékei és azért a rendestől eltérő jellegű típusokat bármelyikből kiválogathatjuk. Ezután csak az a nemesítés feladata, hogy a kiválasztott önálló típusokat fajtisztán szaporítsa tovább és ezen munka folyamán természetesi kisérletekkel kiválasztjuk azt a típust, amelynek legtöbb gyakorlati értéke van.

A virágzás és érés közötti időszakban végzett tenyész kiválasztásnak különösen nagy értéke van azon szempontból, hogy ily módon a buza rozsdadallóságának fejlesztésére végzett nemesítés biztosabb alapon végezhető.

Az egyes tövek rozsdadallóságát érés után a szalma foltjaiból nem lehet oly biztosan megállapítani, mint a zöld gabonán, mert az utóbbi esetben a rozsdadallóságban mutatkozik és ahogyan van jól és gyengén rozsdadalló buza fajta, épp úgy találhatunk részletes megfigyelés esetén az erősen rozsdadalló magyar buzában is rozsdadalló fajtypust.

A rozsdadalló elleni védekezést a nemesítéssel mindenesetre elsősorban ez uton kell megkísérlelnünk, mert ha a magyar buzákat rozsdadallóbb fajtaival keresztezzük, annak kitűnő minőségét és fagyállóságát veszítjük kockára.

A tenyész kiválasztást a virágzás és érés közötti időszakban úgy végezzük, hogy keresztül-kasul bejárjuk a gabonavetést és ahol feltűnő kalászokat találunk, ott lenyulunk annak tövéhez és össze fogjuk a töveket valamennyi kalászával. Így könnyen felülbírálhatjuk az egész tövet és összehasonlíthatjuk a szomszédosakkal. Ha valamely szempontból előnyösnek ígérkezik a kifogott töve elszaporítása, azt karóhoz köttelve megszámozzuk és jegyzékbe foglaljuk, hogy miért fogtuk ki ezt a tövet. Aratáskor ezeket a töveket gyökereitől tépetjük ki és azután újból felülbírálva őket, a termésüket egymástól elkülönítve kis parcellákra vettjük.

A vetés bejárásakor végzett tenyész kiválasztásnál különösen a szalma és a kalász alakulását vizsgáljuk.

Valamennyi gabonaféléknél a szalma erősségére és arra legyünk tekintettel, hogy a hajtásuk már ilyenkor is lehetőleg egyenlő hosszúak legyenek, mert a sarjhajtások értéktelenek, sőt sokszor károsak. A szalma hosszúsága ilyenkor még nem bírálható, mert az még növekedik, de a tisztaságára — különösen a buzáknál a rozsdafoltosságára — fokozott figyelmet kell fordítani.

A kalászokon ilyenkor azok alakját és szerkezetét, kalászkák vagy füzérkéik alakulását vesszük figyelembe és ez gabonafélék szerint változó szempontok szerint végzendő. Ezen

szempontok közül he'yszüke miatt csak a legfontosabbakat fogom megemlíteni.

A hazánkban természetesen buza fajta kalászalakjai közül legtöbbet ér az alsó és felső végén egyenlő széles, középrészén nem hasasodó kalászforma, mert ilyenben rendszeresen valamennyi kalászkák megtermékenyülnek és az egész kalász egyenlő nagyságu magot terem. A felfelé hegyesedő kalászalak a magyar buzában nagyon gyakori, de ez keveset ér, mert a felső végében rendszeresen csak kétmagvu kalászkák vannak és így keveset terem. Hazai viszonyaink között olyan buza fajtaakra van szükségünk, amelyek alsó és felső végén épp úgy, mint a közepén hárommagvu kalászkákkal borított kalászaik vannak, mert a buza termőképességét ezáltal biztosabb alapon fejleszthetjük, mint az erős bokrosodás kifejlésztésével.

Kedvezőtlen időjárás esetén a legtöbb buza kalász középső sora nem köt magot, de a degenerált fajtaiban ez rendszeresen előfordul, mert a kalászkák középső virágai gyengék és ha csak gyenge köd vagy hideg éri a virágzás idején, akkor már nincsen bennük mag.

Ezért kell hazai buza fajtainknál a háromviráguságot kifejleszteni. Ennek gyakorlati jelentősége hamar szembeötlök, ha meggondoljuk azt, hogy így egy kalászban nem négy, hanem hat sor buza terem, tehát a termés ilyen módon $\frac{2}{3}$ résszel több lehet, anélkül, hogy ez az érést késleltetné.

A magyar buzában bunkós végű kalászalakkal bíró tövek is vannak és ez a kalászforma határozottan a bőtermőség jele. Az ilyen kalászalakkal bíró töveknek rendszeresen erős szalmájuk is van és azért a köztenyésztésük előnyös. Ha a kalászokat az élükre fordítjuk, a bunkós kalászforma jobban szemünkbe ötlök. Ugyanilyen módon vizsgálhatjuk a kalász tömörségét is, de ez érésig sokat ritkul.

Természetes, hogy minél több kalászkák van valamelyik töve kalászaiban, az annál többet ér, tehát nem a hosszú kalászu tövek kell a kiválasztást végezni, hanem olyan töveket válogassunk, amelyeknek sok kalászkák vannak és kívánatos, hogy ezek sűrűn álljanak egymás fölött, mert az ilyen kalászok szalmája is erősebb.

A rozsdadallóságát szembeötlően kell venni azon körülményt, hogy a kiválasztott tövek nem feltétlenül azok, aminek látszanak.

Valamennyi rozsfajta típuskeverék és ezek a kölcsönös megtermékenyülés következtében egymással kereszteződnek, ennek pedig természetes következménye az, hogy a kiválasztott elittövek ivadékaik egészen más jelleget mutatnak mint amilyen az anyató volt. A rozsdadallóság nemesítésénél tehát a kiválogatott tövek ivadékaikat újból át kell válogatni és virágzásokor az elittöveket sz idegen himpor ellen védeni kell. Az évről-évre végzett kiválasztást addig folytatjuk, amíg a család teljesen fajtisza.

A rozsdadallóság kalászalakjai közül szintén az egyenlő vastag kalászu tövek a legjobbak, de a buzáktól eltérően, azok a kalászok a legjobbak, amelyek négy sorosak, vagyis a kalász egyik oldalán csak jobbról és balról legyen mag, középen nem, mert az ilyen tövek jobban megtermékenyülnek. Ezek kalászformája négyéü hasáb, tehát nem

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK
 és **LOKOMOBILON.**
NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!
LEGOLCSÓBB ÜZEM!
 • TELJES MALOMBERENDEZÉSEK •
WOHANKA ÉS TÁRSA.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!
 HELLER MÖR. K.

hengeres. A petkusi rozs kalásza ilyenek és ez legtöbbször többet terem, mint a sokvirágu schlanstedti, a magja is nagyobb és egyenletesebb. Amit az egy kalászból levő virágok számának csökkentésében veszítünk, a kalász hosszúságának növelésével pótolhatjuk, mert ez a rosnál inkább sikerül, mint a buzánál.

Érés előtt a polyvák hosszúságára is tekintettel lehetünk a kiválasztásnál, mert a szálkás, hosszú polyvájú kalászokban nem terem olyan jó minőségű mag, mint azokban, amelyek magját a polyva csak $\frac{2}{3}$ — $\frac{3}{4}$ részben takarja. Ha a polyvák elég szorosan fogják az ilyen részben fődött magot, az nem fog peregni.

Az árpa nemesítése első sorban sörgyártás céljaira történik és a sörárpa fajtisztasága, ezzel kapcsolatosan a mag egyenletessége elsőrendű minőségi kívánalom.

Ezért a kiválasztásnál a szalma és kalász egyenletességére különösen nagy gondot kell fordítani. Nagyon fontos körülmény az, hogy a kalász hogyan illeszkedik a szalmához, mert az elhajló kalászu tövek (nutans) más fajta-csoportba tartoznak, mint az egyenesen állók (erectum).

Az árpa elítőkék bírálata legjobban az érett töveken végezhető, ez pedig most nem időszéri, azért még csak azt említem meg, hogy az árpa kalász-állásán kívülérés előtt a kalász egyenletességét bírálhatjuk, mert az alsó-felső végén egyenlő széles kalász a legjobb. A középén hasas kalászok nem teremnek egyenlő nagyságu magot. Kívánatos, hogy a kalász széles legyen, mert az ilyenben nagyobb a mag. A tömött kalászok szalmája erősebb; a toklászok hosszúsága a mag héjának finomságát mutatja.

A zab-tövek kiválasztásánál a szalma erősségén és tisztaságán kívül különösen a buga szerkezetére kell nagy figyelmet fordítani.

Minél több helyen ágazik el a buga és minél több virágfüzér van rajta, annál értékeesebb az elítő. Kívánatos, hogy az egyes füzereken minél több kalászká legyen és a füzér ne legyen nagyon laza. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a kalászkák nyele ne legyen nagyon hosszú, mert az ilyenek magja könnyen pereg.

Egy zabkalászkában rendszeren 2—3 virág van egymás fölé illesztve, de a harmadik legtöbbször nem termékenyül meg. Ezen általános szabály alól azonban lehet kivétel, vagyis egy kalászkában több virág is lehet és ha ezek jól megtermékenyülnek, az ilyen töveket érdemes továbbzaportítani. Érés előtt a zab virágainak megtermékenyülését könnyen megfigyelhetjük és amelyek tövön sok a léha szem, az nem sokat ér.

Rövidre fogva ezek a fő szempontok, melyek alapján virágzás és érés között a gabonafélék kiválasztással végzett nemesítése végezhető. Ezek figyelembe vételével kevés gyakorlás után szembe tűnnek a finomabb különbségek is, mert a lábán álló zöld gabonában a tövek egymással könnyen összehasonlíthatók és eltérő jellemvonásaikat így hamarosan felismeri a kevésbé gyakorlott szemű megfigyelő is.

Grabner Emil.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Egy szó a magyar parlagi szarvasmarhafajta érdekében.

Körülbelül öt éve, hogy a Köztelek hasábjain: „Egy szó a haszonmarhatartás kérdéséhez” czime alatt azt tárgyaltam, hogy előbb-utóbb degenerálásnak, esetleg teljes kipusztulásnak fog indulni a magyar parlagi szarvasmarhafajta, mivel ennek rovására egyre jobban tért hódítanak a nyugati fajták és pedig még ott is, hol ezek tartása az okszerűség szempontjából nincsen indokolva.

Mivel most már mérvadóbb helyről is, nálamnál avatottabbak és hivatottabbak részéről, ugyanaz állítatik pozitív formában, amit én akkor csak inkább sejtéskép állítottam, ebből némi jogot formálok arra, hogy újra felszólaljak e tárgyban.

Azt akarom ugyanis bővebben kifejteni, amit akkor csak röviden érintettem, hogy a magyar parlagi szarvasmarha elkorcsosodása vagy kipusztulása által mekkora veszteség érheti a magyar mezőgazdaságot s tágabb értelemben Magyarország közgazdaságát, mert megfosztatik egy olyan haszonállatfajtától, mely legsajátabb ösproduktumát képezi, mivel élettani fejlődésében, egy ezer éven át, a magyar föld és klíma szélsőségeiben különleges hatása alatt alakult ki olyanná, hogy elsőrendűleg predestinálva van nemesítő tenyésztésnek szolgálhatni oly vidékeknek, amelyek növényzete szintén a nyár perzselő hatása alatt csak sovány legelőket s tápszegényebb takarmányt nyújt s ezért és a szélsőséges éghajlat káros behatása miatt ott is csak edzett fizikummal, keményen ellenállani bíró szarvasmarhafajta tud annyira kifejlődni, hogy a magasabb igényeknek megfelelő hasznosítást is megadja birja.

Ezen vidékek alatt értendők Európa Kelet és Dél területei, amelyekben a kultúra előhaladásával és a világkereskedelem rohamos ténfoglalásával a mezőgazdasági kultúra és pedig progresszív fokozatban előrehaladni fog. Ha pedig ez bekövetkezik, ami az előjelekből ítélve egy aránylag közelebbi jövő eshetősége, akkor ott a mezőgazdasági kultúra előrehaladása természetesen a marhatenyésztés emelésével veszi kezdetét, azaz avval, hogy magasabb hasznosíthatási fokozat áll, de az ottani földrajzi és klimatikus sajátosságok által feltételezett gazdasági viszonyoknak leginkább megfelelő tenyésztésanyagért indul meg a kereslet.

Hogy ez a kereslet nem az Alpeselek örökzöld, dus növényzetű, szelid talaja és flórája, hűvös klímája legelőin élő lomha testű, igényes alpesi fajtákra fog irányulni, hanem inkább a szélsőséges klímájú magyar földön, soványabb legelőkön, kiválóan edzettnek és igénytelennek kialakult magyar parlagira, ez természetesnek vehető és pedig azon fejlődésnek induló területek hegyvidékeire is, hol előreláthatólag jobban fog megfelelni az erdélyi és magyar délkárpáti hegyi parlagi, mint az alpesi hegyi fajták. De megjegyzendő itt, hogy minderre csak úgy lehet biztosabban számítani, ha az eddigi kiváló, de még egyoldalú fajta tulajdonságai konzerválása mellett a hasznosíthatás más-más ágaira nézve,

valamint a gyorsabb fejlődés tekintetében is kellőleg kitenyésztetni fog és pedig lehetőleg tiszta vérben, szigorú tenyész kiválasztással.

Hogy ez nem utópia, hanem elérhető cél, ezt bebizonyították főleg az erdélyi tenyésztők, akik közül első helyen Lészay Ferencz urat említem, aki magyargorbói tehenészetében a magyar parlagi fajtának a tejhozam fokozására nézve, tiszta vérben való kitenyészteséssel, aránylag rövid idő alatt már is oly eredményeket ért el, amelyek minden magyar tenyésztőt követésre buzdíthatnak.

Adataim csak körülbelül 10 évi időtartamra, 1904-ig terjednek, de megvagyok győződve, hogy Lészay ur gyakorlati érzéke által helyes irányban tartott, szakavatott és célirányos továbbfejlesztéssel azóta a magyar közgazdaságtól részéről elismerésre igényt tartható még örvedetesebb eredményeket ért el. Pedig a tenyészegyedek kiválasztásánál 5 kötött kezekkel járhat csak el, mert tekintettel kell lennie a test külsőséges, de keresett formaszépségére, többi között a szarvállásra is, noha ez nem képezi éppen a jobb használhatóság kritériumát. Ilyen mellékfontosságú azonban igen megnövekedett a főcél elérését s ezért a jobb vagy többiránybani hasznosíthatásra irányított kitenyésztesési eljárásnál mellőzni kellene. Igaz, hogy az alpesi fajtáknál egy színtől a másikra vagy elhelyezése is szigorú bírálat tárgyát képezi, de itt szerintem egészen más indokok játszanak bele, amelyek a magyar parlagi fajtákra nézve, legalább egyelőre, míg a hasznosíthatásra irányított főcél el nem éretett, mérvadók nem lehetnek.

Az alpesi hegyek között minden völgynek megvan a maga külön fajtája, melyek ha a hasznosíthatás szempontjából nem is, de küllemben egymástól elütő formákban alakultak ki. Ebből ered a sokféle alpesi fajta, bár csontvázalkatukban — nagyban — csak három fajta számos válfajtaját képezik. Hasznosíthatás szempontjából, kivált a hus- és tejhozamra nézve, egyformán jók ott, hol a helyi viszonyok egyformán kényes természetüknek megfelelnek. De az üzleti reklám hol az egyiknek, hol a másiknak a híret időnként felfújja és a gazdaközönség hódolva ennek, hol az egyiket, hol a másikat teszi divatcikké.

A divatcikkénél pedig tudjuk, hogy a külsőin a mérvadó s mivel versengésszerű van szó a fajták szerint megoszoló érdekeltég között, nagyon természetes, mennyire fontos a fajjellegnek minősített legkisebb pontocská is, hogy a divatcikk össze ne tévesztessék a még talán nem divatossal, mely azonban csontvázalkatában ugyanazon típushoz tartozik s valószínűleg éppen olyan hasznos hajtó, de még reklámdobra van szüksége, hogy a kereslet feléje irányuljon.

Szerintem nem arra a pontocskára vagy — mint a magyarnál — a szép szarvállásra s eléltre kellene olyan nagy súlyt fektetni, hanem inkább arra, hogy a csontvázalkatra nézve más- más östípushoz tartozó fajták össze-vissza ne keresztetessenek, mert ebből erednek azok a szembeötölő korcsformák, melyek a hasznosíthatóságot is alterálják és ha országszerte elterjednek, végzetesen kompromittálják a magyar szarvasmarhatenyésztést az egész világ előtt, exportversenyképességünk rovására.

A má
válfajta
és a rő
kárpáti
délyi m
tom, mi
rovás a

Ezen
alpesiek
nyészek
kiterjed
ezért —
kultak
haszonk
versenge
tökélyt
hanem
képesség
val a fa
edzettsé
ha a k
képesség
a testfor
festői iz
mérvadó
formatók
rövid fe
és immu
kivül a
sem esik
lehet, h
áll-e a s

De ho
adást, h
mogást
a kormá
hogy áll
menetben
kitenyész

Azért
ragadja
legi fajta
megkivár
igényű k
jellemző
hogy a
olyan vá
mölcsői
ban, egy
vállalkoz
éppen az
közék é
véve, a v
nyomán
szul és t
ségében
hogy az á
től kíván
hazafias
előrelátás

A mag
sének fell
sára irány
zafias fel
pénzszegé
exportáru
nosodási
ságlag ha
versengés

Legujabb vivmány! Ujdonság!

MAGÁNJÁRÓ

„GNOM“ petrolin-benzin-lokomobil.

OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. BÉC, VI/2, Gumpendorferstrasse 72

M

Előrend
általános

KAL

Telefon

A magyar-erdélyi szarvasmarhánál csak két válfajtaról lehet szó, t. i. a szálasabb alföldi és a rövidebb lábú, zömökebb testállású dél-kárpátvidékiról, mely utóbbi vidékhez az erdélyi magasabb fekvésű hegyvidéket is számítom, míg a szálasabb erdélyit az alföldivel egy rovás alá vonom.

Ezen fajták, melyek nincsenek úgy, mint az alpesiek, egekig érő hegyek által határolt tenyészteretekbe szorítva, hanem egy országos kiterjedésű szabad tenyészterületen fejlődtek, ezért — nagyban véve — egyöntetűbben alakultak ki formáikban és így inkább csak a haszonképesség fokára nézve indulhat meg a versengés a kereslettel szemben. Itt a fajtókényt nem az egyoldalú legmagasabb fok, hanem a lehető minél több irányban haszonképességben kell keresni, óvatossággal a konzerválásával a fajtának eddig is kiváló sajtóságát képező edzettségnek és betegségek elleni immunitásának, ha a kitenyésztes célja az exportversenyképességre irányul. Ebből kifolyólag azután a testforma konturjainak megítélésénél nem a festői izlés, az amatőr szempontok lehetnek mérvadók, hanem a haszonképességet jelző formatókély. Ha valamely egyed a kellőleg rövid fejlődési időtartam, a kiváló edzettség és immunitás mellett, az igavonó képességen kívül a tejelési és hizóképesség tekintetében sem esik kifogás alá, akkor nagyon mindegy lehet, hogy előre, hátra, kifelé vagy befelé áll-e a szarva hegye.

De hogy ez a tenyészirány imponáló példadást, hathatósabb buzdítást és szakszerű támogatást nyerjen, szükségesnek látszanék, hogy a kormány ragadja meg az iniciatívát azzal, hogy állami tenyészállomásain, fokozatos átmenetben, kizárólag a magyar parlaginak a kitenyésztesére és javítására megy át.

Azért látszik helyénvalónak, hogy a kormány ragadja meg a kezdeményezést a magyar parlagi fajta kitenyésztesére nézve, mert nem lehet megkivánni a mi általában kevés pénzű és nagyigényű korunkban, mikor minden vállalkozásnál jellemző az „adjál uram, de mindjárt” felfogás, hogy a magántenyésztes kezdeményezzen egy olyan vállalatot, melynek ugyan bőveges gyümölcssei ígérkeznek, de csak egy későbbi korban, egy későbbi nemzedék számára. Az ilyen vállalkozásokban, amelyek a jövőnek szólnak, éppen az állam volna hivatva, hogy beleavatkozzék és a kezdeményezés rizikóját magára véve, a vállalatot odafejlesztse, hogy az ennek nyomán meginduló magánvállalkozásnak támaszul és táplálól szolgálhasson s ennek összességében országos érdeket szolgáljon. Mert kell, hogy az állam a jövőnek alkosson, amit az egyes től kívánni nem lehet és ha ez mégis teszi, tőle hazafias áldozat és utódjai iránt való nemes előrelátás.

A magyar parlagi szarvasmarha tenyésztesének fellendítése és a haszonképesség fokozására irányuló kitenyésztes tehát állami és hazafias feladat, tekintettel arra, hogy ezzel ez a pénzzegény ország előbb-utóbb egy oly hatalmas exportáruhoz s ezzel megint egy oly közgazdasági eszközöz juthatna, mely a közgazdaságilag hatalmasabb s ennél fogva a párhuzamos versengésben leküzdhetetlen nyugati államokkal

szemben különlegessége által biztosítaná az exportjövédelmet.

Már pedig Magyarország kell, hogy oly exportcikkben keresse közvagyonosodásának az ország határain kívülről remélt eszközeit, melyek az ország földrajzi, geológiai vagy klimatikus sajátosságai által feltételezett különlegességükben versenyen kívül állanak.

Ha kivitelünk révén a külföldi tőket megadóztatni akarjuk, akkor ezt még soká leginkább csak az őszprodukczió oly termékeivel tehetjük meg, melyek helyhez kötött különlegességük által kizárják a párhuzamos versenyt. Ilyen volna többi között a magyar parlagi szarvasmarha, ha Dél és Keletről a kereslet megindulna és a fajta olyanná fejlesztetnék, mely azt a keresletet kielégítené.

Szente Móríc.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

A borzas tyukokról.

A borzas tyuk elvéve mindenütt előfordul, mégis leginkább a közönséges parlagi tyukok közt található, bár láttam már telivér fekete langánok és sárga orpingtonok közt is épp egy borzas, mint selyemtollu tyukot. E jelenségek után kétségtelemnek látszik, hogy a borzas tollazat csupán a természet játéka.

Egy alkalommal szereztem egy borzas tyukot s később hozzá egy borzas tollu kakast azzal a célzattal, hogy továbbtenyésztem őket s így idővel egy borzas tyukfajtát fogok kitenyészteni annál is inkább, mert a tojó rendkívül nagy és sárgahéju tojásokat rakott s bár kicsiny volt testük, de igen husos. A fürge, kedves és különleges állatkák igen tetszetek nekem s nagy várakozással voltam a nyerendő ivadékok iránt.

A tyuk válogatott tojásait kikeltette s nagy csodálkozásomra a kikelt csibék egészen sima selyem pihével voltak borítva s amidőn piczi tollacskáik kinőttek, csak egy néhány lett borzas, a többi rendes tollazatot kapott. Azt sejtettem ugyan előre, az ivadékok közt lesz néhány rendes tollazatu is, de mégis meglepett, hogy a sima tollazatuak voltak nagyobb számban. Ugyanezen pár után még 2 keltést kaptam s ugyanaz lett az eredmény.

De más tenyészetekben még azt tapasztaltam, hogy a rendes tollazatu tyukok ivadékaik közt is találkoztak borzas tolluak elvéve.

A borzas pár borzas ivadékaik a következő évben továbbtenyésztettem s ezek közt is akad néhány, amely szép nagy és sárgahéju tojást rakott, de akadt olyan is, amely kisebb és halványabb sárga, sőt fehér tojással bizonyította be, hogy szüleik bizonytalan származása miatt a termelt tojás sem lehet egyforma.

A fiatal borzas tyukokra az apát, a borzas kakast használtam azért, hogy a vért közelebb hozzam egymáshoz s az ivadékokban a borzas tollazatot lehetőleg megrögzítsem. A keltetés után várva-vártam a borzasság jelentkezését s az lett az eredmény, hogy az ivadékok közt ismét több lett a sima, rendes tollazatu. A tyukok gyorsan fejlődtek, edzetek s szorgalmas legelészők voltak.

A harmadik év elé nagy várakozással néztem, sajnos, közbejött más irányú foglalkozásom nem engedte meg, hogy e félelmet továbbtenyésztesem s így azokon részint tudattam, részint elfogyasztottam.

Vége lett tehát a kísérletezésnek, mégis azt tapasztaltam a két év alatt, hogy lehetséges lenne e különleges és elvéve előforduló tollazatot a tyukoknál megrögzíteni s oly válfajttá előállítani, amelynek minden egyes ivadéka borzas tollazatu legyen.

Mint érdekes különleges tyukok mindenesetre megérdemelnék azt, hogy valaki kitenyésztesse őket, bár más előnyöket náluk nem tapasztaltam. Lapunk mai számában a 138. számú ábrán egy ily borzas tyukpárt mutatunk be, amelyeket egy tenyésztes saját tyukjai után rajzolt.

Bálintffy József.

A fekete minorka tyukok.

A fekete minorka, melynek kakasát lapunk mai számában 139. számú ábrán mutatjuk be, első pillanatra úgy testállásra, mint tarajalakulásra nézve igen hasonlít a fehér arcú spanyol tyukhoz, melynek különben vérokona is. A minorka tyukokat mai alakjukra az angol baromfitenyésztesek fejlesztették ki, amely típus tökéletesnek mondható. Ha azonban egy szakértő mélyebb megfigyelés alá veszi a spanyol és a minorka típusot, kell, hogy azonnal észre vegye a különbséget, mely abban áll, hogy a minorka ma már erősebb testalaku, rövidebb lábú és taraja mélyebben hasított, mint a spanyolé. Tollazata pedig aczéllék színben, fényben játszó, amely fény a spanyol tyuk fekete tollazatán hiányzik.

De különbözik a minorka tyuk a spanyol tyuktól abban is, hogy a minorka arcza élénkpiros s azon a fehérségnek finom fuvaltszerűsége is távol van, szakállbenye szintén élénkpiros; taraja hosszabb s füllebenye, mely mandulaalaku, tiszta fehér színű.

A kakas feje széles és hosszú azért, hogy a nagy és súlyos taraj rajta jól elférhessen. A csőr sötét szaruszinű, a taraj egyszerű nagy, szabályosan és mélyen hasogatott, a tarkón jóval tulhajtó és ment minden oldalkinövéstől.

Arca sima, élénkpiros és minden kék vagy fehér árnyalattól ment, szemek sötétek, a világos szemgolyók szépséghibának minősítettek. Az állbeny élénkpiros színű, sima és hosszú. A füllebeny tiszta fehér közép hosszú, mint már említettük mandula alaku, sima és szorosan a fültőhöz simuló. A nyak dus és hosszú tollazattal van fedve, mely hosszú tollak azonban nem kunkorodnak fel. Váltak szélesek és szögletesek, a hát széles és hosszú. Szárnyai szorosan fekszenek a törzre és középhosszuak. Melle telt. Farka hosszú, szabályosan hajlított és sarlóalaku tollakkal hátrafelé eső. Lábszáruk középhosszuak, erősek, ujjai szintén ilyenek és sötét palaszínűek.

A tojó teljesen hasonlít a kakashoz, kivéve a tarajt és a farktollazatot. A tojó taraja nagy és áthajtó az arc egyik oldalára, minden ráncz nélkül. Rendesen sima és szabályosan csipkézett, ha nem ilyen, az szépséghiba számba megy,

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országzserte első helyen elismert kítőnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Kiörendű hazai anyagból gyártunk esztendőszint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításra berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtóerőre alkalmasra. — Ezévi újdonságainkról az érdeklődők legyen árjegyzékét kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgőnyczim: Kalmár-restagyár.

A fark tollazata összefut egy tompa ékben és hátrafelé eső.

A minorka gazdasági értéke sokkal nagyobb a spanyol tyukénál, nemcsak azért, mert nagyobb és több tojást rak, de azért is, mert csibéi sokkal könnyebben nevelhetők fel.

Nálunk a fekete minorka tyukokat csak néhány tenyésztő tenyészt, de ezek igen meg vannak a fajtavál elégedve, különösen husát rendkívül jóízűnek mondják. Mint hazai tyukállományunk nemesítő anyaga nem állja meg azert helyét, mert aránylag kis testű, rendkívül nagy taraju, ami a hideg időszakban bizony nem előnyös végre fekete tollazatu, amit, miként azt a fekete langánoknál láttuk, a népies tenyésztés nem kedvel.

Mindazonáltal, mint jó fajta és szép alaku tyukot, diszbaromfinak ajánljuk s szívesen gyönyörködünk egy-egy csapat fekete minorakában, ha azokat valamelyik urasági udvaron látjuk, de ellenkező volna érzelmünk, ha ott találók a tanyás udvarán, mert az nem annak való. A félvér jó haszontyuk legyen a magyar kisgazda kedvence.

Bándi Sándor.

TALAJJAVÍTÁS.

Rovatvezető: Kvassay Jenő.

Ujabb tapasztalatok az alagsövezés terén.

A múlt évben Bécsben tartott nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson Kopecky József prágai mérnök érdekes előadást mondott ama tapasztalatairól, melyeket hosszú gyakorlata alatt az alagsövezés terén nyert. A hosszú és szöszes a „Kulturtechniker” című német szaklap 1908. évi első füzetében közölt előadásából kivonatolva közöljük a következő tapasztalatokat és fejtegetéseket, melyek nálunk is érdeklődésre, sőt követésre számíthatnak.

Kopecky az előadása kezdetén rámutatott arra, hogy az alagsövezési munkálatoknál egy bizonyos sablonszerűség még mindig uralkodik. Ha be is kell vallani azt, hogy az alagsövezés technikai kivitele a tökéletesség nagy fokára

emelkedett már, gazdasági értelemben még sok a tanulni és tapasztalni való, az alagsövezésnek nemcsak az a célja, hogy a feles vizet elvezesse, hanem hogy a talaj fizikai tulajdonságait, nevezetesen vízteresztő képességét és légjártságát javítsa. Nagyon természetesen tehát annak, ki a talaj tulajdonságain javítani akar, annak a talajt és sajátosságait előbb alaposan ismerni kell.

Sajnos, e téren még sok a hiány és sok a tennivaló. Megfelelő gyakorlati tapasztalatok és szakszerű megfigyelések hiánya sablonok használatára kényszeríti az alagsövezés végrehajtót. Hogy pedig a sablonok nem lehetnek általános érvényűek és hogy különösen az alagsövesorok mélységére és távolságára felállított szabályok és adatok megváltoztatásra és kibővítésre szorulnak, arra Kopecky már a múlt évtized végén jött rá.

Előadásában tehát kifejtette azt, hogy első sorban az 1'25 méternyi „normális mélység” fogalmát kellene eltörölni. Az alagsövesorok különféle mélységűek első sorban a természet gazdasági növények, másodsorban pedig a talaj- és talajvízviszonyok döntik el.

Igy Csehországban cukorrépa termesztésére szánt területen az alagsöveket majdnem kivétel nélkül 1'35—1'50 méter mélyre fektetik le, vagyis nagy átlagban 1'40 m. mélyre alagsöveznek; ahol csak gabonát természetnek és a tenger színe felett 400 méternél magasabban fekvő területeken, az alagsövesorok mélységét 1'20—1'30 méterrel állapítják meg. Komlónak szánt földek 1'30 méter mélyre alagsöveztetnek. Adiluvialis és hasonló mély rétegi talajokon, melyeket az jellemez, hogy nagyobb mélységre is egynemű összetételű és kedvező struktúrát mutatnak fel, előnyösen rakják le a normálisnál mélyebbre az alagsövesorokat

a néha 1'60 méter mélységre lehelyezett alagsövesorokkal az altalajban fekvő agyagos márgaréteget akarják a növénygyökérzetnek hozzáférhetővé tenni.

Ebből is látszik, hogy az 1'25 méternyi normál mélység szigorú betartásától el kell tekinteni és a természet növény- és talajviszonyok szerint állapítani meg a lehető legkedvezőbb mélységet. Annál is inkább, mert csak 1'30 m. mélyre lehelyezett alagsöveknél gyakran észlelték a gyökerek belenövését az alagsövekbe és az ebből származó javítások és tisztogatások felette kellemtelenné váltak a földbirtokosokra, míg 1'40—1'50 méternyi alagsövesoroknál a gyökerek benövését csak nagyrítván észlelték. Frissen alagsövezett területen sem tanácsos 1—2 évig cukorrépa-t termesztetni, mert annak gyökérzete laza talajon 1'35—1'45 méternél mélyebbre is hatol le.

Ami az alagsövek kinövését illeti, arra nézve Kopecky nézete az, hogy ettől leginkább oly alagsöveknél kell tartani, melyek állandóan vezetnek vizet. Ily alagsövesorokat kellő mélyen és lehető nagy eséssel kell vezetni. Azok az alagsövek, melyek gyakran szárazon állanak, nem nőnek be oly gyakran, mert a beléjük hatoló finom gyökerek idővel elszáradnak és lehullanak; ha időről-időre az alagsövesorok szárazon állanak, ez előli a különféle algákat is, amelyeket kellő eséssel a viz onnét kiöblít.

Ami pedig annak a megállapítását illeti, hogy az egyes alagsövesorok mily messze fektetendők egymástól, Kopecky az eddigi tapasztalatai nyomán kimondja azt, hogy a szakirodalomban gyakran ajánlott 10 méternyi távolság között agyag- és szivaltalajokra nézve kevés, különösen intenzív cukorrépa- és sörpatermesztésnél. Nagyon kötött talajon az alagsövesorokat egymástól 8 méternyre kezdik már manapság lerakni. Az alagsövesorok távolsága a legfinomabb leiszapolható talajrészecskék százalékaránya alapján állapítandó meg. Tekintettel arra, hogy a mi viszonyaink közt szivaltalajoknál a szivósövesorokat egymástól 8 méterre kell elhelyezni, ennek alapján a mi gazdasági viszonyaink számára a következő skálát állapítja meg Kopecky az alagsövesorok távolságát:

	Méter
1. Nehéz agyag vagy szivaltalajokra, melyekben több a finom leiszapolható részecskék mennyisége 70%-nál	8—9
2. Homokos vagy közepkötött agyagtalajokra 70—50% leiszapolható finom részecskékkel	9—10
3. Vályagos agyag- vagy agyagos vályogtalajokra 55—40% finom leiszapolható részecskékkel	10—12
4. Vályog- vagy homokos, agyagos vályogtalajokra 40—30% finom leiszapolható részecskékkel	12—14
5. Homokos vályogtalajra 30—20% finom leiszapolható részecskékkel	14—16
6. Vályog- vagy vályog-agyagos homoktalajra 20—10% finom leiszapolható részecskékkel	16—18
7. Homoktalajra 10% nál kevesebb leiszapolható részecskékkel	18—20

Agyagos márgatalajok, ha 70%-nál több is bennük a finom leiszapolható részecskék mennyisége, a második fokozatba (9—10 méter) teendők. 10%-nál kevesebb finom leiszapolható részecskék tartalmú homoktalajra a rendszeres alagsövezés nem ajánlható.

Tapasztalatai alapján Kopecky hangsúlyozza, hogy az alagsövesorok távolsági skálájának összeállításánál kizárólag csak az 0'01 milliméter átmérőnél kisebb talajrészecskék mennyiségének megállapítása nem eléggé megbízható, hanem ajánlatosabb a 0'002 milliméternél kisebb átmérőjű talajrészecskéknek

138. ábra. Borzastollu tyuk.

és pedig 1'30—1'50 méterre, hogy az altalajvizet ilyen mélyen tartva, lehető nagy földréteget hálózson be és használjon ki a gyökérzet. Az alagsövesorok mélyebbre való lefektetésének az is lehet a célja a krétaformációknak alagsövezésre szoruló talajain, hogy azok 1'20 m. mélységben mérszben meglehető gazdagok és

— az de a tal mennyis helyesbi sok a távölt a Viszont ugy, ha megokol kel a részecske talaj át Ha a ta got az venni. Tartalma a levegő gyakran fizikai az okbó savak k

Az az alagsöve vezetése tése cse az alagsöve rolt hatá tebb va alagsöve nak fel foghatós csövezés lajnak a a viz az alagsöve felet keznek, a visszatart hogy mi bizonyos lézés vé féleknel 10% nál talajban, keli bele nimális l vesebb a zése szín

Mivel a mint a m tóságát i csövezés korlat ki csövezett nedvesség ban állja nem alagsöve Mivel a a talaj többé a használna cm. belső nálják, me és levegő árkülönbsé vel bír a Az alagsöve a felesleges talaj mély Pontos ez Az alagsöve hatásainak alagsöveze vetni, min azért is bi javítja a m

GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, acél- és fém-alkatrészek, gőzeke-sodronykötelek.

Sack-rendszerű ekerésztetek, ekevasak, kormányok, mindentéle gazdasági gépek.

Kazánkovácsmunkák, új tüzekek-renyek.

Malomberendezések!

Diesel-, szivógáz-, benzin-motorok.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA, MISKOLCZ.

Pontos Kiszállítás!

— az agyagtartalomnak — megállapítása, de a talajban foglalt mész, vas és humusz mennyisége szerint a skálaadta távolságokat helyesbíteni kell. Amely talajok altalajában sok a *szénsavas mész*, azoknál az alagsősor-távolt a skálánál valamivel tágabbra lehet venni. Viszont a *vas* ellenkezően hat, mint a mész, úgy, hogy sokszor a talaj vasas volta teszi megokolttá az alagsővezést. A vasvegyületekkel a talajok úgy az agyag-, mint homok-részecskéi összeállanak tömör anyaggá és ez a talaj átéresztő képességét nagyon csökkenti. Ha a talaj vasas, ajánlatos az adott távolságot az alagsősoroknál 1—2 méterrel kisebbre venni. Nedves fekvésben viszont a talaj *humusz*-tartalma a humusz nagy vízfoghatósága folytán a levegő körforgását a talajban megnehezíti; gyakran még az egyébként egészen kedvező fizikai tulajdonságokat felmutató homoktalajt az okból kell alagsővezetni, hogy káros humusz-savak képződése meggátoltassék.

Az az általánosan elterjedt nézet, hogy az alagsővezés célja a felesleges talajviznek elvezetése, csak részben igaz, a viznek elvezetése csak másodrendű szerepet játszik és csak az alagsővezésnek a talaj szerkezetére gyakorolt hatása folytán állhat be. Legalább kötöttebb vagy nagyon összeülpedett talajon az alagsővezés első és legfontosabb hatása az altalajnak felporhanyodása és átszellőződése, azaz légfoghatóságának fokozása, e tekintetben az alagsővezés hasonlít a mély szántáshoz, az altalajnak csak ilyen átporhanyulása után hatolhat a víz az altalajba és onnét az alagsőkvekbe. Az alagsővezés folytán legelőször az alagsőkvek felett finom repedések és hasadékok keletkeznek, vagyis a talaj több levegőt lesz képes visszatartani. Ez pedig nagyon fontos annyiban, hogy minden növénynek normális kifejlődésére bizonyos mennyiségű levegőre van a talajban lézés végett szüksége; a minimum a gabonaféléknél a talaj térfogatának 10—20%-a. Ha 10% nál kevesebb a levegő valamely szántóföld-talajban, azt oda alagsővezéssel mesterségesen kell behozni. Az édes réti füvek 6—10% minimális levegőmennyiséget igényelnek; ha kevesebb a réttalajban a levegő, a rét alagsővezése szintén figyelembe jöhet.

Mivel az alagsővezés úgy hat az altalajra, mint a mély szántás, fokozza annak vízfoghatóságát is; téves az a nézet, hogy az alagsővezés szárítaná a talajt, sőt éppen a gyakorlat kimutatta kétségtelenül azt, hogy alagsővezett területen a vetések nemcsak a nagyobb nedvességet, hanem a nagy szárazságot is jobban állják, mint ugyanolyan összetételű, de nem alagsővezett területen.

Mivel az alagsővezés főcélja és főhatása a talaj kellő átszellőztetése, Csehországban többé 4 cm. átméretű szívócsöveket már nem használnak, hanem legkisebb méretnek az 5 cm. belső átmérettel bíró szívócsöveket használják, mert ezek felelnek meg a víz elvezetés és levegőárvetetés feladatának a legjobban, az árkülönbség pedig az 5 és 4 cm. belső átmérettel bíró alagsőkvek közt nem jelentékeny.

Az alagsővezésnél a talaj szellőztetésével és a felesleges viznek elvezetésével karöltve jár a talaj melegének emelkedése és pedig 1—2° C.-szal. Pontos ezirányú megfigyelések még hiányzanak. Az alagsővezésnek a talajra gyakorolt kedvező hatásainak következménye azután az, hogy alagsővezett területen 2—4 héttel korábban lehet vetni, mint nem alagsővezetett és egyrészt azért is biztosítja és fokozza a terméseket és javítja a minőségüket. Gyakorlati gazdák be-

mondása, szóval a tapasztalat nyomán az alagsővezés javára lehet írni azt, hogy:

1. Az alagsővezés az illető birtokrészek értékét nagyon emeli.
2. Nemcsak a termések mennyisége, hanem azok minősége is javul az alagsővezéssel.
3. Az alagsővezés a talaj fizikai állapotát a kulturnövények termesztésére kedvezőbbé teszi.
4. Alagsővezett táblákon korábban lehet a gazdasági munkái elkezdeni.
5. Az egész megmunkálás könnyebb is.
6. A nedves birtokrészekon gyakori gyökérrothadás az alagsővezés után ritkábbá válik.
7. A trágyázás hatása jobban érvényesül.
8. A vetés ideje alatt lehulló csapadék kevésbé akadályozza meg a vetési munkákat, mint előbb, de másrészt alagsővezett területen a növényzet jobban áll ellen a szárazságnak.
9. Az alagsővezés sokszor oly növények termesztését is lehetővé teszi, mely növényeket alagsővezés előtt természetben nem igen volt lehetséges.
10. Az egész üzem okszerűbbé és intenzívebbé válhat.

sima, hogy az egymás mellé való rakásnál az alagsőkvek közt lehető kicsi hézagok maradjanak.

4. A belső nyíláskör legyen minden összeállítás nélkül.

5. A szokásos kalibert be kell tartani.

6. A falvastagságnak arányosnak kell lennie a kaliberrel, nem tulságos vastagnak, mert ez az alagső súlyát feleslegesen megnagyobbítja és szállítását megdrágítja.

Az alagsőkvek minőségét, illetve annak elbírálásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy:

1. Az alagsőkvek kalapáccsal megkopogtatva csengő és magas hangot adjanak.

2. Az alagsőknek törési felületén egynemű, homogén strukturát kell felmutatnia, nevezetesen nem szabad idegen anyagokat, mint mészdarabocskákat, vasvegyületeket vagy kötőrmelékét tartalmazni.

3. Az alagsőkvek jól kiégetve legyenek.

Az alagsőkvek minőségének megállapítására azonkívül Kopecky a következő vizsgálatokat hozta be:

1. Az alagsőkvből egy darabot egy óránál to-

139. ábra. Fekete micorka kakas.

Ami az alagsővezéshez szükséges anyagot illeti, Kopecky szerint:

1. Az alagsőkveknek lehető egyeneseknek kell lenniök.
2. A belső falnak simának kell lenni.
3. Az alagső két végén a cső tengelyre merőlegesen legyen levágva, a metszési felület

vább 10% os sósavban főzünk. A próbadarab kihülése után azt közönséges zsebkes pengéjével próbáljuk megkarcolni. Ha a penge hogye 1 mm.-nél mélyebbre hatol be a cserépbe, akkor biztosan ki lehet mondani azt, hogy az alagsövet nem jól égették és fel lehet tenni azt, hogy az ilyen cső nem fekszik sokáig sértet-

BENYÓ KÁLMÁN Budapest, IX., Üllői-ut 61.

Vas- és acél-árak minden-
nemű kocsirészek, gépek,
szerszámok, gazdasági esz-
közök nagy raktára

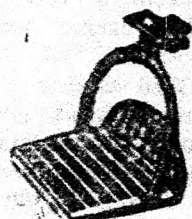
(volt ÁGI-féle üzlet)

Kivánatra képes nagy ár-
jegyzékkel szívesen szolgál.

Telefon 66-20.

471

lenül a talajban. Ilyen árut, mint alagesövezésre alkalmatlant, vissza kell utasítani.

2. Az alagesóból egy másik cserepet szárazon lemérünk. Azután vízbe rakjuk, 24 óra múlva kivesszük és újból lemérjük, miután felületét vászonruhával letöröltük. Ha a cserép súlygyarapodása 10%-nál nem több és az 1. alatt elmondott kísérletnél a késpenge hegye 1 mm-nél mélyebbre nem hatolt, akkor ezt az árut „nagyon jónak” kell minősíteni. Ha a súlyszaporulat 11—15% és a többi tulajdonság és jel jóra mutat, az árut megilleti a „jó” jelző. De ha a súlygyarapodás 15%-nál nagyobb, az annak a jele, hogy ez az áru nagyon poros és a használat előtt kimustrálandó még akkor is, ha egyéb tulajdonságai a vizsgálatnál jónak mutatkoztak.

Ami az alageső hosszát illeti, Kopecky szerint 30 cm.-nél hosszabb alagesőveket nem kellene a vizeletelésnél felhasználni. A víz az alagesővekbe a köztük maradó hézagokon jut be és könnyen beláthatni azt, hogy minél több a hézag, annál gyorsabban vonulhat le a víz.

Az alagesővezés helyesen keresztülvive tehát egyike a legáldásosabb és legolcsóbb telkesítéseknek: de hogy azzá legyen, okos módon és kellő gyakorlatiattal kell azt megtervezni és keresztülvinni, mint azt Kopecky előadása is hangsúlyozta.

Gyárfás József.

nem számítható, mert véleményünk szerint nem lévén a gép egyedül a csépszekér által teljesen kihasználva, a 8 lóerő állandóan dolgozik, ha nem, akkor 2 lóerő többlet feltétlenül számításba veendő.

B. B. A.

A gazdasági munkáviszonyok terén beállott válságos fordulat minden téren rászoritja a gazdát, hogy a kézi munkát lehetőségig gépi munkával helyettesítse.

A cséplési munkánál is beállott ennek szükségé, különösen a sok kézi erőt igénylő szalmaelraktározásnál. Sikertől is már sok évvel ezelőtt e kérdést némileg megoldani, mikor a kazalozó szalmahordó elevátorok használatával nélkülözhető lett 6 férfimunkás, kik azelőtt a szalmafelhordás nehéz és drága munkáját végezték. Idővel, részben a munkáviszonyok rosszabbodásával, részben pedig a szalma értékének emelkedésével iparkodtak oly szerkezeteket létesíteni, melyek segítségével nemcsak még több kézi munkás legyen megtakarítható, de a szalmának elraktározása, kezelése s fogyasztásának ellenőrzése is lehetőleg megkönnyíthessék.

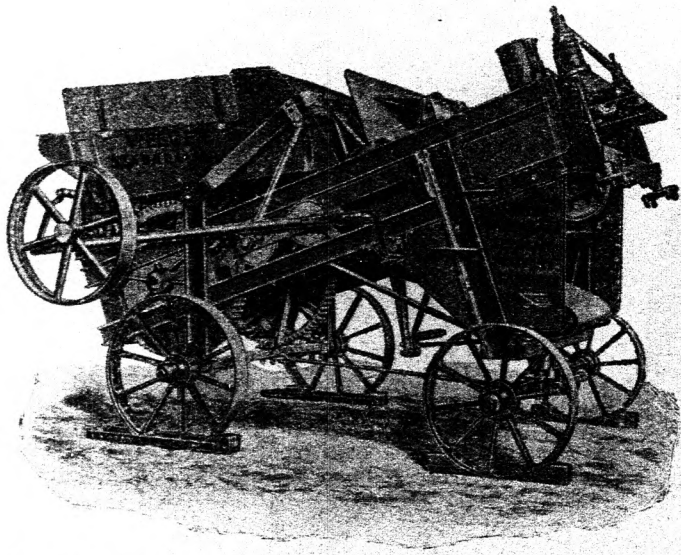
Már a 90-es években voltak oly szalmasajtók, melyek a cséplőgép után akasztva, az abból kikerülő szalmát kötegekbe kötötték. Sőt jóval a kilencvenes évek előtt voltak oly kötő-készülékek, melyek a cséplőgép szalmarázó

munkásnak folytonos feszült figyelme a kellő pillanatokban végzendő kézfogások kivételénél.

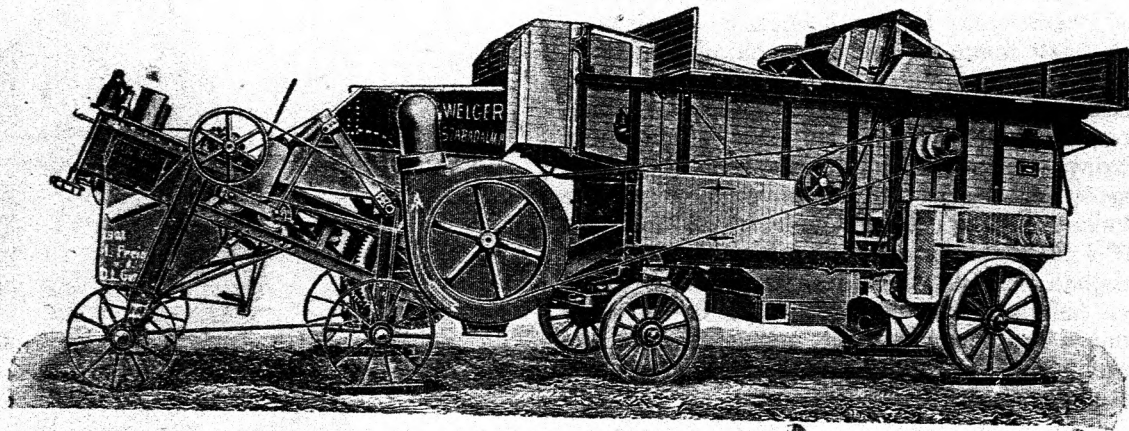
Ezen a bajon is segített Welger, mikor megszerkesztette az ő önműködően kötöző szalmasajtóját, mely most már minden emberi erő hozzájárulása nélkül, megfelelő beállítás után önműködően kötözi a cséplőgépből jövő szalmát 10—30 kg. súlyú kötegekbe és szállítja is azokat egyszerű módon a kazalra vagy egyéb raktározási helyre.

Egy ily Welger-féle szalmasajtót küldött az *Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.*, mely a gépeket Magyarországon gyártja, múlt évben a debreczeni m. kir. gazdasági akadémiához kísérletezés és kipróbálás czéljából.

A gép maga négy kerékre szerelt felfelé nyúló vaskeretes sajtoló szerény, melynek hátsó végén van a széles beömlő garat és szalmacsuszató, fenekén felnyúló és előrefelé mozgó szalmatoló karmokkal. A tulajdonképpeni sajtoló köpü hátsó végén van a könyöktengelylél meghajtott négy görgőkerékkel átámasztott sajtoló tömb, mely a szalmát a köpüben előretolja, az ebben mozgathatóan elhelyezett sajtoló laphoz. A köpü mellső részén van a két kötöző-készülék, teljesen a kévekötő aratógépek kötözőjéhez hasonló elrendezésben, mely egy állító peczkes korong segítségével rövidebb vagy hosszabb időközökben hozható működésbe s így kisebb vagy

141. ábra. A Welger-féle önműködően kötő szalmasajtoló.

141. ábra. A cséplőgéphez kötött Welger-féle szalmasajtoló törek fuvával.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Kísérletek a Welger-féle szalmasajtolóval.

Együttal felelet az alábbi kérdésre:

Gazdaságunk cséplési munkálatait olcsóbbá teendő, az asztagolás költségét kímélendő pedig egy polyvakifuvót akarunk beszerezni. Mostanáig aratómunkásaink végezték el a cséplést, asztagolást, polyvahordást, magrostálást és raktározást 3° o-os terményrészt, ellátás (konvenzió) nélkül. Kérünk arra nézve választ, hogy olcsóbb-e a kombinált szalmaprés, polyvakifuvó és raktározógép működése napszámóserő hozzáadásával, mint az aratók munkálata? Hány napszámóserő szükséges a polyvakifuvó közvetlen a csűrbe szállítja a polyvát, a szalmaprés pedig a szalmaraktározó fészerebe tolja a bálákat. Tekintetbe veendő, hogy a szalmaprés a régi takarmány sajtolására is használható volna, tehát ennek 4000 K tökézt számítva, csak fél amortizáció volna számítható, míg ellenben a polyvakifuvó 1500 K befektetési költsége a cséplési üzemet terhelné. A csépszekér csak percenkénti 13 kérés etetéssel működhetik, ellenkező esetben a szalmaprés a sajtolást nem győzné. Kérünk erre nézve pontos számítási adatokat. A férfinapszám 2.50 K, munkaidő 10 óra napszámóserővel, 12 óra arató szakmá-nyos erővel. Gőzgép, költség, olaj, gépész stb.

mögé szerelve a gépből kijövő szalmát kévekbe kötötték. Ez utóbbi szerkezetek azonban nem tudtak elterjedni, jórészt azért, mert bár sikerült velük a szalmamennyiség ellenőrzését megkönnyíteni a körülbelül egyforma súlyra kötött kévek (porciók) által, de a kévek szabálytalan alakja s azok nehézkes kezelése miatt az elraktározás munkájánál megtakarítás nem volt elérhető.

Igy tehát keresték azon megoldást, mikor a cséplésből kijövő szalma könnyen kezelhető és szabályos alakú kötegekbe kötésével egy a mennyiségellenőrzés, mint a raktározási munkák megkönnyíthessék.

Klinger volt az első, ki egy ily jól működő szalmasajtót szerkesztett, mely a 90-es évek elején általános feltűnést keltett és hamar el is terjedt — a külföldön. E szerkezeteket csakhamar követték más, hasonló elven készült szerkezetek, melyek általában „hosszuszalmasajtó” (Langstrophpresse) néven lettek ismeretké a már régen használt, sodronnyal kötő „rövidszalma-sajtó” (Kurzstrophpresse)-ktől való megkülönböztetésül.

Az első ily hosszuszalma-sajtóknál a kötést kézi munkás végezte, ki vagy akik a gépen ülve befűzték a kévekötő zsinégeket és vagy ők maguk kötötték össze vagy a gép a kévét. De a legkülönbözőbb védőszerkezetek daczára is rossz helye volt a gépeken a munkásnak, különösen porosabb vagy szárazabb gabona cséplésekor és ha nem is fizikailag fárasztó, de annál inkább szellemileg kimerítő volt az amugy is kényelmetlen helyzetben ülő

nagyobb kötegek készítését teszi lehetővé. A köpü tetején van a két zsinogtartó doboz s a köpü száját szabályozó rugós szorító, melylyel a kötegek tömörsége szabályozható. Az egész szerkezet általában véve nagyon egyszerű, mert néhány könyökemelől és a főtengelyen kívül csak a kötöző-szerkezetből áll. Kezelése, mint az a kísérlet alkalmával is bebizonyult, aránylag nagyon egyszerű és jóformán az egyszerű zsinogbefűzésen kívül csak az olajozásból áll. Zsinogszakadás esetén a kötés kézzel is végezhető, míg a szakadt zsinórvég újból befűzetik a kötöző tübe.

A kísérlet anyagát buza-, rozs- és zabszalma képezték s annak eredménye a következő volt.

1. *Buza*-cséplésnél csépléttett 19 perc alatt 300 kézzel kötött kéve, tehát percenként 16 kéve jutott a gépbe. A sajtólóból kikerült percenként négy-öt köteg. A kötegek hossza a sajtoló köpü szélességének megfelelően állandóan 160 cm., szélessége átlag 57.6 cm. (50—66 cm. szélességek), vastagsága állandóan 35 cm. Súlyuk 12—15 kg. közt változva, átlagban 14 kg.-ot mutatott. Miután a kötegek átlagsúlya 14 kg., köbtartalma 0.323 m³ volt, percenként 63 kg. = 1.4535 m³, egy munkaórában tehát 37.8 q = 87.21 m³ sajtolt szalma volt az eredmény. Egy m³ sajtolt búzaszalma súlya volt 43.3 kg.

2. *Ros*s cséplésénél elcsépléttett 200 kézzel kötött kéve, mely adott 51 köteget. A köteg hossza 160 cm., szélessége átlag 67.5 cm. (58—77 cm. közt), vastagsága 35 cm., köbtartalma 0.378 m³. Egy köteg átlagos súlya 15 kg. (13—

17 kg. k súlya volt.

3. *Zab* tehát áll egyeztetik.

E két a rendes töött nagy bal bíró buzacséplé hassam, Minden f

Kötő ar

használt sok munk get haszn a munka. vtekező 150 kg. z manillazs gramm, a felel 100 Egy kat. 5.2 q zab termés kö fogyasztó

A kisé

kötőszek

hogy két

volt kellő

szétváltot

után ez a

idő alatt

annyi zab

A sajtó

szalma cs

a törekro

toló garat

száraz bu

ben a sok

a kötegek

ott fenn a

nál ez ne

A gép

nyomórud

lábakra f

pályán a

Ami a

rendes sz

gozott a g

4 adogató

munkás.

A Welg

3 ember k

nél elég v

doigja. Igy

munkást t

a pihenő

eltakarítha

elegendő

hányszor n

egyszerre

kező köte

az elérhető

Ami pe

gyakorlat

kát sohase

jól sikerült

kapott, tete

a kazal k

nélkül. Tö

folymán,

szerűbb, k

volt, mint

szekérmegr

könnyen a

az 19
uj m
Egyda
Teljes

17 kg. közli) volt. Egy m³ sajtolt rozsszalma sulya volt 41 kg.

3. Zab cséplésénél 10 köteg sulya volt: 1·5 q, tehát átlagos kötegsuly 15 kg., a kötegméreteket egyeztek a rozsszalmakötegek méreteivel.

E két utóbbi termény cséplésénél percenként a rendes etetésnek megfelelő 12—14 kézzel kötött nagy kéve ment az 1404 mm. hosszú dob-bal bíró ugynevezett 8 lóerős cséplőgépbe. A buzacséplésnél erőltettem az etetést, hogy lát-hassam, győzi-e a sajtoló a cséplő szalmáját. Minden fennakadás nélkül győzte.

Kötőanyagul eleinte kenderből font zsineret használtunk, ez azonban folyton szakadt, ami sok munkazavart okozott. Később manillazsineret használtunk, melylyel akadálytalanul ment a munka. A kötőanyagfogyasztásra nézve következő kísérleti eredmény ad felvilágosítást: 150 kg. zabszalma felkötéséhez kellett 90 gramm manillazsiner, tehát 100 kg. szalmához 60 gramm, ami 1 kg. zsiner 1·5 kor. áránál megfelel 100 kg. szalma bekötésénél 9 fillérnek. Egy kat. holdon termelt a kísérlet alkalmával 5·2 q zabszalma, tehát egy kat. hold szalma-termés kötegekbe kötése 47 fillér áru zsineret fogyasztott.

A kísérlet alkalmával eleinte előfordult a kötőszerszék hiányos működése következtében, hogy két köteg szalmája összetapadt vagy nem volt kellően megkötve, a csomó és a köteg szétváltott. A kötőszerszék helyes beállítása után ez a baj megszűnt s a gép a teljes munkaidő alatt mintegy 200 kereszt buza s ugyanannyi zab elcséplésénél kifogástalanul működött.

A sajtolóval együtt működött buza- és zabszalma cséplésénél a *törékfuó készülék* is, mely a törékrostáról lehulló töréket befufujta a sajtoló garatjába a szalma közé. A rövid szalmájú száraz buza cséplésekor megtörtént, hogy részben a sok törék, részben a rövid szalma miatt a kötegek, mielőtt a kazalra értek volna, vagy ott fenn az elrakásnál szétestek. A zabszalmánál ez nem fordult elő.

A gép köpuje mögé, annak folytatásaként 2 nyomórúdból készített csuszató pálya lett bak-labakra felállítva s a gép maga tolt fel e pályán a kötegeket a kazalra.

Ami a *munkásmegtakarítást* illeti, mikor a rendes szalmahordó kazalozó elevátorral dolgozott a gép, a kazalon volt két kazalrakó és 4 adogató munkás, a törékfordásnál három munkás.

A Welger-géppel történő munkánál a kazalon 3 ember kényelmesen végezte a dolgát, a törék-nél elég volt egy munkás, ennek sem volt sok dolga. Így tehát 5 munkást, jobban mondva 6 munkást takarított meg a gép, mert a polyvát a pihenő etető munkás vagy egyik zsákoló is eltakaríthatja időközönként. Sőt a kazalon is elegendő lett volna két munkás, mert akár-hányszor megtörtént, hogy mindhárom munkás egyszerre pihent s türelmedenül várta a felér-kező köteget, ha előre leszedte lefelé nyulva az elérhető kötegeket.

Ami pedig a *kazalrakást* illeti, azt kevés gyakorlat után úgy megtanulták az ilyen munkát sohasem próbált emberek, hogy az teljesen jól sikerült. A kazal rendes, szabályos formát kapott, tetejét beborították szalmaszalmával s a kazal kiállította a telet a legkisebb beázás nélkül. Többször meggyőződtem róla a tél folyamán, hogy a szalma kezelése sokkal egyszerűbb, könnyebb s ami a fő, *takarékosabb* volt, mint a kazalvágóval való kezelésnél. A szekérmegrakás tréfaszámba ment, gyorsan s könnyen a szabályos alaku kötegekkel s a

szalmafogyasztás ellenőrzése egyszerűen a be-hozott kötegek számának megolvasásából állott. Természetesen előfordult, hogy a kezelés alatt egyik-másik köteg szétbomlott, de ez éppen nem zavarta a kezelést.

Mindezek után azt lehet következtetni, hogy a *Welger-féle önműködően kötő szalmasajtoló mindenütt ott, ahol a munkás- és szalmamegtakarítás kívánatos, rendkívül előnyös és hasznos segédesszköze a cséplésnek.* De ezenkívül épp ily hasznos szolgálatot tesz a gép a *szénasajtolás-nál* is. Itt méginkább indokolt a takarékoság és a fogyasztás ellenőrzése. Igaz, hogy e sajtoló nem képes a szalmaszalmát vasuton szállíthatóvá tenni vagy legalább is nem rentabilis az ezen géppel sajtolt széna vasuti szállítása. De nem is ez a feladata a gépnek.

Ami azon több oldalról hallott kifogást illeti, hogy a sajtolt széna könnyen megromlik, az ezen esetben nem áll, mert igaz, hogy a szállítás céljából sajtolt széna, melynek köbmétere néha 150—200 kg. sulyra is emelkedik, éppen e nagy összenyomás következtében — különösen ha még nem volt eléggé kiszáradva — megromlik, de a Welger-sajtoló nem sajtolja annyira össze a szénát, az még a kötegekben is szellőzhet.

Hogy pedig az egér jobban elszaporodik a sajtolt kötegekből rakott kazalban, azért, mert szereti a zsineret vagy annak szagát, az abszolute nincs semmivel sem bizonyítva.

A felvetett kérdésre pontos számítással felelni nem lehet. Tény az, hogy a Welger-féle szalmasajtoló a cséplésnél 6 munkást feltétlenül megtakaríthat és ezenkívül szénasajtolásra is használható. Tessék kérdéstevőnek munkásaival megértetni, hogy 6 munkás munkája felszabadul, tehát kevesebb erővel ugyanazon idő alatt ugyanannyit tud elcsépleni s nem 3^oo, de 2^oo ot ad a cséplést terményből, mely mellett a kevesebb munkás mégis többet kap, mint kapott a több munkás a 3^oo-os osztalékból és kérdéstevő mégis olcsóbban végezheti a munkát, mint eddig. A megtakarított 1^oo lesz ez esetben a gépi munka nyeresége. Hogy ez mily nagy, az függ a cséplendő anyag mennyiségétől. Minél nagyobb ez, annál több lesz a nyereség.

Az idei év folyamán a magyarországi gazdasági akadémia gazdaságában folytatódni fognak a Welger-féle sajtolóval a kísérletek, melyeknek adatairól annak idején be fogok számolni.

ifj. Sporzon Pál.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Adóleírás községi pótdadóból. 287. kérdés. Kérem velem tudatni, hogy ha a földbirtokot oly mértékben éri valamely elemi csapás, hogy az állami adó bizonyos %-a elengedtetik, köteles-e ilyen esetben hivatalból az arra hivatott közeg ezen összeg arányában a községi adópótlékból is bizonyos %-ot levonni vagy ez külön kérelmezendő és ha igen, hova nyújtandó be ilyen kérvény?

X.
Felelet a 287. sz. kérdésre. Olyan esetben, amikor az állami adó bizonyos része akár elemi csapás, akár más irányú felebbezés alapján töröl-tetik, a községi előjáróság vagy a városi tanács a községi és megyei pótdadó aránylagos részé-nek törlése iránt hivatalból köteles intézkedni, mert a községi és megyei pótdadók alapját éppen az állami adó képezi. Sajnos, hogy ez nem mindenütt történik meg, azért szükséges a gaz-dának a fentieket tudni és ily esetben az az eljárás, hogy az illető gazda bélyegmentes adó-

törlési kérelmet nyújt be az illetékes községi előjárósághoz illetve városi tanácshoz. Ezen törlési kérvény beadása bizonyos határidőhöz csak annyiban van kötve, amennyiben azt még abban az évben kell benyújtani, amely évben elemi csapás következtében adóelengedésnek volt helye.

Ha tagjaink közül valaki ily irányban kívánná az üzemi szakosztály segítségét igénybe venni, annak állami és községi adókönyveit kell be-küldenie és csatolnia kell egyúttal azon végzést is, mely az állami adó törlését, illetve részbeni elengedését elrendeli.

K. H.

Közöttek termény mákban. 288. kérdés. Nagyobb területen (25 h.) vetettem mákot 42 cm.-es sortávolságra, amennyiben a föld kiváló jó minőségű s jó erőben van; kérdem, hogy nem lehetne-e a sorok közét még valahogy hasznosítani? Megfelelő lenne-e az első vagy második kapálás után, habár ritkán is, tarló-répat vagy káposztát tenni?

Cs. L.

Felelet a 288. sz. kérdésre. A nagyobb terü-leten (25 hold) 42 cm. sortávolságra vetett mák közé most már semmit sem lehet vetni, de nem is lenne helyes, éppen a kiváló jóminőségű s jó erőben álló talajra való tekintettel, amelynek akadálytalan kapálásával s a máknak a sorok-ban való kissé sűrűbb meghagyásával nagy máktermésre számíthatunk. Kár lenne a mákot a bizonytalan sikerű közöttek termény miatt fejlődésében akadályozni; a kerti természetnél kis parcellákon megtehetjük óvatos, gondos kézimunkával, de nagybani, szántóföldi termés-tésnél mellőzendő.

K. K.

Honvédbogár kártétele. 289. kérdés. Rep-czemen e tavaszon a honvédbogár álcája mint-egy 8—10^oo kárt okozott, bár taposással pusztítottam, de természetesen az csak kis részben volt érvényes. Most már földben vannak, hogy pár hét elmúltával újból kezdjék a pusztítást. Kérdem, hogy lehetne ellenük védekezni, vala-mint bolha ellen is mit kellene tenni? Feltéve, hogy ki kell szántani, mivel lehetne előnyösen pótolni?

Cs. L.

Felelet a 289. sz. kérdésre. A „honvédbogár“ (Entomoscelis Adoniolis F.) elleni védekezés nagyon nehéz dolog s ha nagymértékben el-szaporodott, nem tehetünk mást, mint a repce-termesztést pár évig beszüntetjük. Ha egyes táblákon itt-ott mutatkozik, ezeknek a tábláknak a szomszédságába, de ha lehet, még a közelébe se vessünk jövőre repcét. Különösen vigyázni kell arra, hogy a honvédbogaras táblákról le-került magot vetőmagnak ne használjuk. Ugyanis a honvédbogár megtermékenyített petéit repce-zemagnagyságu petéit kis csomókba a repce szárára és leveleire rakja. A cséplés alkalmával ezek a mag közé kerülnek és vetés idején a maggal együtt a talajba. Így magunk gondos-kodunk arról, hogy legyen honvédbogarunk. A honvédbogár álcáját („fekete hernyó“) igen jó eredménnyel irthatjuk kora tavasszal, amikor a föld felszínén kis csomókba gyűlnek össze. Munkásokkal feljártatjuk az egész táblát s a csomóba gyűlt álcákat elfiportatjuk. Ha a munka lelkiismeretes s a fertőzés, nem nagy arányú volt, úgy kevés költséggel megszabadul-hatunk a kártevőtől. A mostani esetben már nem lehet semmit sem tenni, de ha a tavaszi irtás jó volt, nem lesz nagy kár.

A bolha ellen igen jó sikerrel alkalmazható az ugynevezett bolhatalyiga, de ez sem most, hanem tavasszal. Aannak idején tessék a „M. kir. Rovartani Allomás“-hoz (Budapest) fordulni s az készséggel ad felvilágosítást a bolhatalyiga készítéséről és használatáról. B.

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni
az 1908. évi **Perfekt Separatoraink** elől.
uj modellű **Perfekt Separatoraink** elől.
Egydarabból sajtolt **Perfekt tejszállító-kannák.**
Teljes tejgazdasági berendezések. Tessék árjegyzéket kérni.

BURMEISTER ÉS WAIN
gép- és hajógyár részv.-társaság
Budapest, V., Kálmán-utca 3. sz.

Átöröklődik-e a lépfene? 290. kérdés. Körülbelül 2 esztendővel ezelőtt egy tehenem lépfenében hullott el, amelynek ahhoz 2-3 hetes szopós borja volt. A borju idővel szépen kifejlődött és egész szép borjuszámba ment. A borjut a múlt héten eladtam. Eladás után észrevettem, hogy a borju nem egészséges és az utolsó 3-4 napon nem eszik. A mézárós a borjut átvette és levágta, mikor is megtörtént, hogy a lép egészen el volt rothadva és a máj meg volt támadva, a hus azonban szép és egészséges volt és közfogyasztásra alkalmasnak bizonyult. Szeretném tudni, hogy ezen betegség még az anyától származik-e, mely ezelőtt 2 évvel lépfenében hullott el?

H. G.

Felelet a 290. sz. kérdésre. Abból, hogy a levágott borjuban „a lép egészen el volt rothadva (?) és a máj meg volt támadva, a hus azonban szép és egészséges volt”, önként érthetőleg teljes lehetetlenség a fennforgott betegség természetét még csak megközelítőleg is megállapítani s így természetesen azt sem, hogy a borju a bajt az anyjától örökölte-e, ámbár az ki van zárva, hogy valamely borju azért betegedik meg, mert az anyja két év előtt lépfenében hullott el.

Rozsférges lovak. 291. kérdés. Lóállományunk tele van rozsférgessel. Mitől kapják ezt a lovak és milyen szerrel lehetne a rozsférgeket eltávolítani a lovak beleiből?

x-y.

Felelet a 291. sz. kérdésre. A rozsférgeket a lovak attól kapják, hogy a nyári hónapokban röpöködő lóhögölyök petéit, melyeket azok a lovak szőreire raknak le, lenyalják és gyomrukba viszik, hol a peték álczákká, az u. n. rozsférgékké fejlődnek ki, melyek kb. 10 hónap múlva kezdenek a bélsárral kiürülni. A rozsférgek elhajtására eddig a szénkének bizonyult legjobbnak, melyet zselatinokból kell a lovaknak több ízben beadni; ezenkívül a terpentinolaj tejjel beadva szintén jó hatással lehet. A végbélből az álczák szappanos vagy kreolinos vizes beöntésekkel, továbbá kenőcs bekenésével távolíthatók el. A kezelésre vonatkozólag, melyet állatorvosra kell bízni, a belorvostani kézikönyvek megadják a részletes utbaigazítást.

-y-

Takarmányaprító-gép. 292. kérdés. Takarmánykamrámba szeretnék egy motorgépet beállítani szecs kavágásra, répavágásra, úgy, hogy ezt a két munkát egyszerre végezhesse. Kérdem, miféle motor volna a legmegfelelőbb? Melyiknek az üzeme kerül legkevésbére? Szecs kavágás naponta 100 drb számos marhára szükséges.

B. H.

Felelet a 292. sz. kérdésre. Az egyidejűleg történendő szecs kavágás és répavágás végzésére legalkalmasabb egy 7 lóerős benzín- vagy nyersolajmotor. Az előbbinek kezelése egyszerűbb, de üzeme drágább, az utóbbinak kezelése több gondot és figyelmet kíván, de üzemköltsége kevesebb.

i. S. P.

Védekezés a házi gomba ellen. 293. kérdés. Lakásomnak nemesek a padlója, de az ablakdeszkája és az ajtótokot borító deszkái is ugyiszlólván egy év alatt elkorhadtak. Már a padló alá hordattam száraz homokot és kátrányos elszigetelő lemezt is raktam alája, de mindez nem ér semmit, mert éppen úgy rohad, mint ezelőtt. Mit tegyek, hogy e bajnak elejét vegyem?

Gy. J.

Felelet a 293. sz. kérdésre. Lakásának farészeit bizonyára a házi gomba támadta meg. Ez ellen alaposan s eredményesen védekezni véleményünk szerint pedig csak az alábbi, talán kissé radikálisnak is tetsző módon lehet, amelyet lapunk egyik régebbi számában már bővebben megismertette, az ott elmondottakra is utalva most csak főbb vonásaiban vázolunk.

Mindenekelőtt el kell az épülettől minden megtámadott farészt távolítani s lehetőleg távol úgy elégetni, hogy a gomba spóráinak visszahordása még a szél által is ki legyen zárva. Ez természetesen nemesek a padlóra vonatkozik, hanem minden a padlóval érintkező más fatárgyra is, nevezetesen az ajtó-, ablaktokokra, faborításokra stb. Azután tessék a padló alatti földet, még ha száraznak is látszik, legalább 1/2 méternyre kihordani és jó messze az épülettől gödörbe hordatni s tiszta földdel betakarítani. Az e módon csupaszon álló oldalfalak, ajtó-, ablaknyílások a gomba esetleges nyulványaitól (miczelium) alaposan megtisztítatnak. Ha a miczelium már magát a téglát is megtámadta volna vagy hézagába mélyebben benyúlt, akkor a téglát a piszkosszürke nyulványok végéig ki kell vágni. A jól lesöpört falfelületeket most bemázoljuk „Antinoninnal” s csak aztán falaztatjuk be a kivágott üregeket.

Most már ismét feltölthető az épület belseje tiszta kavicssal, homokkal vagy ha más nincsen, akár földdel is, 20 cm. magasságig a padló alatt. E töltésre egy 8-10 cm. vastag portlandbetonburkolat kerül 1:10 arányban keverve, amire aztán újra kavicsot vagy homokot hordatunk 8-10 cm. vastagságban.

Tanácsos ezen utolsó feltöltés anyagát vasbádoglapon kiizzasztani, ami aránylag nem nagy munka s mégis teljes biztonságot nyújt sporamentességére nézve. Most már lerakható az új fapadló, felszegezhető a falburkolások, ajtóbelek stb., de előbb az összes farészek hátsó vagy alsó lapja bemázolandó a már említett „Antinoninnal”, amely a házi gomba újból való befészkelését leginkább képes meggátolni.

Száhlender Gy.

Aszfaltlemezletők. 294. kérdés. Az aszfaltbitumenből készült valódi aszfaltfedőlemezek alkalmasak-e lakás és bármiféle gazdasági épületek fedésére stb? Milyen az ellenálló képessége, azaz tartós-e? Ha eléggé tartós és olcsóbb, mint a hornyolt cserép, szeretném tetőfedésre alkalmazni.

P. G.

Felelet a 294. sz. kérdésre. Az egyszerű valódi aszfaltlemezfedelek tartósságát az épület fekvése szerint átlag 16-20 évre irányozhatjuk elő. A fedés költsége alacsonyabb mint a hornyos cserépé, a tetőszerkezet is könnyebb lehet s így ez is kevesebbe kerülne, ha a létezésnél jóval drágább deszkázás ezt a különbséget nagyjában fel nem emésztené. Végeredményben s nagy átlagban tehát az aszfaltfedés javára négyzögméterenkint legfeljebb csak 0-80-1-0 koronát írhatunk.

Ujjonnan épülő tetőknél tehát ajánlatos jól megfontolni, hogy érdemes-e ezért a pár korona megtakarítás kedvéért az inkább ideiglenes jellegű anyagot választani, mert a cseréphez viszonyítva még a valódi aszfaltlemez állandóságát is csak ideiglenesnek szabad jelezniük.

Sz. Gy.

Ideiglenes jellegű olcsó épületek. 295. kérdés. Egy olcsó épületre volna szükségem, mely egyelőre (1-3 évig) sülők elhelyezésére szolgálna, később pedig a gazdasági épületek más beosztása folytán gép- és eszközfelszerül lenne használható. Minő épület felelne meg e célra legjobban, tekintettel arra, hogy lehetőleg kevés befektetési költséget vegyen igénybe, mindamellett a tavaszi sülők télen át is benntartathatók legyenek. Körülbelül 250-200 db 1-1 1/4 éves korig (páronként 150 kg. súlyig) volna benne elhelyezendő.

D. F.

Felelet a 295. sz. kérdésre. Pár évvel ezelőtt a felelet bizonyára az lett volna, tessék faoszlopokkal, kettős deszkázással s polyva-, szalmakitöltéssel építeni. Manapság azonban a fa már drága portéka s azért a helyi viszonyok, a rendelkezésre álló építési anyagok stb. ismerete nélkül most bajosabb a válasz.

Ha pl. volna jó folyam- vagy bányakavics kéznél, akkor e célra nagyon megfelelő, tartós s a fánál is olcsóbb oldalfalakat tömörítve egyszerűen homokos kavicsból és fehér mészből. A vályogfal is szőba jöhetne, kivált ha a falazatot mondjuk 80-100 cm. magasságig téglából vagy kavicsmészből csináltatná.

Sőt még maga az agyagos föld is egészen elfogadható épületet nyújt, ha szilárd talpazaton nyugszik, jól meg van tömve s 30-40 cm. vastag rétegenként nádból font hosszkapcsokkal bir. Az ilyen földfalak még cseréptető is elhordanak, ha az utolsó pár sort a tető alatt téglából vagy legalább is jól kiszáradt vályogból rakják.

Ha olcsón akar építeni, akkor állandó padlást sem rak bele, hanem hogy hideg ne legyen, esetleg csak vékonyabb rudakat 20 mm. vastag deszkázással, föltötte jó vastag szalmarakással.

A tétőt valószínűleg egy lapos, könnyű aszfaltlemezfedél képezi, de még ennél is olcsóbb volna egy tűzbiztosan impregnált szalmatáblás tető, olyformán készítve, mint ahogy azt lapunk f. évi 32-ik számában ismertettük.

Sz. Gy.

Tenyézmén közhasználatra való beosztása után eredő jövedelem adóköteles. 296. kérdés. Nyugati fajménem, miután magamnak nincs annyi ily fajta kanczám, hogy azt kihasználni tudnám, köztenyésztésre engedélyeztettem. Idegeneknek való fedeztetésért beveszek mintegy 600 koronát. Ezen összeg után az adó-kivető bizottság kirótt rám harmadosztályú kereseti adót. Kérdem, jogos-e ezen megadóztatás, a megfélebbezésnek várható-e eredménye, van-e erre precedens vagy felső foku bírói döntés?

D. L.

Felelet a 296. sz. kérdésre. Mianthogy ezen jövedelem a földbirtok és tartozékaitól függetlenül önálló jövedelmi forrást képez, III-ad osztályú kereseti adótárgy lévén a felebbezés nem vezetne eredményre.

Ily értelmű elvi jelentőségű döntés hasonló mezőgazdasági jövedelmi forrásokra több ízben hozatott.

Hollady Nándor.

Kapufeljáró fenntartása. 297. kérdés. Községünk utcái vízlevezető árkokkal vannak ellátva; tiszteletteljesen kérem szives felvilágosításukat arra nézve, hogy az udvarok bejárásához szükséges hidak elkészítésére a hatóság részéről a tulajdonosbirtokos vagy a haszonbérlo kötelezhető?

S. Zs.

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tisztá bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő tetőfedőanyag. „Bitumina“-val fedett tető be-meszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. „Bitumina“ régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. **Tetőfedések elsőrendű szakmunkásokkal végeztetnek.**

Kollár Ferencz és Társa

Telefon-szám: 90-21. Gyár: IX., Soroksári-ut 101. Városi iroda; IX., Ullői-ut 25. Sürgőnyozim: Karbolkol Bpest.

fedőlemez, elszigetelő-lemez, aszfalt-és kátránytermékek vegyi gyára = **Budapest.**

Felelet
szempont-
lyeztet fe-
azt kötele-
nája. Ez
nos és b-
pitja meg
bérfizetés-
lanak.

Község
Kérem sz-
adni: 1.
uradalom-
nem köte-
2. Lehets-
béresi fel-
álljon a

Felelet
költségei
állatok b-
nem tarto-
vagy a k-
nosai, kik-
és e tekin-
1886. XX.

2. A v-
és földter-
mint jogte-
fel, ného-
jából, néh-
hibás nyíl-
két fél r-
alapján h-

Község
ben. 299.
városi elő-
tokot ért e-
nyos része-
lagos része-

Felelet
midő az-
csapás, ak-
lésbe hoz-
városi taná-
lagos része-
mert a köz-
az állami

Eléggé s-
ténik meg-
szerű, de
ebbeli törle-
községi e-
bár megh-
a törlés év-
ben az eg-
iránt cseké-
esetben az-
könyvecské-
elrendelő v-
beküldendő

Táma

Felkerett
tételére:

Egy Bud-
gazdasági n-

VE

Felelet a 297. sz. kérdésre. A közrendészet szempontjából a hatóság a közterületen elhelyezett feljáró hidak jó karban tartására csak azt kötelezi, aki a házban lakik s a hidat használja. Ezen teherviselés módzatait a tulajdonos és bérlő között a bérleti szerződés állapítja meg kimondásával annak, hogy bérlőre a bérfizetésen kívül minő kötelezettségek hármlanak.

Hollady Nándor.

Községi bikatartás költségei. 298. kérdés. Kérem sziveskedjenek a mellékelt lapon választ adni: 1. Melyik törvényzikk rendel, hogy egy uradalom, ha nem használja a községi bikát, nem köteles a bikaköltségekhez hozzájárulni? 2. Lehetséges-e az, hogy egy állítólag volt urbéresi fel nem osztott földterület a község nevében álljon a kataszterben.

Felelet a 298. sz. kérdésre. 1. A gazdasági költségekhez tartoznak a községi tenyészállatok beszerzése és gondozása, melyekhez nem tartoznak hozzájárulni a községben lévő vagy a községhez csatolt földbirtokok tulajdonosai, kik e költségeknek hasznát nem veszik és e tekintetben magokról gondoskodnak. (Lásd 1886. XXII. t.-cz. 130. §. 6. pontját.)

2. A volt urbéres fel nem osztott legelői és földterületei sok helyen tévesen a község mint jogtestület kataszteri birtokivébe vétettek fel, néhol az adózás könnyítése szempontjából, néhol pedig minden czélzat nélkül. A hibás nyilvántartást a községi előjáróság mindkét fél részéről történt együttes bejelentés alapján hivatalból díjmentesen igazítja ki.

Hollady Nándor.

Községi pótdadó törlése elemi kár esetében. 299. kérdés. Köteles-e a községi avagy városi előjáróság azon esetben, ha a földbirtokot ért elemi kár alapján az állami adó bizonyos része töröltetik, a községi pótdadók aránylagos részének törlése iránt hivatalból intézkedni?

Felelet a 299. sz. kérdésre. Mindazon esetben, midőn az állami adó bizonyos része akár elemi csapás, akár másnemű felebbezés alapján törlésbe hozatik, köteles a községi előjáróság vagy városi tanács a községi és megyei pótdadók aránylagos részének törlése iránt hivatalból intézkedni, mert a községi és megyei pótdadók alapját épp az állami adó képezi.

Eléggé sajnós, hogy ez mindenütt nem történik meg s ezért ily esetben nemcsak czélszerű, de szükséges is, hogy az illető adózó ebbeli törlési kérelmét (bályegmentesen) az illető községi előjáróságnál, avagy városi tanácsnál, bár meghatározott határidő nélkül, de okvetlen a törlés évében kérelmezze. Megbízhatóság esetében az egyesület üzemi osztálya a törlés iránt csekély díjazás mellett intézkedik, mely esetben az állami és községi adóra vonatkozó könyvecskék, valamint az állami adó törlését elrendelő végzés az egyesület üzemi osztályának beküldendő.

Vidor.

Támadás a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” ellen.

Felkéröttünk a következő nyilatkozat közzétételére:

Nyilatkozat.

Egy Budapesten megjelenő pénzügyi és közgazdasági merkantilis irányzatú szaklapban leg-

ujabb időben két közlemény jelent meg, melyek a valószínűség látszatát keltő színezéssel, merő valótlanosságokat közölve, erős támadást intéznek a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” ellen.

E támadás részletes czáfolatába bele nem bocsátkozhatunk, mert az nélküli a tárgyalóság ismérveit és mert egy elbecsült tisztviselőnk sugalmazása alapján annak könnyen érthető elfogultságát juttatja kifejezésre.

Ezen álláspontunkat meg nem változtathatja azon körülmény sem, hogy a csekély elterjedésű szaklap megfelelő számát sok ezer példányban megvásárolta néhány külföldi Budapesten székelő biztosító társulat, kik velünk szemben is élénk versenyt folytatnak.

Szövetkezetünknek tisztelt barátait és üzletfeleit azonban ezen uton figyelmeztetjük, hogy a cikkekben megnyilvánuló nagyon is átlátszó irányzatosságnak hitelt nem adva, bennünket addigi, évről-évre nagy mértékben jöközölő teljes bizalmával továbbra is megajándékozni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1908 május hó 25.

„Gazdák Biztosító Szövetkezete” igazgatósága.

E nyilatkozathoz következő megjegyzéseket fűzzük:

A „Hitel” czimű hetilap f. évi 483. és 484. számátán a Gazdák Biztosító Szövetkezete mérlegével és üzletvezetésével foglalkozik. Az első közlemény aggódik afölött, hogy a más társaságok üzletállományának az elhódítása tulságos sok áldozattal jár s ez a szövetkezet bukását fogja okozni.

E közlemény sugalmazója a kartell, melynek miután minden kísérlete, hogy a szövetkezetet a kartellbe való belépésére bírja, hajótörést szenvedett, most krokodilkönnyekeket sir a szövetkezet sorsa felett, holott e könnyekek igazában az elvesztett üzleteknek szólnak.

A második közlemény a szövetkezet üzletvezetését kritizálja, kevés szakértelemmel, de annál több ártó szándékkal, még pedig, mint a nyilatkozat tanúsítja, egy a szövetkezet szolgáltatásáról rövidesen elbocsájtott tisztviselő információi alapján.

Nevezett lap bevallása szerint ezekből a számokból több kiadást volt kénytelen nyomatni. A szövetkezet sorsa iránt ugyanis nagyfokú érdeklődés mutatkozott kartell-társaságok egyikenél-másikánál, melyek a szövetkezeti biztosítás iránti meleg „rokonszenyűktől” sarkalva gondoskodtak az ezekben megvásárolt lappeldányok szétküldéséről.

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” üzleti hítele megrontói ellen, sajnós, a tisztességtelen versenyt szigorúan büntető törvény hiányában nem indíthat bírói eljárást. A szövetkezet erőssége azonban a közönség bizalma és a szövetkezés eszméjének térfoglalása, melyet a jóakaratu figyelmeztetés látszatába burkolt rágalmak meg nem döntenek. A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” nyugodtan haladhat a maga útján.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei 1191

Egyről-másról	Oldal
Támadás a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” ellen	1191
Növénytermesztés.	
Gabonafélék nemesítése a virágzás és érés idején	1193
Állattenyésztés.	
Egy szó a magyar parlagi szarvasmarhafajta érdekében	1194
Baromfi-tenyésztés.	
A borzas tyukokról	1195
A fekete minorka tyukok	1195
Talajjavítás.	
Ujabb tapasztalatok az alapesővezés terén	1196
Gazdasági gépészet.	
Kísérletek a Welger-féle szalmasajtólóval	1198
Levélsekrény	1199
Vegyesek	1201
Eljegyzési hírek. — Gyászjelentések. — A Nógrádvarmegyei Gazdasági Egyesület. — Sztrájk sortűzzel. — Gyógynövény bevételek. — Szőlő- és gyümölcsérintékesítő viszonyok a fontosabb osztrák és német piacokon. — Szakírók közgyűlése. — Földmívelők tudakozó irodája. — Kevés a szamar Németországban	
Kereskedelem, tőzsde	1203
Szerkesztői üzenetek	1206

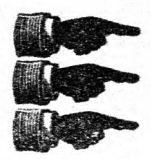
Eljegyzési hírek. Revisnyei Reviczky Tibor tartalékos cs. és kir. huszárhadnagy, államtudományi doktor, revisnyei Reviczky József és neje született szentmiklósi és óvári Pongrácz Irma grófnő fia folyó hó 30-án vezetett oltárhoz Vác-Dukán kisserényi Serényi János gróf és neje született cserneki és tarkeői Dessewffy Irma grófnő leányát, Elzát.

Pallini Inkey Pál báró örökös főrendiházi tag, cs. és kir. szolgálaton kívüli huszárhadnagy, néhai pallini Inkey István báró és özvegyének született vásárosnaményi Eötvös Jolán bárónőnek fia június 9-én vezetett Kajdacson oltárhoz sztankoványi Sztankoványi János cs. és kir. kamarás és neje született jottaházi Döry Tekla leányát Agnest.

Gyászjelentések. Natter Ferencz, az Első Magyar Serfözöde nyugalmazott vezérigazgatója, a Ferencz József-rend lovagja f. hó 22-én, élete 77-ik évében elhunyt. Hozzá tartozóinak őszinte részvétünket.

Tokay Géza birtokrendező mérnök, életének 50-ik évében, f. hó 28-án elhunyt Kolozsváron.

A Nógrádvarmegyei Gazdasági Egyesület által 25 éves fennállása alkalmából Balassagyarmaton, a vásártéren 1908. évi június hó 3-8-ik napjain rendezendő köz- és mezőgazdasági kiállítás napirendje a következő: Június 3-án d. e. 10 órakor diszközgyűlés a vármegye székházának nagytermében. Június 3-án d. e. 11 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása. Június 3-án d. u. 1 órakor a kiállítás területén az állattenyésztési jutalomdíjak kiosztása. Június 3-án d. u. 2 órakor közös ebéd Tóth István vendéglőjében. Június 4-én d. e. 8 órakor talajmegmunkáló gépeknek munkabani bemutatása Balassagyarmathoz egy kilométerre fekvő Illépusztán. Június 4-én d. u. 1 órakor társasbéd Tóth István vendéglőjében. Június 4-én d. u. 3 órakor fogatos szőlőpermetezők és fogatos szőlőmegmunkáló gépek munkabani bemutatása az egyesület homoki szőlőjében (a kiállítástól fél kilométerre). Június 5-6-7-8-ik napján

**Pót-
vetésre**

Kiváló minőségű
répamag
(már 6 nap alatt csirázik 100 gombolyag közül 65-70)
jutányosan kapható

Haldek

magnagykereskedésben
József főherceg 6 cs. és kir.
fensége szállítójánál,
Budapest, V., Bálvány-utca 6.

a kiállítás nyitva áll reggeli 8 órától este 6 óráig. Junius 8-án d. u. 6 órakor a kiállítás bezárása. Belépti díj a kiállításra: junius 3-án d. e. 1 korona, junius 3-án d. u. és a többi napokon 20 fillér. Idényjegy egy személyre egy korona.

Sztrájk sortűzzel. A husipari sztrájk s az avval kapcsolatos balalós végű Lujza-utcai merénylet élénk fényt vet a szociáldemokrata pártvezetőség eszközeire s a módra, melylyel a meggyőződésekre hatni akar. Hogy a pártvezetőség a szakszervezetek útján tagjait a szabadság szent nevében terrorizálja, az azok előtt, kik ezen urak üzelmeit megfigyelik, régóta nem titok. A husipari sztrájknál tanusított fellépésük példátlan merészsége azonban valóban megdöbbenő s a közvéleményt napok óta érthető izgalomban tartja. A közingerültség és megbotránkozás, melynek hatása alatt a Lujza-utcai gyilkosság folytán a társadalom békés elemei állanak, *Szmrecsányi* György képviselő május 27-iki interpellációjában a képviselőházban is kifejezésre jutott. Az interpelláló, anélkül, hogy a munkások gyülekezési s egyesülési jogát megakná nyírbalni, a szakszervezetek által kifejtett terrorizmus megszüntetését sürgeti. A szakszervezetek nem viselik szívükön a munkás érdekeit, ha őket olyan tettekre bujtogatják, amilyen a henlessztrájk következtében a Lujza-utczában történt. Ismertetve a merényletet, kérdést intéz a belügyminiszterhez, hajlandó-e a szociáldemokrata párt, illetve szakszervezetek ellen a legerélyesebb rendszabályokat alkalmazni, hogy hasonló esetek többé elő ne forduljanak s a hallatlan terrorizmus, mely már a békés polgárok életét — nemcsak vagyonát — fenyegeti, megszünjék? *Andrássy* belügyminiszter konstatálja, hogy a szakszervezetek a büncselekményben kompromittálva nincsenek, abban részt nem vettek s ezért a szakszervezeteket fel nem oszthatja. Föltétlen korrektül kell a kormányának a szociáldemokratákkal szemben eljárni, ha el akarja kerülni a látszatot, hogy osztályérdeket védelmez. A bűnösök ellen a rendőrség sikeres nyomozást indított s 16 közül 14-en elfogattak. Ezek ellen — gyilkosságról lévén szó — a legnagyobb szigorral fognak eljárni. Kéri válasza tudomásul vételét, ami a ház részéről meg is történik. Részünkről azonban igazat kell adnunk *Szmrecsányi* abbeli felfogásának, hogy a szociálisták terrorja ellen való legerélyesebb védelem és a legszigorubb megtorlás se mondható osztályérdekből való beavatkozásnak, mert a szociáldemokrácia egyenesen a nemzeti alapok ellen tör és az egész nemzeti társadalom ellen kiméletlen hadat visel. Ilyen hadviselés elfajulásával szemben sem nem igazoltak, sem nem czéltérők a kimélet eszközei.

Gyógynövény-beváltás. A vadon termő gyógynövények jóvedelmező gyűjtéséről már volt szó lapunk hasábjain azon megjegyzés kíséretében, hogy hasznát hajtó csak akkor lesz, ha a gyűjtött gyógynövényeket valamely állandó jelleggel bíró helyen be is váltják. Mindeztől azonban ily beváltó állomás nem volt. Örömmel regisztráljuk *Páter Béla* dr. tudósítása alapján azon tényt, hogy gyógynövény-beváltó állomás ezentul lesz. A szegedi kereskedelmi és kiviteli részvénytársaság ugyanis

Burger Frigyes kolozsvári droguista útján váltatja be a gyógynövényeket. A beváltás biztosítása érdekében a kolozsvári gazd. akadémia a gyógynövények beváltása és szárításának czéljára átengedett egy, jelenleg használatban álló magtárt. Ezidőszert a következő uton-uffeltt termő dudákat váltják be, még pedig frissen szedett állapotban és a következő árak mellett: a csalánt kilónként 2—3 fillérrel, a papsajtlevet kilónként 3—4 fillérrel, a beléndek levelet 4—5 fillérrel, a maszlag vagy pukkantót 3—4 fillérrel, a fehér ürmet 4—5 fillérrel, a bodzafa levelet 2—3 fillérrel, a keserű lapu gyökerét 4—5 fillérrel váltják be kilónként. Később, a nyár folyamán fog nyilni a centuria, amelyet 5—6 fillérrel, a hársfavirágot levéllel 6—8 fillérrel, levél nélkül pedig 8—10 fillérrel fognak fizetni. Majd ha nyilni fog a buzavirág, annak kilóját 8—10 fillérrel, az ökörfarkkóró virágot 10—12 fillérrel fognak beváltani. Nagyon keresett ezidén a szekfüvirág, amelynek kilóját 8—10 fillérrel fizetik nyersen. Érdemes lesz tehát ezt tudni. Megveszik még a cseresznye és a meggy gyümölcsének a szárát is, amelyért kilónként 1 fillért adnak. A körisbogarért 2—2¹/₂ fillért adnak kilogrammonként. A gyűjtött anyagot a gazdasági akadémia régi majorjában, a magtárban váltják be naponta délután 2—5 óráig. Később más növényeket is fognak itt beváltani, amiről majd annak idején hirt adunk.

Szőlő- és gyümölcsértékesítő viszonyok a fontosabb osztrák és német piacokon.

Breslau fogyasztó képességénél és közelségénél fogva jelentékeny szerepet lesz hivatva betölteni gyümölcskivitelünk szempontjából, különösen, mert szőlünk izetesebb az olasz szőlőnél, tehát annál magasabb árakat is érhetünk el. *Breslau* szokásnak és kívánságnak megfelelőleg azonban a szőlőt föltétlen ládába csomagolva kell szállítani, mely esetben azt minden nehézség nélkül bevezethetjük. *Breslauban* ez idő szerint vásárcsarnok nincs, tehát a nyit piacok jönnek tekintetbe, melyek közül fontosak: *Ringplatz*, *Blückerplatz*, *Rathausplatz* és *Neumarkt*. *München* ez idő szerint nem nagy fontossággal bír reánk nézve, amennyiben a müncheni piacot Olaszország látja el gyümölcsessel s az olasz szőlő alacsony árával mi még nem versenyeshetünk. Tekintettel azonban *München* félmilliónyi lakosságára, továbbá azon körülményre, hogy ha a most beültetett szőlőink teremni fognak, a jelenlegi piacok elégteleneknek bizonyulnak, termelésünk elhelyezésére meg kell kísérelni gyümölcsproduktaink bevezetését, hogy arra az időre bizottságunk magunknak *München* piacát, amikor arra szükségünk lesz. Szőlőink kiváló minősége feljogosít bennünket azon reményre, hogy ezt el is érhetjük. Ha aztán a müncheni piacot sikerült meghódítani, nagy mennyiségű gyümölcs lenne elhelyezhető. *Stuttgartnak* reánk nézve semmi fontosságán nincsen, legfeljebb a *mustalma* értékesítése szempontjából, melyből itt nagy mennyiséget lehet a napi áron elhelyezni. *Frankfurt a. M.*ban ha sikerülni fog a francia és olasz bevittel konkurrálni, — amire alapos reményünk lehet — nagy mennyiségben lesz szőlőnk elhelyezhető. *Köln*-ben nagy mennyiségű szőlőt lehet elhelyezni, ha a kezdet nehézségeit köz-

vetitőnk le tudják küzdeni. *Kölnben* 3—4 millió ember szerzi be gyümölcsös szükségletét, tehát nagyon érdemes e nagy piacczal már most foglalkozni. Gyümölcseinknek a külföldi piacon való elhelyezésének megkönnyítésére előbb-utóbb a kormánynak is tenni kell valamit.

Szakírók közgyűlése. A Magyar Szakírók Egyesülete f. évi május hó 28-án 11 órakor az Iparegyesület nagytermében *Gelléri Mór* elnökléte alatt rendez évi közgyűlést tartott. Az elnöki megnyitóbeszéd rámutatott az egyesület eddigi eredményeire s még megoldandó feladataira, a titkári jelentés anyagi és erkölcsi gyarapodásról számolt be, majd a számvizsgáló-bizottság jelentése s a jövő évi költségvetés tárgyalatott. A közgyűlés kiemelkedő mozzanata *Szterényi József* kereskedelmi államtitkár tiszteleti taggá való megválasztása volt. *Gelléri Mór* rámutatván az eredményes és kitartó működésre, melyet *Szterényi* a szakirodalom terén és későbbben annak érdekében kifejtett, az érdemekre, melyeket mint kereskedelemügyi államtitkár közgazdaságunk védelmében szerzett: *Szterényinek* tiszteleti taggá megválasztását indítványozta. Az indítvány általános lelkesedéssel elfogadtatván, a tisztikar megválasztása következett. Elnök lett: *Gelléri Mór*, alelnökök *Rubinek Gyula* és *Fittler Kamil*, főtitkár *Katona Béla*, titkár *Pechár Gusztáv*, jegyző *Róna Lajos*, pénztáros *Nagy Béla*, ellenőr *Juttassy Ödön*, számvizsgálók *Bokor Gusztáv*, *Goldfinger Gábor*, *Máray Lajos*, *Radványi V. László* és *Vágó József*, ügyész *Fekete Ignác*. Ezután a választmány kisorsolása következett, mire a közgyűlés az elnöknek, tisztikarának s választmányának köszönetet szavazva feloszlott. A közgyűlést a városligeti Gerbeaud-pavillonban kedélyes lakoma követte, melyen a számos jelenlevőn kívül *Rákosi Jenő*, az Otthon-kör elnöke s *Márkus Miksa*, az Otthon-kör titkára társaságában *Szterényi József* államtitkár, az újonnan megválasztott tiszteletbeli tag is jelen volt. Először is *Gelléri Mór* mondott *Szterényire* és családjára lendületes hangú pohárköszöntőt, méltatván az államtitkár államférfiai s egyéni kiváló tulajdonságait. *Szterényi* a magyar hírlapíródomra és *Rákosi Jenőre*, kinek oldalán hírlapírói működését megkezdette — üritette poharát, majd *Rákosi Jenő* szólalt fel, mire még egy sereg pohárköszöntő következett. A társaság a késő délutáni órákig maradt együtt s közben *Gelléri* indítványára *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi minisztert is táviratilag üdvözölte.

Földmívelők tudakozó irodája. Igazán életrevaló eszme és jóindulatu elhatározás volt *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter részéről, hogy a vezetése alatt álló miniszteriumban „Földmívelők tudakozó irodája” ezimen olyan intézményt létesít, amely hivatva lesz felvilágosítást, jóakaró utbaigazítást adni az ügyes-bajos dolgában a miniszteriumhoz forduló falusi gazdembereknek, aki eddig tanácstalanul bolyongva abban a hivatalos utvesztőben, amelyben gyakran még a magunkfajta ember is megszedül, bizony sok drága órát pocskolt a maga sokszor kimért idejéből, meg a tisztviselőkéből is, ami egy-egy helyes utbaigazítás segélyével mind meg lett volna takarítható. A miniszterium kebelében

Etetőburgonyát

100 kilónként 3 kor.-ért szállít a

Magyar Gazdák
Értékesítő Szövetkezete

Budapest, IV., Vámház-körut 8. sz.

létesítve
forduló t
lesz, ahe
mikor és
s míg ő
nyait o
zottai p
gának, s
ha ügye
tétett
magántu
megsere
akinek b
míg a D
szó legs
működés
rium egy
persze,
megvalós
intenzív
irányu te
országos
tében sze
helyiségb
szetesen
rendelkez
vények m
letekre n
irodai sze
valóban h
szép sike
érte meg
az alkotá
szívén vis

Kevés
jelenség,
körök fig
egyre eső
holott a k
kerü gazd
munkabíró
mint a m
apró fajta
kimutatás
idő alatt,
szamarak
márkával
ként) és a
és megfel
tőren jele
országba,
tuk és a ke
képesek ke
földmívelés
maga rész
tés fellendi
esődörökné
tárol, de
eredmény.
tervezik, h
és spanyol
nálása utjá
fokozásról
a most has
szamarak
viszonyokn
számár so
Németorszá
spanyol és
erre az elé
ágra több

Ki akar
csont akar
Kisbirtokos
Budapest,
Az intézet
kölesönöket
és kisbirtok
már 300 K.
fizet tartozá
kölesönével
az intézet a
minden a k
nök a földb
Ha az adó

létesített új iroda feladata kizárólag a hozzáforduló ügyfelek gyors és udvarias felvilágosítása lesz, ahová a hivatalos órák tartama alatt bármikor és akárhányszor bemehet a kérdezősködő s míg ott a miniszterium népszerű kiadványait olvashatja, addig az iroda alkalmazottai pontosan utána néznek ügyes-bajos dolgának, sőt utbaigazítást adnak neki akkor is, ha ügye időközben valamely más hatósághoz tételt volna át. Ezt a munkát eddig egyes magántudakozódó irodák vállalták magukra, jól megismerve érte a gyámoltalan ügyfelet, akinek baján azután végre mégsem segítettek, míg a Darányi irodája igazi „néphivatal” lesz a szó legszebb értelmében, amelynek önzellen működését bizonyára áldani fogják a miniszterium egyszerű, járhatóbb ügyfelei. Feltéve persze, hogy az iroda működése, az eszme megvalósulása méltó lesz azokhoz a nemes intenciókhoz, amelyekből Darányi gyakorlatias irányu terve fakadt. Az új iroda különben az országos mezőgazdasági munkásokozvetítés keretében szervezte ettől külön, könnyen hozzáférhető helyiségben a jövő hó elején nyílik meg. Természetesen írószerek is állanak majd az ügyfelek rendelkezésére és az esetleg benyújtandó kérvények megfogalmazására, a csatolandó melléletekre nézve minden u baigazítást megad az irodai személyzet. A mi bürokratikus világunkban valóban hízagot pótló e népbartói intézménynek szép sikert kívánunk és örömmel üdvözöljük érte megalkotóját, Darányi Ignácot, aki ezzel az alkotásával is bebizonyította, hogy a kisembernek legcsekélyebb érdekét is mennyire a szívén viseli.

Kevés a számár Németországban. Felhívó jelenség, amely nem kerítte el az irányadó körök figyelmét sem, hogy Németországban egyre csökken a számár- és öszvér-állomány, holott a kisüzemekben, főleg pedig a konyhakerti gazdaságokban ezeknek az igénytelen és munkabíró állatoknak jobb hasznát vehetnék, mint a most egyre nagyobb számban használt apró fajta orosz lovaknak. Pontos statisztikai kimutatás szerint Poroszországban ugyanazon idő alatt, míg a lóállomány megduplázódott, a számárak aránylag drágák (a régebbi 80—100 márkával szemben 120—150 márka darabonként) és a minőség mégsem mindig egyenletes és megfelelő. Sajnálatos, hogy roha éppen e téren jelentékeny kivitelünk lehetne Németországba, a számártenyésztést mi is elhanyagoltuk és a kedvező konjunktúrát most nem vagyunk képesek kellőképpen kihasználni. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ugyan megtette a maga részéről minden lehetőt a számártenyésztés fellendítésére, gondoskodván jó fajta számár-és öszvéreknek a tenyésztők rendelkezésére bocsátásáról, de egyelőre nem mutatkozik kielégítő eredmény. Német gazdák körében most azt tervezik, hogy maguk gondoskodnak francia és spanyol tenyészanyag beszerzése és felhasználása útján a német tenyésztés javításáról és fokozásáról. Kivált a kisgazdák körében várnak a most használatos lovaknál jóval jutányosabb számárak iránt nagy keresletet. A klimatikus viszonyoknál fogva kétségtelen, hogy a magyar számár sokkal jobban beválna a jövőben is Németországban, mint akár a francia, akár a spanyol és nagyon kívánatosnak látszik, hogy erre az eléggé helytelenül elhanyagolt kivitelre ágra több gondot és figyelmet fordítsunk.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a köl-

csönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segítkezik. Az intézet egy zárt levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Lapunk mai számához van csatolva Helle O. pozsonyi cég prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

NYILTTÉR.)*

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termések elérését lehetlenné teszi. Különösen sok kálium van szükségük a kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliumban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálió bir jelentőséggel, miután abban a tiszta káli, vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk.

A káli trágyák alkalmazásáról a

Kálióndiktátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, IX., Üllői-út 23. (Köztelek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Felhívjuk a t. cz. gazdáközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények M. A. V. Összes vonalán tetemes díjkezdvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

A tej megsavanyodása szállítás közben kizárva

a 3—4^oig (Celsius) való mélyhűtés folytán, sőt nélkül, az új, önműködő s minden esővishűtőhöz alkalmazható szab. mélyhűtő generátor segítségével. — Készítője:

Jurány & Wolftrum

tejgazdasági eszközök gyára Wien, XX/2. Pasettistrasse 29. sz.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földbérlo társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetkezeteket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földmiveseknek a földvásárlásnál u baigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az esőhiány és az újból beállott nagy meleg most már határozottan károsan hat a vetések fejlődésére, különösen az őszi vetések elmaradva, de a kukorica és répa is elég hitványak. A kukorica első kapálása folyamatban van.

Baja. E hónapban nálunk eső nem volt, ezért a vetések rosszabbak lettek. Az őszi vetések 1/3 része kielégítő, a többi határozottan rossz és gyenge termés várható, a tavasziaknak jó eső még sokat használna.

Debreczen. Az időjárás száraz és a nagy hőség miatt főképp a legelő szenved. A h. tobágyi legelőföldön sáska még nem mutatkozott.

Győr. A vetések állása eddig kielégítő, de kiadó esőt már igen kívánják, főleg a tavasziak.

Kaposvár. Szárazságot a tavasziak nagyon megannylik és fejlődésükben erősen visszamaradtak. Az őszi vetések a szárazságot jól bírják s elég szépek. A mesterséges takarmányok nagy része, így a zabosbukkony és vöröshere visszamaradtak, a rétek szintén gyengék s kevés takarmányra van kilátás. A tengeri és burgonya apró, ezeknek is jó eső kellene. A cukorrépa is lassan fejlődik s abban az ormányos rengeteg károkat okozott. Az időjárás szeles és hűvös re fordult, de eső sehol a környéken nem volt.

Léva. Az időjárás valamivel hűvösebb, de jó csapadékot, igen kedvező mindenféle növényzetre, jó termés mutatkozik mindenből, nemcsak a lévai járás területén, de egész Bars megyében, a gyümölcsfákban sok kárt tett a herény és cserebogár.

Miskolc. Átlag meleg, szeles napok vannak, a földek erősen ki vannak száradva, nagyon kellene egy jó állandó eső. Az őszi vetés még elég jó, de a tavaszi már alig ígér valamit, az árpa kintoldk, a kukorica szinte.

Nagykanizsa. A buza fejét hányja, a rozs elvirágozott és kielégítőnek mutatkozik, de nagy, tartós meleg lévén, a tavasziak, takarmányfélék semmit sem fejlődnek és ha hamarosan nem kapunk esőt, rosszra fordulnak és veszélynek nézünk elébe.

Nagyszében. Az őszi, mint a tavaszi vetések az esőhiány miatt a fejlődésben visszamaradtak. A tengeri és burgonya kapálása folyik.

Nagyszentmiklós. Egy héten belül sem volt esőnk, pedig ezt már nagyon szükségesnek tartjuk, amelleit erős szél fújdogál, mely a gyümölcsösökben, valamint a szőlőben érzékeny károkat is csinál. A nagy forróság sűti és ritkítja vetéseinket.

Nagybeeskerek. A buza most veti kalászatát, a nagy szárazság miatt nem fejlődhetik és ha rövid idő múlva eső nem esik, szomo u aratásra van kilátásunk. A tengeri kapálás aait áll és szintén esőre van szükség. Az idő má borult.

Nagyvárad. Az állanló forróság a tavasziaknak ártalmára van. Az őszi vetések eddig még nem éreztek meg annyira a szárazság hatását. A szőlő a rozson több helyt fölfejt, különösen a derecskei járásban észlelhető nagyobb kártétel.

Nyíregyháza. Az erős és tartós kánikulai meleg főként a költöt talajon s kései őszi vetésekben, nagy kárt okozott itt-ott a tavaszi kapásokban is. Tegnapielőtti csekély eső s kissé hűvös idő rendkívül jótékonyan hatott.

Nyitra. Az időjárás e héten változó, a levegő kissé lehűt, vasárnap éjjel kevés eső volt. Esőre még nagy szükség lenne. Az őszi vetések már kalászosodnak, a tavasziak elég jól fejlődnek, a gyümölcsstermés ez idén rossznak ígérkezik, mivel a cserebogarak nagy károkat okoztak. A szénatermés ez idén jónak ígérkezik.

Panesova. Buza, őszi árpa és tengeri szépen állanak, bár egy kiadó esőre nagy szükség volna. Egyelőre aggodalomra még nincsen ok. A zab és tavaszi árpa az esőhiány folytán nagyon visszamaradtak.

A „Mezőgazdasági helyzet” folytatását lásd a 1205-ik oldalon.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 május 29-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Élősúly mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	sertéshus	birkahus	marha-hus	borjúhu-	sertéshus						
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben										korona értékben													
Arad	22.-	18.-	12.80	13.-	12.10	6.50	7.-	320	—	5.-	160	144	200	160	148	136	160	70	50	75	60	90	70
Baja	22.40	19.40	13.20	12.80	12.60	—	—	280	240	5.-	136	128	140	132	124	112	112	56	52	98	92	100	96
Békés-Csaba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	23.-	16.80	12.20	16.-	13.-	5.-	5.20	400	240	6.60	132	116	168	160	176	160	104	70	60	86	72	104	86
Eszék	21.50	—	—	14.60	13.70	12.-	12.-	260	220	6.-	160	128	200	140	144	136	103	76	68	86	74	104	86
Győr	22.60	20.-	14.40	15.60	13.80	5.-	4.20	260	240	6.-	156	140	168	156	160	144	—	80	68	96	86	110	96
Kaposvár	22.40	19.-	15.-	16.-	13.50	4.-	4.20	280	—	5.60	144	140	166	160	140	130	86	74	70	98	90	96	—
Kassa	21.20	19.-	12.-	14.-	14.-	3.20	4.-	200	—	5.-	156	140	130	120	140	130	—	70	66	66	62	78	74
Léva	21.40	19.20	13.-	14.60	14.-	6.-	6.-	260	220	5.-	128	120	170	150	140	130	—	76	64	80	72	100	92
Losonc	22.49	16.80	13.-	15.-	15.-	4.50	5.50	200	180	4.-	128	112	144	128	136	—	—	70	60	84	72	128	120
Miskolc	22.-	21.-	14.-	17.-	14.-	—	6.30	—	250	5.-	144	136	144	136	152	144	—	76	72	76	68	128	124
Nagybecskerek	21.50	17.50	13.80	12.60	12.20	9.-	8.-	304	240	5.20	136	128	144	136	144	136	112	60	58	80	80	92	90
Nagykanizsa	22.20	19.20	15.-	15.-	14.40	4.-	4.50	280	240	5.-	160	130	180	160	148	138	94	80	60	90	76	104	92
Nagyszében	22.-	—	12.-	13.50	13.-	3.50	4.-	288	180	4.-	160	124	160	120	136	112	—	84	56	—	—	74	70
Nagyszentmiklós	21.-	18.60	13.-	13.40	11.60	—	—	240	200	4.80	128	116	180	160	144	136	96	88	80	100	—	84	80
Nagyvárad	22.20	18.40	13.20	14.-	12.20	7.-	—	320	200	5.-	128	116	180	160	144	136	96	80	60	—	—	120	116
Nyíregyháza	21.-	18.20	12.20	14.80	12.70	4.-	4.20	200	—	5.50	136	128	136	120	136	128	—	72	60	70	56	120	112
Nyitra	20.20	19.20	14.30	14.10	13.80	6.-	6.-	280	200	6.60	128	120	140	128	144	112	—	80	64	90	80	100	88
Pancsova	21.40	—	—	—	12.40	10.-	12.-	280	260	5.-	128	120	120	100	136	128	100	64	60	66	64	96	92
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	22.-	19.20	13.60	15.20	13.60	4.-	4.40	250	180	5.-	128	120	136	128	144	104	—	60	56	92	88	—	—
Sopron	22.40	20.-	14.90	16.30	15.40	6.-	8.-	3.0	250	6.-	170	142	260	170	210	160	—	90	68	106	90	118	94
Szatmár	22.60	17.-	13.40	15.-	14.-	5.80	5.80	230	220	5.-	136	128	160	152	136	128	—	—	—	—	—	—	—
Szentos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	21.20	—	13.10	13.40	12.80	—	7.-	200	186	7.-	144	—	200	—	160	—	132	70	—	90	—	108	—
Temesvár	22.-	—	13.-	13.50	12.-	—	6.-	—	—	5.-	164	—	190	—	128	—	—	90	—	100	—	82	—
Uj-Arad	22.-	18.-	12.80	13.-	12.10	6.-	6.50	300	—	4.50	120	112	160	136	136	120	120	65	45	70	55	85	70
Versecz	21.-	19.50	13.60	14.-	12.-	5.-	6.-	240	—	5.-	128	—	160	—	130	—	100	88	78	110	—	96	—
Zalaegerszeg	21.40	19.-	14.50	14.50	14.50	7.-	6.-	300	240	5.-	128	120	148	140	128	120	—	68	64	94	88	112	96
Zenta	22.-	19.-	13.-	12.80	12.20	7.-	7.-	280	260	7.-	124	120	140	136	140	132	90	66	56	90	84	124	120

Nemzetközi gabonapiacz 1908 május 27-től 1908 május 30-ig.

Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
Buza	29	23.70	—	25.70	23.60	27.14	22.-	19.28 ¹	20.22	17.87	21.24	Május	23.04	19.99	25.70	21.88 ²	20.22
	26	23.50	20.10	25.60	23.80	27.14	22.48	20.12 ¹	18.94	17.87	21.12	Junius	20.78 ⁴	—	25.88 ³	21.76	16.66 ³
Rozs	29	20.30	—	21.70	21.-	24.19	16.50	—	—	—	16.71	Május	17.90 ⁴	—	22.88 ³	16.66	—
	26	20.30	—	21.80	21.20	24.19	16.50	—	—	—	16.87	Junius	—	—	23.26	16.50 ²	—
Zab	20	15.20	—	16.20	15.-	21.67	—	—	—	—	—	Május	—	—	19.88	—	—
	26	15.20	—	16.20	15.40	21.67	—	—	—	—	—	Junius	14.04 ⁴	—	19.72 ³	—	—
Tengeri	29	13.45	—	14.50	15.60	19.47	—	15.76 ¹	15.84 ¹	11.62	—	Május	13.44	—	18.76	—	15.84
	26	13.35	15.56	14.40	15.90	19.47	—	15.20 ¹	14.80	11.14	—	Junius	13.40 ³	15.56	17.52 ³	—	—
Árpa	29	13.80	—	16.50	16.-	25.96	—	—	—	—	—	Jegyzet: 1) május. 2) július—aug. 3) július. 4) szeptember 1) október.					
	26	13.80	—	16.50	16.-	25.96	—	—	—	—	—						

Istálló, Magtár és mindenféle Gazdasági épületfödémét a legolcsóbb Tűzbiztos és örökké tartó Vastetomból
 építsünk Terveit, költségvetést ingyen készít.
RELLA N. és unokaöccse
 Budapest, IX., Üllői-út 25.
 Telefon 69-77.
 Üveggel bélelt vasbetetes ozonmentesített és tartós nyak. vasbeton piloszok.

43. SZÁM
 Sopron. A
 vannak. Ugy
 nak. A gyüm
 károkat okoz.
 Szatmár. A
 natos volna, m
 nyire mindenki
 is eső kell, ug
 S.-A.-Ujhely
 srépen fejlődő
 Temesvár.
 vetéseknek á
 helyrehozhat.
 szárazságot jó
 Versecz. A
 szenvednek, m
 esőt kapnának
 nagyon szükse
 Zalaegersz
 raz. A tegnapi
 szolgáit, azonk
 nem volt. Am
 lesz, nemcsak
 mése is veszé
 Zenta. Fol
 csik.
KER
 B
 (A Magyar
 osztályának
 Napl
 Az országba
 mak kisebbedt
 juttatott felsz
 A malmok
 csekély.
 Rozs ártató
 Tengeri és a
 Zab változa
 pán őszi határ
 Eladatott:
 Buza. Tisza
 mm. 78 k. 23
 mm. 77 k. 23
 mm. 77 k. 23
 500 mm. 75 k.
 Sarvsvi: 10
 Pestvidéki: 1
 Rozs: 120 m
 Tengeri: 500
 Zab: 100 m
 mm. 14 K. 60
 40 f. kpj.
 Buza ok
 Rozs ok
 Zab ok
 Tengeri
 Budapesti
 utca. 1908. m
 igazgatóság jele
 Felhozott
 azóna, 1) szék
 alomszalma, 15
 tengeriszár, 23
 zabosbűkkör
 A forgalom lá
 Arak fillérek
 640—820, muh
 szalma 420—54
 tengeriszár
 zabosbűkköny
 700—800, köles
 600—620. Össze
 (A Magyar Me
 jele
 Az üzlet men
 és köles iránt n
 alig részesülnek
 Nyersáruért
 Luczernamag s
 ke
 Baltaczim
 Biharbermag
 Bakköny
 Nyulszapuka
 Mubarmag

Sopron. A levegő hirtelen lehűlt; gyakori esőzések vannak. Ugy a tavasziak, mint az ősziak szépen állnak. A gyümölcsökben a rendkívül sok hernyó nagy károkat okoz.

Szatmár. A szárazság állandó jellegű, és igen kívánatos volna, mert minden visszamarad. A tengeri többnyire mindenféle megkapta az első kapálást, de ennek is eső kell, ugyisintén a répa is ennek hiányát érzi.

S.-A-Ujhely. Az őszi vetemények jók, a tavasziak szépen fejlődnek, közepetemesre van kilátás.

Temesvár. A szárazság úgy az őszi, mint a tavaszi vetéseknek árt, azonban egy kiadós eső még sokat helyrehozhat. Az itteni meteorológiai intézet további szárazságot jósol.

Verecz. Az őszi vetések, amiből az esőhiány miatt szenvednek, még mindig szépek, ha pár nap mulván esőt kapnának, semmi baj sem volna. A tavaszra is nagyon szükséges az eső. A kukorica szépen fejlődik.

Zalaegerszeg. Az időjárás állandóan meleg és száraz. A tegnapi esti eső a növényzet némi felüdítésére szolgált, azonban a talajnedvesség fedezésére elegendő nem volt. Amennyiben rövid időn belül kiadó eső nem lesz, nemcsak a takarmányok, de a szemes gabona termése is veszélyeztetve lesz.

Zenta. Folyton tart a szárazság. Ma borult, de nem esik.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1908 május 28.

Az országban jótékony csapadékok voltak, az eggedalmak kisebbedtek, a mai tőzsde 30-40 fillér árcsökkenést juttatott felszínre.

A malmok munkaszünetét követően a forgalom csekély.

Rozs ártartó, 20 K-t engedélyeztek Budapestparitásában. Tengeri és árpa 20 fillérrel olcsóbb. Zab változatlan. Májusi szállítások befizetve, csupán őszi határidőket jegyzünk.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm 78 k. 23 K. 10 f., 200 mm. 78 k. 23 K. — f., 300 mm. 77 k. 23 K. 10 f., 300 mm. 77 k. 23 K. 10 f., 100 mm. 77 k. 23 K. 10 f., 200 mm. 77 k. 23 K. — f., 2700 mm. 75-8 k. 23 K. — f., 500 mm. 75 k. 23 K. — f. Szarvasi: 1000 mm. 76 k. 23 K. 10 f. Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 22 K. 70 f. Rozs: 120 mm. 20 K. — f., 100 mm. 19 K. 60 f. kpf. Tengeri: 500 mm. 13 K. 12 f. kpf. Zab: 100 mm. 14 K. 70 f., 100 mm. 14 K. 70 f., 100 mm. 14 K. 60 f., 100 mm. 14 K. 50 f., 100 mm. 14 K. 40 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Table with 2 columns: Határidő (Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra) and Ára (20-26 K., 17-56, 13-60, 13-12).

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. május hó 29-én. A székesfehérvári vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott közlegényekből 71 székér réti széna, 1 székér muhar, 9 székér zsupszalma, 9 székér alomszalma, 15 székér takarmányszalma, — székér tengeriszár, 22 székér egyéb takarmány (löhére, luczerna, zabosbikkony, köles stb.), 2 székér szecska.

A forgalom lanyha. Árak állérekben q-ként a következők: réti széna 640-820, muhar 800-880, zsupszalma 700-720, alomszalma 420-540, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 460-600, zabosbikkony 740-820, löhére —, zöld luczerna 700-800, köles —, sarju —, szalmaszeceka 600-620. Összes kocaiszám 116. Összes súly 139,00 kg.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Az üzlet menete változatlanul esendes. Csakis muhar és köles iránt mutatkozik érdeklődés, a többi magfélék alig részesülnek figyelemben.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Table with 2 columns: Vetőmag (Luczernamag szép sárga színű, Baltacim, Biborheremag, Bikkony, Nyulszpuka, Muharmag) and Ára (150-160, 140-150, 36-40, 40-44, 15-15 1/2, 130-142, 14 1/2-15).

Szeszüzlet.

Változatlan élénk kereslet mellett a szeszáruk azonnali és későbbi szállításra tartott áron zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva 182-50-163 K., adózatlanul 63-5-64 K. helybeli és valamivel olcsóbban vidéki szeszgyáráktól.

Élesztőszesz adózva 161-161-50 K., adózatlanul 62-62-50 K. nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt 54-54-50 K. kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyáruk részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 59 K. azonnali és 59-0-60 K. későbbi szállításra kelt el.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 59-50-60-50 K.

B u d a p e s t i j e g y z é s

Table with 2 columns: Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Élesztőszesz adózva, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz. Ára: 162-163, 63-63-50, 161-162, 62-63, 161-162, 54-54-50.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az irányzat a lefolyt héten határozottan megszilárdult, mivel a sertésfelhajtások gyengék voltak s a szükséglet úgy szalonnában, mint disznózsírban megélenkült. Szalonnában különösen a mezei munkálattal összefüggő szükséglet keres fedezést.

Jegyzések:

Table with 2 columns: I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű, Kőnyebb minőségű, I. r. perzselt (paraszt) szalonna, I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban, 100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. május 27-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötelleztség nélkül.

Table with 2 columns: Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7, Ár K.: 17-30 17-16-80 16-80 16-40 16-20 15-90 15-30. Rozslisztárak: 0 O/I I WR II II/b III IV.

Table with 2 columns: Rozslisztárak: 0 O/I I WR II II/b III IV, K.: 16-70 6-40 15-90 15-80 15-30 14-50 13-70 10-30.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with 2 columns: Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7, Ár K.: 34-33-60 23-20 22-80 32-40 32-31-20 29-60.

Table with 2 columns: Rozslisztárak: Szám: 0. O/I. I. WR. II. II/B. III., Ár K.: 32-31-20 30-40 29-80 28-60 24-

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapestben zsákhal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table with 2 columns: Finom korpa 1908. május-juniusi száll., Goromba, Finom korpa 1908. jul.-aug. szállításra, Rozskorpa, Árpadara és árpaderce, Malomkocoly, Budapesti gyári repcepegácsa, Derby melasse ab Hatvan v. Pozsony, Száritott moslék zsák nélkül, Malátacsira, Száritott répaszelet, Szörp 48-50% cukortart. hordó nélkül ab czukorgyár.

Budapesti lóvásár.

1908 május 27.

Főlhajtatott:

Table with 2 columns: Jobb minőségű hátasló, Könnyű kocsi (jukker), Nehéz kocsi (hintós), Igás kocsi (nyugati vér), Póny, Fuvároslovak, Paraszlovak, Alárendelt minőség. Árak drb.-kint korona.

Összesen 372 drb

Eladatlan maradt 171 drb

Irányzat: közép.

Budapesti juhvásár.

1908 május 25.

Felhajtatott:

Table with 2 columns: Magyarországból, Szerbiából, Összesen. Árak drb juh, drb kecske.

Eladatlan maradt 313 drb juh, drb kecske.

Á r a k

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben).

Table with 2 columns: Hízott ürü, Feljavított juhok, Kiverő juhok (anya), Kisorolt kosok, Durva szőrű, Kecskék. Árak per kgr. páronként.

Irányzat: élénk volt, az árak 2-3 fillérrel emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

1908 május 27.

Felhozott:

Table with 2 columns: Magyarországból élő borjú 1042 drb, leszurtt, Összesen: 1042 drb.

Eladatlan maradt 99 drb élő borjú, drb rugott borjú, drb élő bány, drb leszurtt bány.

Irányzat: lanyhább, az árak 2 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavásár.

1908 május 27.

Table with 2 columns: Főlhajtás összege, Uj felhajtás, Mult vasárról, Veszteglőből szerb, Összeg, Eladatlan maradt, Származási hely szerint, Magyar eredeti, Magyar tarka, Galicziai, Horvátországi, hák, Boszniai marhák, Összeg.

Á r a k

(100 kilogr.-kint élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben.)

Table with 2 columns: 1908. május 21., I. rendű, II. rendű, III. rendű. Árak per 100 kg.

Irányzat: élénk, az árak általában 2 K.-val emelkedtek, bivalyok és tarka tehének ára változatlan.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

1908 május 27.

Table with 2 columns: Heti felhajtás összege, Érkezett wagon, Érkezett összesen darab, Sertésköz-vágóhidra elszállított, Eladatlan maradt.

N a p	Napi árak fillérben					Husos fajta
	Óreg nehéz páronként 280-350 kg.	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-350 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta	
1. máj. 22.	94-93	---	---	---	---	---
május 27.	92-102	---	---	---	---	---
2. máj. 22.	---	116-30	24-136	122-33	---	---
május 27.	---	131-140	135-146	142-46	---	---

1) Az árak élősúlyban levonás nélkül értendők.
 2) Az árak élősúlyban páronként 45 kg. élősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
 Irányzat: a vásár élénk, az árak 6-10 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)

Óreg nehéz	(páronként 400 kg. felül)	fillér
Óreg közép	300-400	---
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly	130-132
közép	251-320 kg.	132-134
Fiatal könnyű	250 kg.-ig	126-140 fillérig
közép	251-300 kg.-ig	---
Szerbiai nehéz	280 kg. felüli	---
közép	240-260 kg.	---
könnyű	240 kg. terjedő súlyban	---

Irányzat: változatlan.

Soványserítés-árak.

(Eredeti tudósítás Úri Rezső sertésbizományos VIII. ker., Bérkocsis utca 12., a „Köztelek” részére.)

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment	60-100	150-130
" "	100-120	130-128
" "	120-160	128-126
" "	160-200	126-118
Sertésvészen át nem ment	60-100	110-108
" "	100-120	108-106
" "	120-160	106-104
" "	160-200	104-104

Árak élősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
 Irányzat: változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1908. május 27.

Fölhozatal:	Árak	(kilogrammonként fillérben tisztá súlyban I. oszt. II. oszt.)
Magyarországból élő borjú	75 drb	110-120 80 108
leölt	599	134-144 110-132
Ausztriából élő borjú	2077	110-120 80-108
leölt	3433	134-144 110-32
Magyarországból leölt bárány	476	16-36 K. párja
Ausztriából leölt bárány	1003	16-36 K. párja
Magyarországból leölt sertés	5	126-132 zsirsert.
Ausztriából leölt sertés	1479	112-132 hussert.
Magyarországból leölt juh	---	---
Ausztriából leölt juh	132	86-104 K. párja

Összesen: 9284 drb
 Irányzat: szilárd, sertés 6-8 fillérrel drágább, többi változatlan mint múlt héten.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1908. május 26.

Fölhajtás:	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	---
	husos	---
Hussertés	Magyarországból	---
zsirfajta	zsirfajta	5228
Zsirsertés	Galicziából	5687
Összesen	Osztr. tartományokból	519
	Olaszországból	---

Eladatlan maradt ... 740   Összesen ... 11414
 Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	118-120	kiv. 121
Középsertés	114-117	---
Óreg nehéz	106-112	---
Könnnyű és szedett sertés	108-114	---
Süldő (lengyel, erdélyi)	92-120	kiv. 124

Irányzat: élénk, prima zsirsertés 1-2 fillér, középminőségű sertés 2-4 fillérrel drágább, Hussertés 6-10 fillérrel drágább.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1908. május 27.

Fölhajtás	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	625	Angol husos ürök	---
Galicziából	---	Elsőr. hiz. ürü	53-63
Osztrák tartományokból	---	Gyapjas	---
Középm. hizott ürü	---	---	52-56
Nyírott juh	---	---	---
Összesen	625	---	---

(Az árak kg.-ként fillérben, élősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
 Irányzat: szilárd, árak változatlanok.

Kimutatás a ragadó állatbetegségek elterjedéséről.
 1908 május 27-én.

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti állapot				Múlt évi állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	248	264	215	227	85	90	---	---	---	---
Veszétség	316	328	298	310	153	155	---	---	---	---
Takonykór	69	70	71	72	70	73	---	---	---	---
Szaj- és körömfajás	8	9	8	9	5	10	---	---	---	---
Juhhimlő	23	48	27	53	17	52	---	---	---	---
Ivorsz. hóly. kiütés	68	188	81	96	48	310	---	---	---	---
Tenyészbenaság	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Rühkór	475	1052	499	1117	622	1057	---	---	---	---
Sertésorbáncz	311	609	240	697	216	474	---	---	---	---
Bivalyész	6	6	3	3	24	36	---	---	---	---
Sertésvész	435	1291	369	955	464	1249	---	---	---	---

Ausztriában 1908. év május hó 20-án fertőzve volt: veszettséggel 43 k 47 u, takonykórral 21 k 34 u, rag. szaj- és körömfajással 3 k 10 u, sertésvésszel 172 k 420 u.

Németországban 1908. év május 18-án fertőzve volt: takonykórral 27 k 80 u, rag. szaj- és körömfajással 35 k 67 u, sertésv. 1464 k 1911 u, rag. tudóbbal 19 k 10 u.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Junius 2. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Lemberger S. és fia	153377
Junius 2. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kovalkovics István	73950
Junius 4. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Ad'ér Károly	182490
Junius 6. Bpesti VIII. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Pringer Ferenc	156717
Junius 6. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Hugmayer Ottó	27.348
Junius 9. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kallupka István	21.910
Junius 10. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rózsaffy Alajos dr.	114369
Junius 11. K. skunb'asi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Nerancsity Zákó	80000
Junius 12. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Schomann Antal	462320
Junius 13. Nagykárolyi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Klobusich László	72900
Junius 13. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Gromon Mór. é	267916
Junius 15. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Techlár Ferenc	184712
Junius 16. Nagyvárad kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weissiovit Adolf	130538
Junius 16. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weinstein Ármin	42695
Junius 19. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Háringás Károly	53306
Junius 22. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Regézi Nagy Miklós	89318
Junius 23. Eperjesi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	H. Imos Károlyné dr.	519210
Junius 25. Újpesti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	özv. Lutzovich Antalné	69196
Junius 27. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Weinreb és Spiegel	1413764
Junius 30. Ungvári kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Halpert Bernát	102069
Julius 31. Szászrégeni kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Maroshársi volt urbérések	65045
Julius 1. Temevári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kornea Anna	48000

Julius 4. Törökbecsei kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Berbakov Stéva	76820
Julius 13. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Máhr Ignác Ferenczné	117392
Julius 25. Brassói kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Wö fkesz Keresztély	45000
Julius 29. Miskolci kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kovács Miksa	74200
Julius 30. Szabadkai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Aradszky Sándor	49939
Aug. 12. Dunavesei kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Lörzy László	198634
Szept. 3. Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Letz Istvánné	106410

Szerkesztői üzenetek.

F. S. Az Ön ált. l. fölt. t. k'rdésről már több ízben kimerítő cikkekkel közöltünk. A bizonyítványokat visszatartani semmi cím alatt jogosan nem lehet és az illető tiszt bizonyítványait a bíróság előtt követelheti vissza. Ha azonban időelőtti jogtalan és indokolatlan távozásával a szolgáltatónak kárt okozott, ezt megtéríteni tartozik és ezt az igényt ugyancsak a bíróság előtt lehet ellene érvényesíteni.

Sz. F. L. L. *Lapusnyak*. A Francsek-Balogh-féle vasbetonszerkezetű s torony- (sílóka) rendszerű gaboraraktár véleményünk szerint életrevaló s ajánlható. Mivel azonban — legalább tudunkkal — kivételre még nem került s részletrajzi sem forognak közlésen, részlebbet róla ezidő-zerint még nem közölhetünk.

Sz. Gy. U. Gy. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtiszt k. Orsz. Egyesülete csak tagjainak közvetit állásokat. Az OMGE. Üzemi szakosztálya szintén foglalkozik gazdatisztek elhelyezésével, de erre csak azok tarthatnak igényt, akik az OMGE tagjai.

K. H. Somogyzentmiklós-nagyfakosi bérgezaság. A tőzsdereform tárgyában hozánk intézett ívelét megkaptuk és mivel ügyl'szik erre vonatkozó némely kérdésben tevédesben van, szükségesnek tartjuk a következőket közölni: Az agráriusok mozgalmá sohasem irányult a tőzsde ellen általában, hanem speciel a budapesti tőzsde mai üzletmenetében tapasztalt és a különböző játékra (fedezetlen határidőzet) alapított spekuláció ellen, ezt tapasztalta akkor is, midőn a miskolci tőzsde megalakítása alkalmával örömtűnknek adtuk kifejezést, mivel a miskolci tőzsde különbözőzeti játéktól mentes alapokra nyugszik. A reális gabonakereskedelem megerősödését mindenkor a legnagyobb örömmel látjuk. A fedezetlen és fedezett határidőzeti játékok közt nagy a különbség. Az utóbbi üzlet, az előbbi szerencsejáték. A kettő megkülönböztetendő egymástól és az utóbbinak nem is vagyunk, nem is lehetünk ellenzői, arra szükség van a gabonakereskedelemben.

Németország, amely a tőzsdéi spekulációt radikálisan eltörölte, megtudta találni annak a módját, miképpen ellenőrizhető az, hogy a határidőre kötött üzlet fedezett legyen. Ennek a módja a kötelező lajstromozáson alapul, amely szerint minden üzlet lajstromba vezetetik. Aki ezen kötelező lajstromozást elmulasztja, súlyos pénzbírsággal büntetetik. A különbözőzeti játék betiltása nem hozza magával azt, hogy a határidőzeti árak ne jegyeztessenek a tőzsdén. Ennek jegyzése továbbra is szükséges. Fő veszedelme a különbözőzeti játéknak az, hogy ezáltal nem létező árutömeg forog a piacon, amely hamisan befolyásolja az árakulást és pedig legtöbbször a termelők rovására, azért küzdünk ez ellen az üzleti, illetőleg szerencsejátéki mód ellen, mert ez sem nem tisztességes, sem nem reális és így a gabonakereskedelemben egyáltalában nem is kívánatos.

F. E.

Cseplésre már most szerezzük be a szén szükségletet

SZÉN

kovácsszén, antracit, koks és más tüzelőanyagok

VÁMOS FÜLÖP Budapest, VII., Izsó-u. 7.

Legjobb minőségű

fűkaszáló és marokrakó aratógépek, borsajtólok, vetőgépek, kovács- és lakatosműhely-berendezések, emelők, csigák, szerszámok stb. legolcsóbb forrása.

Fehér és Ghimessy gépgyára,
 Budapest, VI., Hungária-körút 84. sz. 638

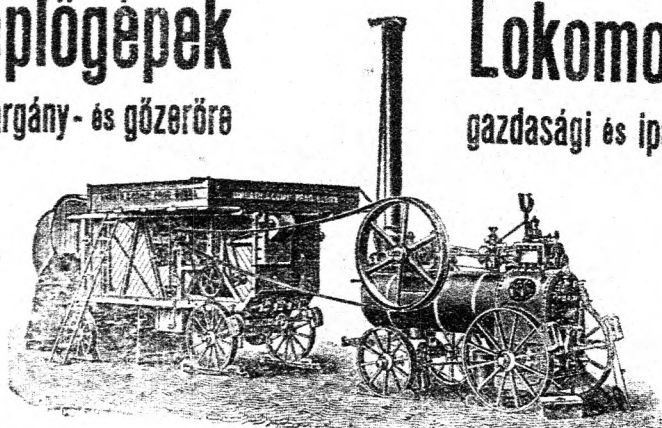
Csés kézi, já Ros-ták UM LÁNCZKÍTAK malomgyulakoz melyből BO

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerékeken
12 HP.-ig
Fekvők
200 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

LÁNCZKUTAK

a legmodernebb javított szerkezettel, csővek rézből,
láncz ciznezeit aczélból. Gummi könnyen kicserélhető

Minden
mélységre alkalmas

Nagy
munka-
képesség,
könnyű
járás

"DIANA"
szár lánczkut.

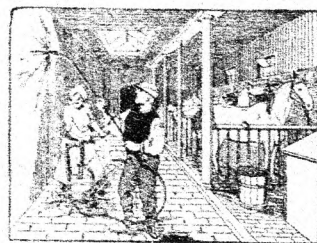
"HUNGARIA"
nyitott lánczkut.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133. a. SZ.

Telefon:
95-97.

**Munkás
hiányt**

megszünteti a Stephan's Fix.
Minden meszelő, fertőtlenítő és kátrányozó munkát stb.
nem szükséges többé ecsettel végezni, hanem Stephan's
Fix-el elvégezhetjük azt.

Állvány felesleges!

Fix mint gyümölcsfa- és növénypermetező is használható.
Az eddigi kiadásainak ⁹/₁₀ részét megtakarítja,
melyet eddig a fenti munkákért fizetett.

Több mint 10000 db használata ban.

Kérje a 235. sz. prospektust.

Rudolf Krása
Wien, VII., Kirchengasse 29.

**Jutalmazó mellékipar
gazdák számára**

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homok-
téglikát, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsorvessé-
seket, padlólapokat, itató vályukat stb. Felette egyszerű gyártás
kipróbált gépeinkkel és formáinkkal. Kívánatra ingyen
küldjük 182-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítá-
st minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kívá-
natra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegeségi gépgyár hemek értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.

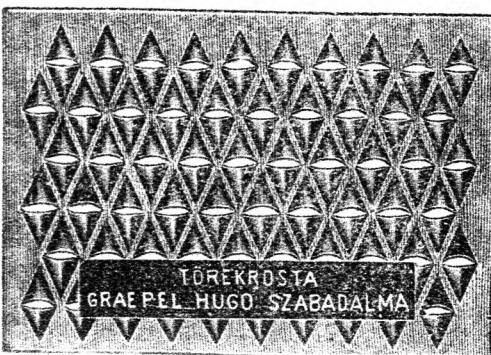
MARKRANSTADT bei Leipzig

Memekvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

Graepel Hugó

betéti társaság BUDAPEST,
V., Váci-ut 40-46. sz.

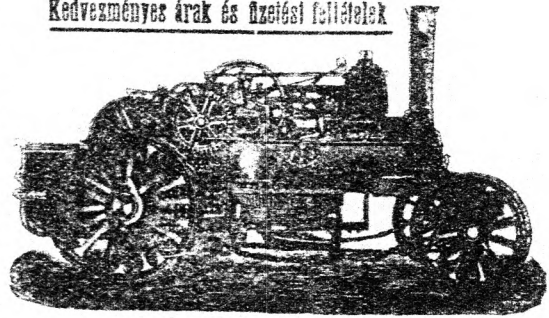
A jáni eredeti angol Marshall
lokomobilokat, saját gyárt-
mányu legújabb cséplőgépeket,
teljes malomberendezéseket,
ugymint mindeféle egyes
malomgépeket, mindennemű
lyukasztott lemezt és szab. Graepel-fele lemeztörekrostát,
melyből 15,000-nél több van kifogástalan üzemen. Ezen törekrosta minden
magrésztességet kizár.

Árjegyzék, leírás, minta és elismerőlevél, füzet kívá-
natra ingyen és bérmentve.

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Kedvezményes árak és szelést feltételek

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár Magyarországi igazgatósága
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Egyetememes kéve gyorskötők
 legolcsóbb árban azonnal szállíttatnak.
 Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárukban.

Helle O. mőszaki kötélverőárú-gyár **Pozsony**

6750/1908—IV. szám.

Hízó szarvasmarha eladása.

A bábolnai magyar királyi ménésbirtokon elhelyezett 58 darab hízó kisorolt magyar ökor folyó évi 10-én délután 11 órakor írásbeli ajánlati versenytárgyalás után el fog adatni. A megvett állatok legkésőbb folyó évi június hó végéig átveendő.

Az 1 koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel ellátott ajánlatok, amelyekben kitéendő, hogy ajánlattevő a részletes eladási feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti, folyó évi június hó 10-én délután 11 óráig adandók be a ménésbirtok igazgatóságához. Elkészve érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlat borítékjára rávezetendő: „Ajánlat hízó szarva marhára”. Az ajánlatokban a kilogrammonkénti egységár számmal és betűvel kiírandó.

A részletes eladási feltételek szolgáltató szerződés szövege, a bábolnai magyar királyi ménésbirtok igazgatóságánál megtekinthető, ahonnan kívánatra az érdeklődőknek meg is küldetik.

Budapest, 1908. évi május hó 20-án.

684

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Sertéstenyésztőknek!

Most jelent meg!

A sertés Magyarországon.

IRTA:
ENESEI DORNER BÉLA
kir. gazd. intéző.

II-ik teljesen átdolgozott és bővített kiadás.
74 ábrával.

Ezen minden gazdara névére nélkülözhetetlen szakkönyv tartalmából kiemeljük a következő főbb fejezeteket:

I. rész. **A sertéstenyésztés.** A tenyésztés előfeltételei. Magyarország sertésállománya. Magyarországon tenyésztett sertésfajták. Sertéstenyésztési módok. A modern tenyésztési elvek és szabályok. Tenyésztésközpontok. Sertések gondozása, nevelése, ápolása.

II. rész. **A sertés takarmányozása.** Az okszerű takarmányozás előbbi részei és szabályai. A sertés takarmányok ismertetése. Takarmányozás gyakorlati kivitelezése. Hízási módok. Ipari hizalótelepek.

III. rész. **A sertés állategészségügye.** A sertések betegségei. Állategészségügyi kormányrendeletek. Sertésszállításokra vonatkozó szabályok. Vasúti szállítási tudnivalók.

IV. rész. **Sertéskereskedelem és forgalom.** Élősertések kereskedelme és forgalma.

V. rész. **A sertések értékesítése.**

VI. rész. **Magyarország sertésfogyasztása és a sertésárak.**

Ára 7 korona 20 fillér.

Megrendelhető a "Patria" részvény-társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, az összeg előleges beküldése, vagy postalánvét mellett.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatát tőzi ki a belterjesebb és az eddignél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló Üzemtervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek Üzemének ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek bevezetéséről, vezetéséről és azok lezárásáról. Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Kiveti a gazdaság számadatának elkönyvelését, időszakos jelentéseket alapján. Évi zárlatokat és jövedelmekről számviteli jelentéseket elkészít. Tanácsot ad birtokbérbeadásnál, valamint mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben. Gazdasági ügyekben jogi tanácsot ad. Birtok és mindennemű mezőgazdasági értékeléseket végeztet. A bejelentett eladó és bérbeadó birtokok törzskönyvileg nyilvántartója.

Gazdálkodást és egyéb képzettebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli. Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál.

Nyilvántartásra bejelentett:

Eladó birtok:

- 543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel, cementgyárral, iparvágány a mértéggel, urakkal. Birtokos átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Záhuzsák. Túrja. 1908
- 197 m. hold pilléscsúszon, fővárostól 39 km.-re. Közég között, orvos, győgyár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertéstenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csütrökkel magárrakkal, 2 nagy pinézével, 5 szobás lakás úveges, zárt verandával. 455
- 200 m. hold sík fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g épületekkel. 3849
- 370 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, ari lakással és 5 hold disztertel, köves ut mentén. 7343
- 100 kat. hold körül 1. o. búcskai föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenc-estornától 8 percznyire, uriak és gyümölcsösök. 3851
- 500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urakkal. 4129
- 1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasút mentén, köves utal, egészben avagy csak egy körülbelül 500 holdas része. gazdasági épületekkel. 4130
- 608 kat. hold Erméleken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohány-enyegedéllyel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
- Tamasvári határában, a városból 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállónal, nagy kukorica-görével, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész prímálím kizárólag kert talaj, nagy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös förtészéses kölcsön. 4601
- 280 m. hold Budapestől fővonalon gyorsra 1/4 óra, vasútállomástól mintó 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urakkal, 60 m. h. erdővel. 4756
- 886 hold Nógrád m. b. b. b. b. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 n. legelő, 90 h. erdő, a többi rész majom, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400.000 korona. Esetleg bérbe is bervehető. 5640
- 384 hold szőlőnek való, egyenes felületű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
- 1000 m. hold Hort megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 20 hold legelő, 8 hold fiatal, nemis gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épületekkel, telekmentes, saját kezelt alatt áll. Esetleg bérbeadó. 6320
- 2488 hold, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelt alatt levő birtok, megfelelő számú kintülő kőből épült épületekkel, 10 szobás kastélyal, szeszgyár és finomító, jó munkavérszónok. Ára felszerelés nélkül 600.000 K. Amortizációs teher 200.000 K. Esetleg bérbe adó. 692
- 290 hold Szilágy megyében, vasútállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tenyésztésre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 54
- 200 hold, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban vagy együtt az egész terület eladó. 1001
- 555 hold Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsösökkel. Parkban 5 szobás urilak. 40 h. dohányenyegedély. Jókiváiban levő kelő számú gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vétellel 305.000 K. 1335
- Emelekos kastély 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75.000 K. 1198
- 516 m. h. Borsod megyében vasútállomástól 6 1/2 épülő vasutól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsővel, melyen az urilak áll. 40 hold dohányenyegedéllyel. Az egész birtok prima buzatermő szántó. Ára m. holdanként 650 korona. 284
- 2400 m. hold sík fekvésű dunántúli birtok, 1670 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő. 40 kaszáló-vonal mentén. Ára 700 000 kor. Teher 400.000 kor., mely rajt maradt. 294
- 56 kat. hold síkfekvésű, buzatermő szántó Temes megyében, vasútállomás mellett, épületek nélkül kat. holdanként 600 koronáért. 309

Birtokvétel:

- 200 m. hold birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455
- 400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családának való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
- Kiseb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
- 400-1000 h. birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916
- 1000 holdig cserébe fővárosi háztét, egy tünnyomán erdőből álló, Hort, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 2-200 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasút közelében. 3950
- 200 holdas birtok ari lakással, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
- 200 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold elsőrendű talajú birtok, cukorrepa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyal és parkal, bécsfői legelővel 6 árnyira. 5215
- 800-1200 m. hold birtok, kelő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
- 2000 hold jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkal, közel a vasúthoz. 5216
- 250-300 m. hold főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, telekmentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 1214
- 3-400 hold egytázas legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
- 800-1000 holdig jó földel és épületekkel, instrukcióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

- 480 m. hold Abony megyében 7 km. a vasutól, országút mellett, 7 szobás udvarházzal, kelő gazdasági épületekkel. 5003
- 370 hold jó trágyaerőben levő házilag kevert birtok Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, nagy város-tól 5 kilométerre. Elegendő számú jókiváiban levő épületekkel. Öztől fogva bérbeadó. Felszerelés átvehető. 314

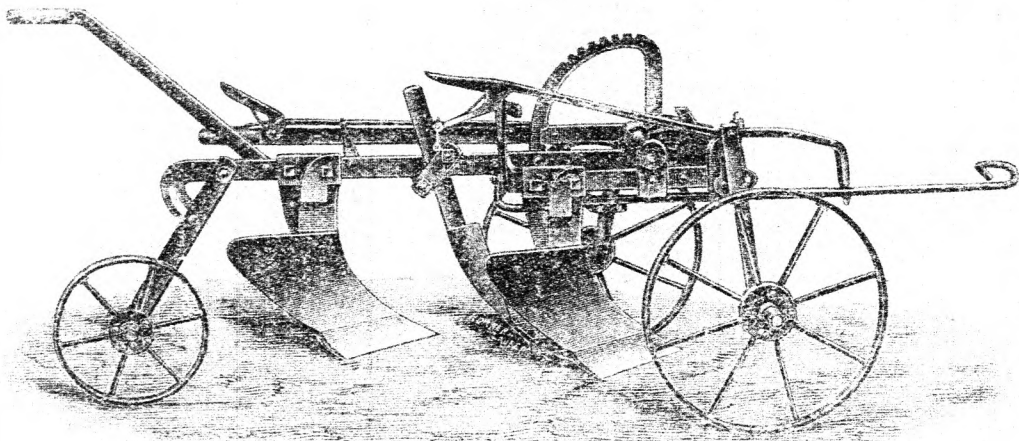
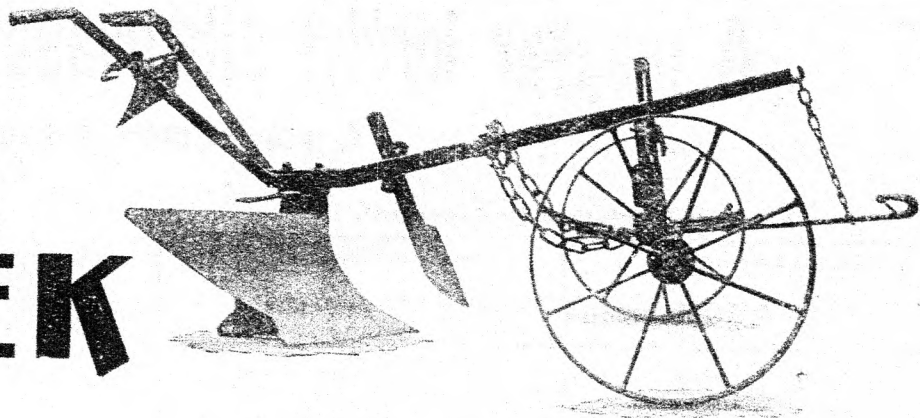
Birtokbérlet kerestetik:

- 150-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530
- 800-1500 h. Erdélyben vasúthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel rét és legelővel. 496
- 2-3000 holdal tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán túl vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehenészet üzhető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1868

Ezeket kívül nyit ánterljuk a visszavándorlók letelepítésére alkalmas birtokokat és bérletközvetítések alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket
AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.

RESICZAI ACZÉLEKÉK

Kitünő szerkezet
Kiváló aczélananyag
Kevés vonóerő
jellemzik a resiczai ::
talajművelő-eszközöket
 Árjegyzékkel, legolcsóbb árajánatokkal szívesen szolgálunk.
Sziveskedjék ekéinket vásárolni.
 Magyar gyártmány.

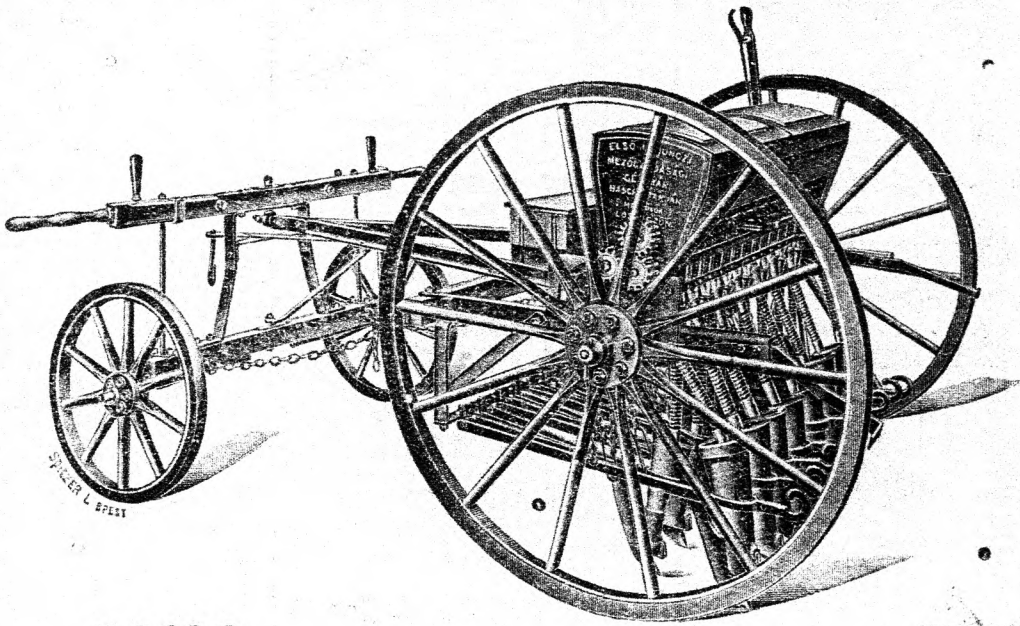
A legfökéletesebb
tolókerekes vetőgép

„LOSONCZI DRILL”

a losonczy mezőgazdasági
 gépgyár gyártmánya.

.....
 A losonczy vetőgépek rövid idő
 alatt terjedtek el, mert tökéletes
 és tartós szerkezetük által min-
 den más gyártmányt felülmúlnak.
 .....

Magyar gyártmány.

Benzinmotorok, ELEKTROLOKOMOBILOK, gőzlokomobilok,
szántási czélokra is alkalmas utimozdonyok, gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, „Millenium” fűkaszaló- és aratógépek,
„Western” köszörülőgépek, Manila kévekötőzsineg, stb. stb.

A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1908. évi május hó 1-től.

A vonatok indulása Budapestről.

A keleti pályaudvarról				A nyugati pályaudvarról			
vonat szám	óra	perc	Délelőtt	vonat szám	óra	perc	Délelőtt
318	6:09	szv.	Hatvan	102	1:00	szv.	Wien, Paris
28	6:25	szv.	Nagy-Bánicza, Tiszaújváros	148	5:25	szv.	Stendie, London
1502	6:50	gyv.	Kassa, Ceorba	132	5:45	szv.	Rákospalota-Ujpest
1002	7:00	szv.	Flume Torino, Róma, Pécs, Vinkoroc	712	5:50	szv.	Eszekújvár, Szeged, Szolnok
302	7:05	szv.	Rutika	152	6:00	szv.	Gödöllő
906	7:10	szv.	Ujvidék, Belgrád, Gyulafehérvár, Nagymaros	4102	6:10	szv.	Esztergom
604	7:20	szv.	Tóvis, Brassó, Maramarosziget	65/2	6:30	szv.	Lajosmizse
1802	7:25	szv.	Fehring, Graz, Triest	150	6:45	szv.	Rákospalota-Ujpest
10	7:30	szv.	Wien, Graz, Sopron	1304	7:00	gyv.	Zsolna, Berlin
402	7:35	gyv.	Kassa, Lemberg, Maramarosziget	104	7:05	szv.	Wien
820	7:40	szv.	Gödöllő	154	8:00	szv.	Dunakeszi-Alag
908	7:45	szv.	Belgrád, Bród	712	8:30	szv.	Temesvár, Karánsebes, Bákia
908	8:00	szv.	Arad, Brassó	134	8:45	szv.	Nagy-Máros
1508	8:10	szv.	Kassa, Ceorba	1112	9:05	szv.	Piliscsaba
1008	8:20	szv.	Zágráb, Flume	116	9:20	szv.	Wien, Berlin
506	8:25	szv.	Wien, Bród	160	9:35	szv.	Rákospalota-Ujpest
408	8:30	szv.	Kolozsvár, Brassó	1304	11:25	szv.	Bukarest, Bákia
1708	9:00	szv.	Maramarosziget, Stanislau	702	11:35	szv.	Rákospalota-Ujpest
906	9:15	szv.	Rutika, Berlin				
8	9:20	szv.	Wien, Graz, Sopron				
944	11:15	szv.	Kiskőrös				
30	11:55	szv.	Bicsk				

Délután

610	12:20	szv.	A. sz. Jovis
8	12:30	szv.	Sombathely, Wien
310	12:40	szv.	Hatvan
25	12:50	szv.	Bicsk
302	1:25	szv.	Gödöllő
1304	1:40	gyv.	Fehring, Graz, Nagy-Kálmán
1504	1:50	szv.	Kassa, Pápa, Felka
912	1:55	szv.	Szabadka, B. Bród
602	2:00	gyv.	Arad, Bukarest
4	2:05	szv.	Wien, Paris
404	2:15	szv.	Kassa, Lemberg, Kolozsvár, Tóvis
504	2:25	szv.	Temesvár, Német
22	2:25	szv.	Bicsk
312	2:30	szv.	Hatvan, Szerencs
510	2:40	szv.	Szolnok
1902	2:55	gyv.	Eszék, B. Bród, Gyékényes
904	3:20	szv.	B. Bród, Belgrád, Konstantinápoly
1002	3:25	szv.	Pápa
804	3:30	gyv.	Rutika, Berlin
324	3:50	szv.	Gödöllő
1004	4:10	gyv.	Zágráb, Flume, Róma, Nizza, Napoli
18	4:30	szv.	Komárom
820	5:20	szv.	Győr, Sopron
508	5:40	szv.	Gödöllő
308	5:50	szv.	Kolozsvár, Brassó
322	6:25	szv.	Rutika, Berlin
912	6:30	szv.	Pécel
814	6:40	szv.	Kiskőrös
162	6:55	szv.	Hatvan
1708	7:05	szv.	Bicsk
18	7:10	szv.	Maramarosziget, Stanislau
316	7:15	szv.	Győr, Triest
1912	7:50	szv.	Pécs, Bród
328	8:15	szv.	Gödöllő
24	8:20	szv.	Bicsk
514	8:25	szv.	Szolnok
1510	8:45	szv.	Kassa, Ceorba
1000	9:00	gyv.	Flume, Nizza
502	9:15	szv.	Bukarest, Stanislau
1308	9:25	szv.	Fehring, Graz, Triest
608	9:30	szv.	Arad, Brassó
406	9:40	szv.	Lemberg, Kassa, Maramarosziget, Belgrád, Eszék, Gyulafehérvár
910	10:10	szv.	Wien, Paris
12	10:30	szv.	Flume, Napoli
110	10:45	szv.	Kassa, Ceorba, Lemberg
1000	10:45	gyv.	Rutika, Szerencs
338	11:10	szv.	

- 1) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
- 2) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
- 3) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től közlekedik.
- 4) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
- 5) Minden szerdán és szombaton közlekedik.
- 6) Vasár- és ünnepnapokon május 17-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
- 7) Ujvidék-től Belgrád-ig csak május 14-től közlekedik.
- 8) Május havában csak Tóvisig közlekedik.
- 9) Május havában csak Brassóig közlekedik.
- 10) Csak vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
- 11) Csak június 1-től közlekedik.
- 12) Június 31-től szept. 14-ig közlekedik.

A vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarra				A nyugati pályaudvarra			
vonat szám	óra	perc	Délelőtt	vonat szám	óra	perc	Délelőtt
618	4:40	szv.	Tapios-ecső	701	12:50	szv.	Konstantinápoly
645	5:00	szv.	Máriaradna	148	4:08	szv.	Bukarest
339	5:10	szv.	Arad, Nagyvárad	721	5:30	szv.	Rákospalota-Ujpest
309	5:30	szv.	Debrecen	721	5:30	szv.	Dunakeszi-Alag
1707	5:45	szv.	Berlin, Rutika	721	5:45	szv.	Cegléd
909	6:00	szv.	Hatvan	4101	5:50	szv.	Esztergom
607	6:05	szv.	(Maramarosziget, Stanislau)	139	6:00	szv.	Nagymaros
11	6:25	szv.	Belgrád, Bona-Brod	6505	6:10	szv.	Lajosmizse
405	6:35	szv.	Brassó, Arad	147	6:15	szv.	Rákospalota-Ujpest
1505	6:50	szv.	Komárom	6701	6:20	szv.	Szolnok, Cegléd
911	6:55	szv.	Wien, Triest	1407	6:35	szv.	Berlin, Zsolna
913	7:10	szv.	Lemberg, Kassa, Maramarosziget	317	7:05	szv.	Párkány-Nána
507	7:20	szv.	Ceorba, Kassa	709	7:15	szv.	Bukarest, Bákia
1911	7:25	szv.	Pápa, Bród, Eszék	709	7:25	szv.	Cegléd
915	7:30	szv.	Kiskőrös	149	7:30	szv.	Rákospalota-Ujpest
1917	7:35	szv.	Brassó, Kolozsvár	4108	7:40	szv.	Esztergom
319	7:40	szv.	Graz, Fehring	117	7:45	szv.	Paris, Wien
311	7:40	szv.	Gödöllő	6501	7:50	szv.	Kecskemét, Lajosmizse
501	7:50	szv.	Hatvan	151	7:55	szv.	Gödöllő
1008	7:50	szv.	Bukarest, Brassó	131	8:10	szv.	Nagymaros
1909	8:00	szv.	Róma, Flume	713	8:20	szv.	Kiskunfélegyháza
1509	8:15	szv.	Bicsk	133	8:45	szv.	Párkány-Nána
313	8:45	szv.	Hatvan	133	8:45	szv.	Dunakeszi-Alag
1007	9:05	szv.	Wien, Bród, Pécs	705	9:20	gyv.	Szeged
13	9:20	szv.	Győr, Székesfehérvár	403	9:30	szv.	Berlin, Zsolna
911	9:40	szv.	Szabadka	105	9:55	szv.	Esztergom
307	9:50	szv.	Berlin, Rutika	155	10:20	szv.	Rákospalota-Ujpest
5	10:15	szv.	Sopron, Győr	716	10:40	szv.	Szeged
27	10:35	szv.	Triest, Nagy-Kálmán	119	10:55	szv.	Galánta

Délután

321	12:10	szv.	Gödöllő
1005	12:15	szv.	Napoli, Nizza, Róma, Flume
609	12:25	szv.	Tóvis, Arad, Pécs, Békéscsaba
901	12:45	szv.	Berlin, Rutika
7	12:50	szv.	Wien, Sopron
401	1:00	szv.	Szombathely
903	1:05	szv.	Wien
601	1:15	szv.	Konstantinápoly, Bród
1	1:25	szv.	Bukarest, Arad, London, Paris, Wien
503	1:40	szv.	Tóvis, Kolozsvár, Szatmár-Német
1001	1:50	szv.	Gyékényes, Eszék, Pécs, Bród
501	1:55	szv.	Bárfa, Kassa
301	2:10	szv.	Graz, Fehring
315	2:10	szv.	Hatvan, Szerencs
31	2:15	szv.	Bicsk
323	2:50	szv.	Gödöllő
15	6:55	szv.	Győr
505	6:55	szv.	Brassó, Kolozsvár
907	6:55	szv.	Belgrád, Bród
325	6:55	szv.	Gödöllő
3	7:05	szv.	Wien, Graz
305	7:10	szv.	Berlin, Rutika, Szerencs
605	7:25	szv.	Brassó, Arad
407	8:00	szv.	Munkács
909	8:15	szv.	Maramarosziget, Flume, Bród, Pécs
705	8:20	szv.	Stanislau
333	8:30	szv.	Maramarosziget, Pécel
33	8:35	szv.	Bicsk
507	8:45	szv.	Ceorba, Kassa
335	9:05	szv.	Pécel
9	9:10	szv.	Wien, Graz, Triest
338	9:15	szv.	Berlin, Rutika
001	9:35	szv.	Róma, Flume, Vinkoroc, Pécs
033	9:40	szv.	Nagyzeben, Szerencs, Kolozsvár, Stanislau
403	9:55	szv.	Lemberg, Munkács, Maramarosziget
608	10:00	szv.	Belgrád, Ujvidék
13	10:10	szv.	Graz, Fehring
508	10:20	szv.	Ceorba, Kassa
347	10:35	szv.	Nagykőrös
327	10:35	szv.	Bicsk
317	11:20	szv.	Gödöllő, Hatvan

- 1) Csak vasár- és ünnepnapot követő kőnapon, továbbá minden kedden és pénteken közlekedik.
- 2) Mai, 2. községi, 10-ig közlekedik.
- 3) Csak június 1-től közlekedik.
- 4) Május havában csak Brassóig közli.
- 5) Belgrád-tól csak május 14-től közli.
- 6) Vasár- és ünnepnapokon május 7-től bezárólag szeptember 13-ig közlekedik.
- 7) Május hó an csak Tóvis-től közli.

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefvárosra.

Indulás		Érkezés	
334	7:00 szv.	319	5:55 szv.
			Gödöllő

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császfürdő kitérő.

Indulás		Érkezés	
332	6:00 szv.	4001	5:30 szv.
332	8:51 szv.	4008	7:48 szv.
332	12:08 szv.	4005	10:04 szv.
332	1:35 szv.	4007	5:17 szv.
332	2:11 szv.	4011	8:21 szv.
332	7:39 szv.	4009	9:31 szv.
413	8:22 szv.	4013	10:24 szv.

Kölcsön és vétel új és egyszer használt **kartellen** kívüli

mag-
gabona-
burgonya-
lisztes-
gyapju-

ZSÁK

behordási-
kazal-
repcze-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet.

Vétel, eladás és cserélés.

BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz.

Sürgönyezim: **NAGELA BUDAPEST.**

Vidéki telefon: 35-92.

„HUNGÁRIA” kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekötözők.
Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinegek, lópokrócok.

Minden gazda véleménye az, hogy a legjobb

EKE

a **JURENAK-féle szabaldalmazott eke.** Egy kísérlet mindenkit meggyőz erről.

Leírást, felvilágosítást bárminek ingyen küld

SZIKLAY GÉZA és TÁRSA

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 3. (Saját házában).

Eladó birtokok.

750 magyar hold elsőrangú fekete föld, vasut közelében, dohányengedéllyel, kelendő és jó karban lévő épületekkel 400,000 korona, kedvező fizetési feltételekkel, bérbeadás esetén 4¹/₂% tiszta jövedelmet hajt, kitűnő üzlet.

1000 magyar hold, jó minőségű homokos talaj, mely mindent megterem, 30 kat. hold dohányengedély, két tanya, jó lakház, 5 hold természetfölött, vasuttól 12 kilométer, újonnan épülő vasut mentén, ára 350,000 korona.

345 magyar hold homokbirtok, egyharmadrésze alföld, jó buzatermő. Csak tanyaépülettel, lakház nélkül. Ára 130,000 kor., igen kedvező fizetési feltételekkel, állomás közelében, Debreczentől kocsin 1¹/₂ órányira. Bővebb felvilágosítást nyújt:

Klár Andor kereskedelmi és bankirodája, **Debreczen.**

Bankosztály: Törlesztéses kötvény- és váltókölcsönök.

Áruosztály: Kész-, mész-, műtrágya waggonszámra.

Kérjen ajánlatot.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok erősítésére, edzésére, azok egészségének építésben tartására a

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz

minden gazdaságban és állattenyésztésben nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készült.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai, polgári, és versenystáblókban.

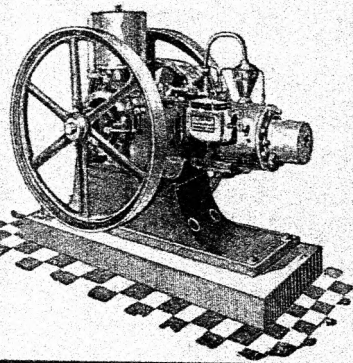
Kapható: gyógytár, drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN cégénél, **BUDAPESTEN** 1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen kiszállítás és bérmentes szállítással **24** korona.

CLIMAX és ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

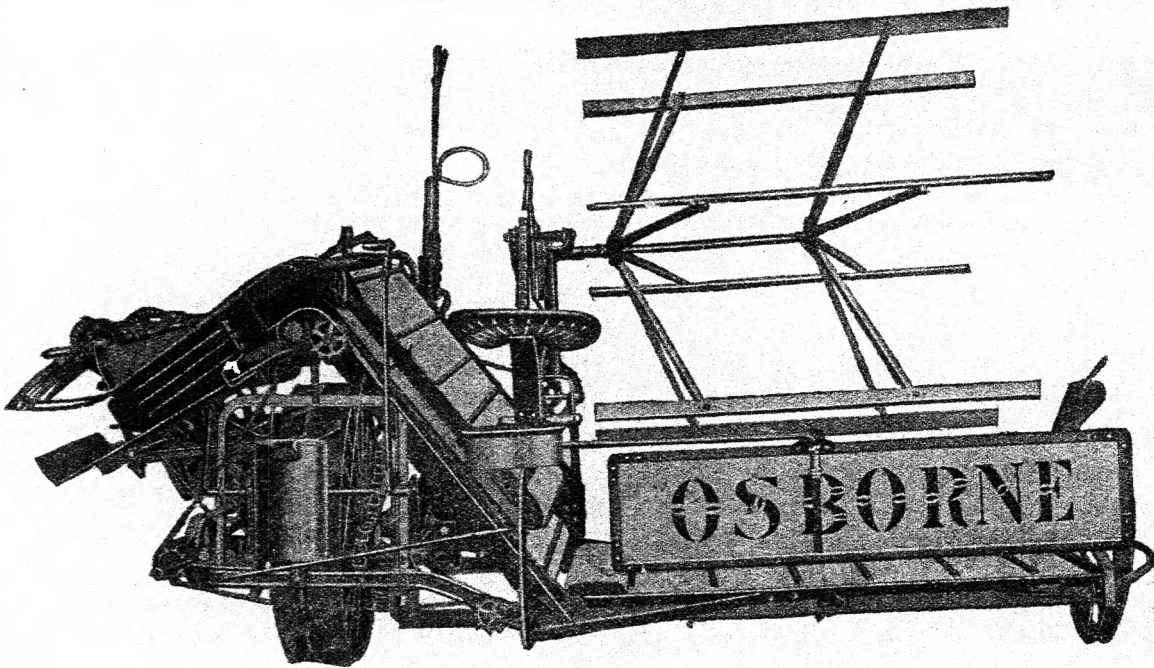
Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés.

Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA

MOTORGYÁR

Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

OSBORNE

elsőrendű amerikai kévekötő és marokrakó ::

Aratógépeket

Fűkaszálógépeket

Szénaforgatókat

rugós-fogas boronákat, tárcsás boronákat stb. szállít:

„**KÜHNE**” mezőgazdasági gépgyár r.-t.

MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Temesvár — Debreczen.

Első magyar

gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.

A gyapjunirás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjúkereskedők figyelmét

gyapjúmosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyers-gyapju bizományi-osztályunk

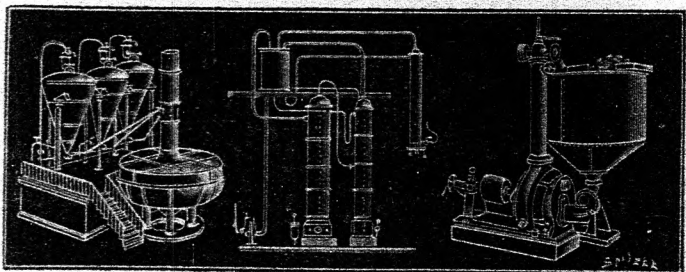
elvállalja mindennemű zsíros (szennyes) és usztatott (bátonmosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legméréskeltebb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Negyvenedik üzemév!

Különösen az ide i gyapju-üzleti viszonyok közt legelőnyösebb agyapjak

gyári mosatása.

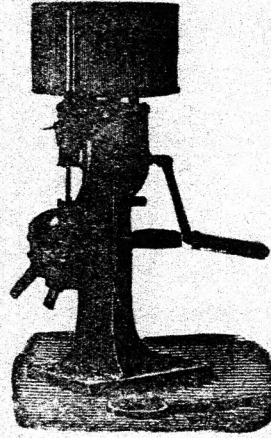
VIDOR KORNÉL VEGYÉSZ MŰSZAKI IRODAJA
BUDAPEST, IX. KER., CSARNOK-TÉR. 5. SZAM.

BERENDEZ:

Mezőgazdasági szeszgyárakat a legmodernebb eljárások alapján. Teljes berendezés: 20,000 K-ért. Élesztő-, aether- és szénkéngyárakat. Festék-, lakk- és kenőanyaggyárakat, ozipókrémgyárakat.

Műtrágya- és kénsavgyárakat 300-3000 waggon évi termelésre, mezőgazdasági alapon is. Gyufagyárakat, mindennemű gyufának előállítására. Lúgkő- és szódagyárakat. Elvállal mindennemű kibővítést.

Költségvetések, jövedelmezőségi kimutatások teljesen ingyen és bérmentve.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégebbi és legjobb tejfölözögépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőlözés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 db van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézi hajtásra. Magyarországi képviselő: GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.

Vészen átment **80 darab 1/4 éves mangalicza tenyészkán és 80 darab 1/4 éves tenyész kocza**

eladó a **lébeny-szt-miklósi uradalomban.**

Venni szándékozók forduljanak **az uradalmi felügyelőséghez, Lébeny-Szt-Miklós.** (Moson megye.)

667

DEHNE Fr.

gőzekegyára, HALBERSTADTBAN, Magyarországi képviselő TIMÁR EDE czégnél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28.

Ajánlja compound szabadalmazott legújabb 20-as gőzeke-készleteit, azonnali szállítás mellett, melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel bírnak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják.

Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét végén pirosra festve.

Manilla zsinog kéveköteleggéphez.

Zsákok minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.

Zsákkötő-zsinog és varró-spárga.

Szólótaposó-zsákok, Szólókötelező-fonalak.

Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden czélra.

Kötélárunk hosszú száru bácskai kenderből.

Bellán Mátyás

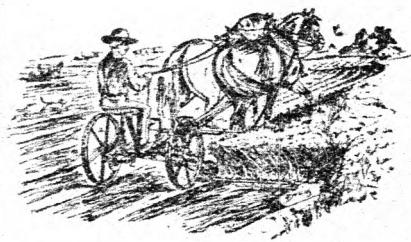
kender-, kötél- és sportáru kézműipar telepén

Dunacséb (Bácska).

Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

614

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai
**Deering-féle fűkaszalógépeket, marokrakó
 aratógépeket és kéveket aratógépeket,**
 valamint egészen **vastól
 és aczélból készült szénagyűjtőgépeket**

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépnek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülönben anyagának jóságáért vállalom a felelősséget.

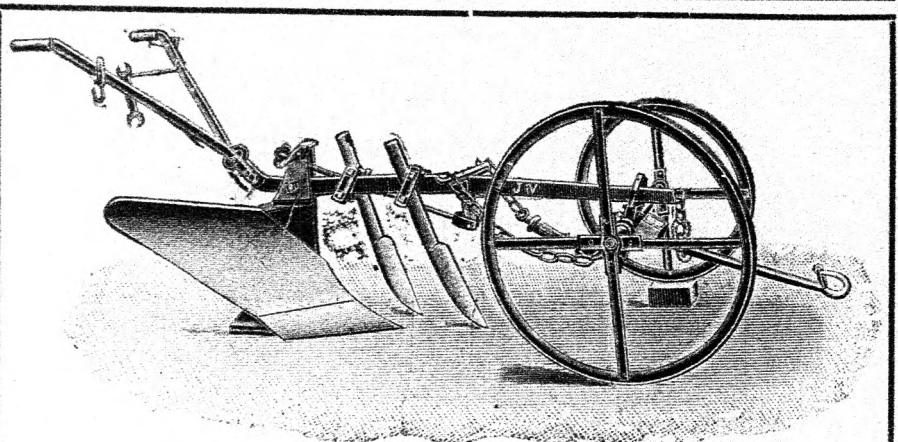
Ajánlom egyszersmind Sack Rudolf elismert kütűnő aczéleket, kapáló és töltető gépeit és más egyéb talajművelő eszközt és gépeit is

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár Idz. képviselője
 Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.
 — Árjegyzékekkel és elsőrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálók. —

HAUPTNER

állattenyésztési és ápolási valamint állatorvosi műszerek és eszközök!!!
 mint: bázsingondák, trocárok, irrigátorok, sebfeckendők, klystirek, dr. Raebiger-féle hüvelykenőcs-feckendő, szegecselhető Crofalia füljelzők, tetováló fogók, ló- és marhanyírógépek és ollók stb. Árjegyzék ingyen és bérmentve!
 (MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR:
GEITNER és RAUSCH cég BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. szám.

Gyakorlatban kitűnőnek bizonyult ::
 szabadalmazott kétsorosos, elzárható

Jurenák-ekéket

szállít:

„**KÜHNE**” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Mosonban.**

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körút 57/a. sz.**

Fiókraktárak: **Debreczen és Temesvár.**

Ezenkívül megrendelhetők: **Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. és Agrikultura mezőgazdák utató r.-t.-nál, Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.**

!!! Régi egyetemes (Sack-rendszerű) ekék gerendelyeinek átváltoztatása Jurenák-rendszerre darabonként K 22.— !!!
 Rendelések idejekorán eszkozlendők.

FONTOS UJDONSÁG!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 könyvkiadó-vállalata kiadásában megjelent

Szőlőművelés és Borgazdaság

Harmadik bővített és teljesen átdolgozott kiadás.

Írta: **SZILÁRD GYULA**

a gróf Esterházy-féle csákvári földműves-iskola tanára

Ára vászonkötésben 10 korona.

Szőlőművelési és borgazdasági irodalmunk mindezeideig nélkülözött oly könyvet, mely gyakorlatias irányú és kellő terjedelmű ahhoz, hogy a nagy- és középszőlőbirtokos minden tekintetben jó hasznát vehesse. Ezt a hiányt akarta pótolni könyvkiadó-vállalatunk, midőn fenti munka megírását oly szakemberre bízta, ki egyrészt évek óta ország-szerte előnyösen ismert nagyobb szőlő- és pinczegazdaságnak élén áll, másrészt az e téren elért irodalmi sikerei is közismertek. — Hisszük, hogy igen jó szolgálatot teszünk hazánk szőlőbirtokosainak azzal, hogy ezt a könyvet — mely minden a gyakorlatban jól bevált ujtásra kiterjeszkedik — közrebocsátjuk. A könyv 310 oldal terjedelmű és a szöveget 157 sikerült ábra illusztrálja. Gazdag tartalmát illetőleg némi tájékoztatást nyújt az alábbi jegyzék.

TARTALOMJEGYZÉK:

I. rész. Szőlőművelés.

- I. Fejezet. A szőlő leírása, fajtái. (Amerikai alanyfajták. Hybridek.)
- II. " A szőlő táplálkozása, növekedése, szaporodása.
- III. " A termőföld. (Mészartalom. Futóhomok. Szénkénnel való gyérités.)
- IV. " A szőlő szaporítása. (Sima- és gyökvesző. Bujtás. Döntés. Fásoltás. Zöldoltás. Zöldre-fásoltás.)
- V. " Szőlőtelepítés. (Terület. Fajták. Beosztás. Talajelőkészítés. Ültetés. Ápolás.)
- VI. " Metszés. (Tőkeképzés. Csapos-, szálveszős-, karikás- és lugasművelés. Válogatás. Zöldhajtások kezelése.)
- VII. " Trágyázás. (A legkülönbözőbb trágyafélék ismertetése. Mesterséges trágyafélék alkalmazásának kimerítő tárgyalása.)
- VIII. " Folyómunkák a szőlőben. (Fogatos szőlőművelés. Csemege-szőlőszállítás, eltartás.)
- IX. " A szőlő károsodása, ellenségei, betegségei. (Elemi csapások. Peronospora. Fogatos permetezés stb. Állati ellenségek és az ellentük való védekezés.)
- X. " Szénkénevezés és elárasztás.
- XI. " Homokszőlők.
- XII. " Oltványos szőlők. (Oltványkészítés előhajtással. Telepítés zöld oltványokkal. Gondozás. Pótlás.)

II. rész. Borgazdaság és pálinkafőzés.

- I. Fejezet. A szüret. (Modern zuzók, bogyzók, sajtók. Lenyálkázás.)
- II. " Erjedés. (Mesterséges borerjesztő. Fehér és vörös borok erjesztése.)
- III. " Pincze, edények, eszközök. (Erjesztőpince. Borpince. Hordók, kádak stb. Fejtőgépek és eszközök.)
- IV. " Ujborok kezelése. (Ujbor fejtése a legújabb és leghelyesebb elvek szerint. Utóerjesztés stb.)
- V. " Oborok kezelése. (A bor érése. Kénezés. Aterjesztés. Házasítás. Derítés. Pasztörözés. Szűrés. Palackozás. Borszállítás.)
- VI. " Borbetegségek és hibák. (Ecsetesedés, borvirág stb. Barnatörés és ennek ellenszerei.)
- VII. " A must és bor javítása. (Mustvizsgálat. Cukor és savtartalom. A bor szesztartalma. Cukrozás, szeszesítés, savtalanítás.)
- VIII. " Pálinkafőzés. (Törköly-, sópru-, gyümölcs-pálinka és cognac-főzés. Szeszifőző-készülékek. Szeszifőzési adó. Pálinka kezelése.)

III. rész. Függelék.

A szőlő- és pinczegazdát közelről érdeklő állami intézmények, törvények és rendeletek: Szől. és bor. felügyelőségek. Tanfolyamok, iskolák stb. Adókedvezmények. Hegyközségek. Felújítási kölcsön. Boritaladó. Műbor törvény. Az új osztrák bortörvény főbb pontjai. Szőlő- és szeszüzleti szokások.

Megrendelhető a "Patria" részv.-társ. gazdasági könyvkereskedésében Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Budapest ny. p. u.—Párkány-Nána.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Budapest ny. p. u.—Párkány-Nána. Columns include station names and various time/number indicators.

Párkány-Nána—Budapest ny. p. u.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Párkány-Nána—Budapest ny. p. u. Columns include station names and various time/number indicators.

Megjegyzések: + = Május hó 17-től bezárólag szeptember hó 27-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Ezen személyvonatoknál az egy útra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

Budapest keleti p. u.—Bicske.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Budapest keleti p. u.—Bicske. Columns include station names and various time/number indicators.

Bicske—Budapest keleti p. u.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Bicske—Budapest keleti p. u. Columns include station names and various time/number indicators.

Megjegyzések: * = Május 17-től bezárólag szeptember 18-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Ezen személyvonatoknál az egy útra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

Budapest k. p. u.—Hatvan.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Budapest k. p. u.—Hatvan. Columns include station names and various time/number indicators.

Hatvan—Budapest keleti p. u.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Hatvan—Budapest keleti p. u. Columns include station names and various time/number indicators.

Megjegyzések: * = Május hó 17-től bezárólag szeptember hó 18-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik. * = Ezen személyvonatoknál az egy útra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

Budapest k. p. u.—Szolnok.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Budapest k. p. u.—Szolnok. Columns include station names and various time/number indicators.

Szolnok—Budapest k. p. u.

Table with 28 columns and 10 rows showing train schedules for Szolnok—Budapest k. p. u. Columns include station names and various time/number indicators.

Megjegyzések: * = Ezen személyvonatoknál az egy útra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. * = Csak vasár- és ünnepnapot követő köznapon, továbbá minden kedden és pénteken közlekedik.

Advertisement for 'JUS' and 'HERCEZ' products, including 'MÉRLE' and 'Gaz'.

Advertisement for 'TIP' featuring an illustration of a mosquito.

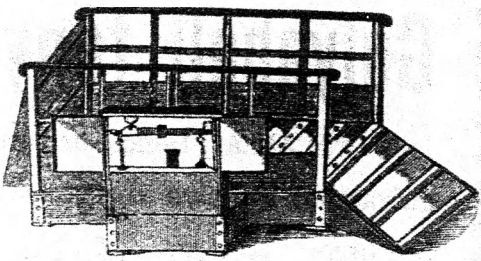
Advertisement for 'Szöl' and 'Tanul' products, including 'A földművelés' and 'A királyi uradalom'.

Advertisement for 'Szűcs' products, including 'Budape'.

„JUSTITIA“ MÉRLEGGYÁR

Herczeg és Dénes
BUDAPEST, VI., Gómb-utca 32.

Gyárt mindennemű
MÉRLEGEKET
Telefon: 55-26.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erdői alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **jármos és beállítani való ökrökben**, ugyszintén **1-2 éves ökrök-tínókban** és mindenféle súlyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretességemnél fogva **egy vásárokra**, mint azonnali eladára a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem.

5018

Kiváló tisztelettel

Sárgöny és levélezim: Vermes Lipót, Kolozsvár

Istállókban nélkülözhetetlen

TIP-légy papír

Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, **baromfi-nak kitűnő takarmány.** 100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kiprobáltam és legmelegebben ajánlhatom.
675 Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

:: **Négy szakvélemény.** ::

Nyilvános vegyszert és bakteriológiai intézet München.
A peronosporánál bordói lével való permetezésnél csak 48 órai behatás után mutatkozik gyengülés, de nem öl meg teljesen a penészgombát, míg a Kristály-Azurinnal való permetezésnél már 4 óra alatt jelentézik a hatás, a penészgomba gyengébb növekedésében, 6 óra után pedig már teljesen megöli.

Folyó évi november 29-én kelt beadványára nyilvánosan tudomásul adatik, hogy a klosternauburgi kísérleti szőlőtelepen az Ön gyára által szállított Azurinnal végzett kísérletek a peronospora leküzdésére teljesen kielégítő eredményt szolgáltattak.
Wien, december hó.
A földművelésügyi miniszterium.

A magyar királyi központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet szakvéleménye.

Tanulmányok a szőlő fakórothadásáról.

A földművelésügyi m. kir. miniszter megbízásából írta: **Istvánffy Gyula dr.** tud. egy. r. ny. tanára, az ampelológiai intézet s a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatója.
II. kötet, 222 oldal.

Myceliumölési kísérletek: 2%-os friss bordói lében 2%-os Aschenbrandt-féle friss és 2%-os Aschenbrandt-féle régi két éves bordói lében 2%-os rézsulfátoldatban 24 órai áztatás után is életképes maradt a mycelium.
Azurinnak 2%-os oldata a mycelium életképességét annyira gyöngítette, hogy a mycelium mustban sem volt fejlődésre bírható.

A királyi uradalom szőlőiben az Ön Kristály-Azurinnal végzett kísérletek a legnagyobb megelégedésünkre sikerültek és tekintve a kisebb költségeket a kevésbé körülményes alkalmazást a jövőben peronospora ellen mindig használni fogjuk.
Wiesbaden

Teljes tisztelettel
Czéh András
kir. urad. tanácsos.

A valódi brüxeni Kristály-Azurin aránylag olcsóbb, mint a kékkő-mész keverék, mert 400 liter vízhez csak 1 kilogramm szükséges.

Ára 3 kor. 20 fillér.

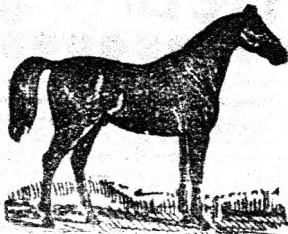
Megrendelhető Budapesten: 636

Szűcs Mihály gazd. gépkereskedőnél,
Budapest, V. ker., Gyár-utca 26. szám.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához szuperfoszfátot és minden egyéb műtrágyafélét

elismert kitűnő minőségben, legolcsóbban szállít az egyedüli **kartellon kívül** álló

Szentistváni műtrágyagyár központi irodája,
Kassa, Fő-utca 4. szám. 403

A bécsi állatvédő egyesület elismerő érme!

Simon C.-féle

Restitution-fluid

Simon Károly állatorvos által feltalált és így nevezett szer 1859. év óta általános kedveltségnek örvend, mint mosó- és borogatóvíz és kitűnő hatásánál fogva mindenütt csodálatot kelt. Erősíti és frissé teszi a lovat, rendkívüli nagy munka-ára képesíti, kiegyenlíti a megerőltetéseket és megőrjíti az időelötti kihatástól.

Arak: egy fél üveg K 2.—, egy egész üveg K 4.—, tizenkét egész üveg K 40.—

Vizzel lesz higitva, ennélfogva nagyon kiadós.

Egyedüli készítő Ausztria és Magyarország részére

Stanislaus Simon Wien.

Gyár és iroda: XXI., Hirschstetten 23.

Gépkezelőjével és kazánfűtőjével is közölni sziveskedjék:

Uj szakkönyv!

Most jelent meg!

A stabil gőzgépek gyakorlati tankönyve.

Írta: **Naszályi József**, okleveles gépészmérnök,
m. kir. ker. iparfelügyelő. 149 ábrával.

E szakkönyv népszerű nyelven, könnyen elsajátítható módon tartalmazza, a minek ismerete a stabilkazan fűtői és a legkülönbözőbb rendszerű stabil gőzgépezői képesítés elnyerésére szükséges. Közli a vizsgákon előforduló kérdéseket is. E munka alapján **gyárosok, üzemvezetők, gazdák stb. saját személyzetük ténykedéseit ellenőrizhetik.**

Ára 5 korona 20 fillér,

mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítatik.

Ugyanezen szerzőtől megjelent:

A gőzlokomobilok szerkezete és kezelése.

167 ábrával

Ezen minden gazdaságban nélkülözhetetlen szakkönyv a lokomobilok szerkezetéről és kezeléséről szükséges **összes tudnivalókat** könnyen elsajátítható módon tartalmazza.

Ára 3 korona 20 fillér,

mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítatik.

Megrendelhetők a **„Pátria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25 sz.**

GÖZEKE
Acetylen-lámpák.
 Éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.

Automobil-lámpák.
 Kéni-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, korti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF
 Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz.,
 Fővárosi Orfeum mellett.
 Telefon 4100. Sürgőnyestim: Pneumatika.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Szőlőkötőfonal raffia, zsák, ponyva, szerszámok, valamint mindenféle szőlészeti, gazdasági és technikai cikkek legjutányosabban kaphatók
FRIEDMANN JÓZSEF, Budapest, VI. ker.,
 434 **Dessewffy-utca 5. szám.**

Gyakorlati tejegyzés. Kézírt könyv kiegészítők és tejszövetkezetek számára. Írták dr. Koertner István és Szerbán János. 2.20 K előleges beküldése ellenében bérmentve káldi a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Hazai gyártmány! Külföldi munka!

MAYER GÉPGYÁR vas- és fémöntőde részvénytársaság
 SZOMBATHELY--BUDAPEST, VI. kerület, VÁCZI-KÖRUT 61. szám.

Benzinlokomobil-eséplőszerelvények. Stabil-benzinmotorok. Szívógázmotorok faszén-, koks- és antraciztfűtésre, 120 HP-ig. Malomépítészet. Szab. hydr. borsajtók, olajpresek és mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek. :: Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900.	BIZTOSÍTÉKI ALAP:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1.970.340— kor.
Tartalékok		784.760-16 "
	Összesen:	2.755.104-16 kor.
1901 évi felesleg		90.349— kor.
1902. " "		59.782-26 "
1903. " "		109.331-78 "
1904. " "		72.438-28 "
1905. " "		61.730-00 "
1906. " "		39.243-68 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

Gulyabeli tenyészmарha.

Gróf Almásy Dénes ur sarkadi magyarfajta törzsgulyájából eladásra kerül tizenkettő drb tenyésztésre alkalmas **magyarfajta tehén** felfolyott állapotban.

Bővebb felvilágosítást nyújt Sarkadi uradalom főintézősége, Sarkad (Biharmegye). 679

A legújabb, legjobb és a legtökéletesebb permetező a

„VIKTORIA“
 PERMETEZŐ

Erős vörösrézről nikkelezett részekkel.
 Nincs előrésnek vagy javításnak kitéve.

A permetező ábrája alulról.

Ára 5 évi jótállás mellett **12 frt.**

Egyedüli megrendelési hely
SOHR PÁL
 Somogy-Szill.

A permetező ábrája előlről. 634

Gazdasági könyvviteli nyomtatványokat
levélpapírokat
borítékokat és egyéb nyomdai munkákat

jutányosan és csinos kivitelben készít

„PÁTRIA“
 IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.
 BUDAPEST IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.
 Költségvetéssel készséggel szolgálunk. "

43

M
 va
 biz
 M
 sz
 tar

G
 gőz ut
 cséplőgépe
 művek tár
 A készült
 szaktanács
 Szives m
 Oesterre
 Gesellsc
 az Osztr
 saság m
 Mayer P
 VIII., Józ

Már nem
 ha

LUK

készítményünk
 Rámulato
 Ot kilós szelem
 kilos bádogsze
 Mezőgazda

VAD és TA
 60-70

Szívóg
 osobb 6: legúj
 Benzinlokom

Minden anyagban
 azonnali szállítást

Kalmár
 Költsgve
 Kedvező fizetési

Magy
 BUDAP
 Budap
 Nagy

MOTOROKHOZ

valamint közönséges gőzgépeknél is teljes biztonsággal használható legolcsóbb fűtőanyagot

NYERS KŐOLAJAT

a Szelencei kőolajbányák Posta Muraszardahely, Zalamegye. :: :: ::

szállítanak 4083

Budapest környékén körülbelül

100 hold la szántóföld

különösen szőlőművelésre, részben házhelyekre is alkalmas, vasuti állomás közvetlen közelében, igen előnyös feltételek mellett eladók. Ajánlatokat „B. R.” címre a kiadóhivatal továbbítja. 677

Gőzekék,

gőz utihengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsossal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: az Osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, **Mayer Pál** főhercegi felügyelő, **Budapest, VIII., József-utca 16-18** kéretnek. 6287

Uradalmak, gazdaságok

administrációját, felügyeletét elvállalja s a gazdaság bármely ágához tartozó **szaktanácsot** ad megegyezés szerinti honorárium vagy százalék részesedés mellett intelligens s igen kiterjedt gyakorlati tudással bíró, volt uradalmi főtitkár, ki elsőrangú referenciákkal rendelkezik. Címe megtudható a kiadóhivatalban. 670

Agrikulturfosfát

a legolcsóbb fosforsavtrágya és a hatása ugyanolyan mint a Tomassalakiszté és a Superfosfáté.

Ajánlatokkal és felvilágosításokkal szolgál a magyarországi vezérképviselők:

ZWEBNER MÓR és FIA

műtrágya- és erőtakar-mánynagykereskedése 468

Pozsony és Galgócz.

Már nem rongálóik többé a lószerszám, ha azt a Lukrecia

készítményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkeni. **Rémulatosan puhítja és tehetőre teszi a bőrt.** Ut káros szelencze bérmentve, utánvét mellett K 12-50, 12 és 25 kilós bádószelenczékben szállítatik. Kapható a **Magyar Mezőgazdák Szöv.-ről** és minden szakbavágo jobb üzletben :: Készíti:

VAD és TAKAGS BUDAPEST. :: Postafiók 151.
Tessék prospektust kérni. 270

MIKROSOL

LEGJOBB SZER

házi- és nyálkagomba penész ellen.

Festékgyár

LUTZ ÉDE és TÁRSA

BUDAPEST VII. ÖRNAGY-U. 4.

Szőlőtulajdonosok!

„PERONOSPIN” mely már 7 év óta használatban van, hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetezésnél, mint a kétkő. Egy csomag 1 hektó vizre 60 fillér. 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi **DEMETER F. gyógy-szerész, Szászváros 60. szám.** 408

Mérnöki iroda

FEKETE BÉLA, okl. mérnök

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30. sz.
Telefon 37-35. Telephone 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki, jogi és pénzügyi) lebonyolítása, birtokrendezések, földmérések, gazdasági vasutak, csatornázások, belvízelvezetés, öntözés, vasuti nyomjelzés, kisajátítások keresztülvittele, mindennemű mérnöki munkálatok. 6114

Szívógázmotorok.

Eredeti „**SENZ**” gyártmány, legolcsóbb és leghízeltebb üzemgép, továbbá **benzínmotorok** és **benzínlokomobilok** malom, par és gazdasági célokra.

Vezérképviselők:

Kalmár és Engel BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

Költségtérítéssel készséggel szolgálunk.
Kedvező üzletelt feltételek. 6844 Kedvező üzletelt feltételek.

STABIL és FÉLSTABIL GŐZGÉPEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET és GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.
ARJEGYZÉK INGYENESBÉRMENTVE

A legjobb

KAPTÁRAK

Meister Testvérek

kaptárgyárában

Budapest, VII., Dongó-u. 3-5.

Arjegyüket kívánatra mindenkor küld és minden szükséges felvilágosításal szívesen szolgál a

MEISTER TESTVÉREK faárugyára.

491

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és Központi Iroda:
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
Nagy kőpinczél: BUDAFOKON.

Értékesít beaféléket, baromfi, vadfiát, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMÉLY ÉLELMICZIKKET.** Hirdéber-értékesítő osztály. Egyszerű és egyszerűen értékesítés.

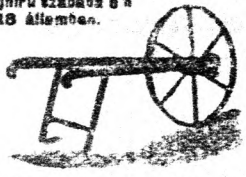
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

zsák és ponyva

Mindennemű a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer-féle** zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. szereshetők be. A **Fischer-féle** zsák impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló **Fischer-féle** zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának szállítója. Pontos szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. Arjegyzék, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Világhírű szabadszámú a 18. Államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga

Stádel gépgyárban. Győrött.

Automobil. Egy 7 HP és egy használt, 35 HP, 14 1/2 évig használt, volt, garantált, jó karban levő automobil eladó. Bővebbet: Szedenik Péter, Budapest, Váci-körút 57/a.

Vétel

Használt, de nem régi, 8-16 éves, erejű csepőkészítők gyári eredete és hány éve van használatban, Ernst Lajosnak Pozsony, Védcsölöp-ut 60. cizmen-dők. 4123

Bérlet

Vadászterület, 2650 holdnyi területen a vadászat egy vagy több évre augusztus hótól bérbeadó. Bővebbet Klein Sándor Ruzs, posta Karánsebes. 4057

Kisebberlet átadó a Dunán-tul, tejjgazdagsággal, uralak és megfelelő gazd. épületekkel, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas. A bérlet nagy városok közel, országút mellett van, vasuti állomás helyben. Cím a kiadóhivatalban. 4070

Őszi átvételre, lehetőleg sikk vidéken a dunántul, 250-300 holdas, jó vegyületű, televényben nem szegény, 40-50 hold jó minőségű réttel, bérletet keresek 12 évre, tisztességes 4 szobás lakás s elegendő gazdasági épületekkel, fatu, vasutállomás közelében. A tulajdonostól, Gazdasági jellegre ajánlatot kérek a kiadóba. 4066

720 hl-es mezőgazdasági szeszyár moslék nélkül használatra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4114

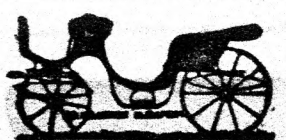
!!! Világraszóló legújabb felfedezés!!! „RATIN“ a legbiztosabb Egér- és patkányirtószer

4 miniszteri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter urtól 2/30 06.
2. A kopenhágai belügyminiszter urtól 12/30 06.
3. A hesseni nagyhercegségénél a belügyminiszter urtól 4/18 07.
4. A berlini földm. min. urtól 10/18 07.

Több külföldi polgári és katonai hatóság elismerése. 1 adag patkánybacillus 3 kor., 1 adag egérbacillus 180 kor. Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területeken az irtást garanciával elvállalja. — „RATIN“ bakteriologiai labororium magyarországi vezérképviselője és egyedüli ügynöke **HAAN BÉLA** Budapest, VII., Rottenhiller-utca 26/b. További eladásra megfelelő kedvezmény. 538

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiképzője.

Nélkülözhetlen

minden fuvarosnak az ujanan szabadalmosot használnak, illetve igkimelekk. A buszáknál egyenlően működik a nagy a megtakarítás istrangokban és szerelmekben. 0. sz. vonóró 15 mtrm. K 7.—. 1. sz. vonóró 20 mtrm. K 8.—. 2. sz. vonóró 30 mtrm. K 9.—. 3. sz. vonóró 50 K. 10.—. 4. sz. vonóró 70 mtrm. K. 12.— páronként. 6826a

J. PFEIFFER, WIEN, III/2., Stammgasse 15.

„RAPID“ kézi műtrágyaszóró-készülék.

Ezen műtrágyaszóró-készülék Físchl V. gazd. intéző ur szakszerű kísérletezés után találta fel. A régi szokásos kézi szóróval szemben előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye, hogy 1 ember naponként 7-8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen használható. A beállítandó szórókanál által az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható. Ára Budapesten darabonként **60 korona.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk. **Weisz Jakab** a szabadkai műtrágyagyár képviselője. V., Lipót-körút 7. sz.

ELADÓ BIRTOK.

Családi körülmények folytán eladó 1200 m. holdas ki üő talaju, házilag kezelt nemesi birtok, Bihar megye északkeleti részén, vasut mentén. Szántóföld 720 hold, többi legelő, kaszáló és erdő, két major, sok és kitűnő gazdasági épületekkel, vízimalommal, 10 szobás modern urilakkal, 30 hold belsőséggel. Venni szándékozók forduljanak tulajdonoshoz, czim a kiadóhivatalban „Bihar megyei birtok“. Ügynökök kizárva. 682

Ásványi és csontliszt-szuperfoszfátot

legolcsóbban szállít: **Steiner és Wallesz**
Wien, I., Graben 16.

Keveset használt 6 HP. Hofherr és Schranz-féle

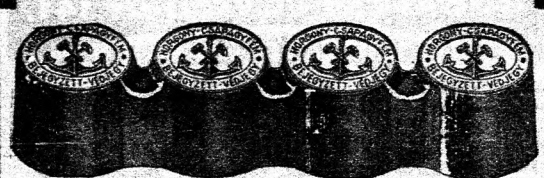
GŐZGÉP

és Magyar Gazdasági Gépgyári

CSEPLŐ

igen olcsón eladó. **VARGA SÁNDOR**, Bányavár, Posta Muraszerdahely, Zalamegye. 4084

„Horgony“-Csapágyfém.

ipartelepünknek a gépgyártás terén egy félszázad óta gyűjtött tapasztalata biztosítja a mindenkori szükségletnek legjobban megfelelő és legzélszerűbb csapágyfém szállítását.

Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság Óbudai Hajó-, Kazán- és Gépgyárának képviselője: **Mayer és Társa** Budapest, V., Nádor-u. 74.

ELADÓ LOVAK.

A mezőhegyesi állami ménésből beszerzett 2 drb.

7 éves tenyészkancza,

egyiknek hathetes kanczacsikója van, **1000** koronáért eladó

Mendl Jakab és Henrik

földbirtokosoknál Balázsalván (Alsófehérmegye).

Tőkebefektetésre kiválóan alkalmas ipari és uri nagybirtok

1425 hold kiterjedésben, ebből 700 h. szántó és rét, a többi erdő s legelő 520 hliter törzs szeszkontingenssel, új szeszgyárral, teljes berendezéssel, instruktussal, tehéneszet, juhászat, vadászat, halászat, kastélyal, parkkal, saját vasuti kiterővei, őszi, tavaszi, vetéssel

eladó,

melyen 100 hold agyagárak gyártására alkalmas agyag terület vár jövedelmező kiaknázásra. A birtok fekszik országút, vasut és a Garam folyó mentén saját állomással, Zólyom megyében a Budapest-Ruttká-Berlini vonal mentén Zólyom és Besztercebánya között Szliács világfürdő mellett.

Felvilágosítást **Mudrony István** nyújt Budapest, VIII., József-körút 77. sz. 680

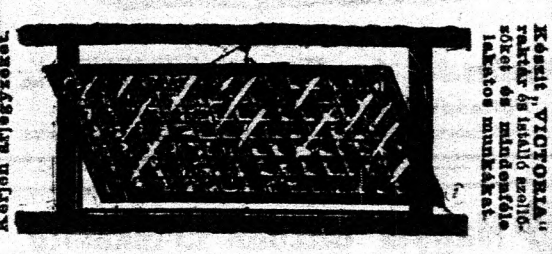
Nincs többé bűz!

A **Bonodor folyadék** a legbiztosabb árnycszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 750 K.** (Elegendő 1 évre), **1 kg. próbacsomag 250 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A **Bonodor por** vízeldék azonnali szagtalanításra kitűnő szer. **5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül.** Szétküldés készpénzért vagy utánvételt. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő: **FODOR FERENCZ**
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/B. 768

A **Boros-féle kutyaelledel** a legolcsóbb és legelőssőbb tápszer húsrost karikákban — 26 kor. mm.-kánt húsra és huskorpá — 30 kor. mm.-kánt. Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 K. portómentesen. Kutyaelledel-Zwieback, kitűnő kutyatápszer 40 kor. métermázsánként. Próbarendelés 5 kilós postacsomagban 3 kor. 40 fill. portómentesen. **BOROS SAMU** szappan-, kutyaelledel-, huskorpá- és husdaragyár, ERZSÉBETFALVA, Soroksári-ut 50. szám. Telefon 26.

ÚJDONSÁG!

Ístálló- és raktáráblakok vasramában **sodrony-üveggel.**

ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, osinos és olcsó!

Megrendelhető a készítőn: 610

Farkas és Társa lakatosgyárban Budapest, VI., Lehel-utca 10.

16 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

KALLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.,
a legbirtalmasabb benzincsomobil cséplő-
készletek kaphatók.

Teljes
jótállás kitün-
ő cséplőért

Ezen motorokat minden gazda hatóság engedély nélkül
maga kezelheti szalmafeldolgozás házak között is.

Kállai Lajos motorgyárakészletel kitünő
sikerrel működnek az ország minden részében
többek között: Báró Kemény József úrnál Maros-Néménél,
Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán úrnál Nagyonyod szb.
Olcsó árak rézletra. Árjegyzék ingyen.

15 drb kiváló telivér simmenthali bika

1 1/2-2 éves, eladásra
felállítva

Pajzs Gyula
gazdaságában

Rácalmás, Fejér m.
581

Erdélyi Kereskedelmi
Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak
jároms ökrök, tinók,
sertések, juhok, lovak és
egyéb tenyés- vagy haszná-
lati állatok beszerzésére
és azokat felelősség mellett
gyorsan és jutányosan di-
rekt forrásból közvetítik.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi
Társaság Kolozsvár, Szent-
egyház-utca 2-ik szám.
Telefon 311. 424

Szenttamási gazdaságban
(Pestmegye), vasúti állomá-
s: Kunszentmiklós-Tass,
levél- és sürgőnyezim: Kun-
szentmiklós, jutányosan áron
eladó legelőrendű hasas
és szópós-horjas

bonyhádi tájfa
tehenek és tarka
jároms-ökrök. ::

Az ideai tenyészállat-
kiállítás teneinek első-
díjjal lettek kitünő-
tetve.

Eldozetes megkeresésre
Kunszentmiklós-Tass állomá-
sán saját kocsinál áll
rendelkezésre. 588

Igen szép, válogatott vörös-
tarka simmenthali jellegű
1-2-3 éves

növendék - ökor
és üszöborjakat

ugyszintén legprimább le-
kötni való és

járomsökreit

legjutányosabb áron
ajánlanak

Klein Testvérek
kereskedők

CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség
szerint bármikor is elő-
zadtak.

Kiválóan csontos
nemes és jófejűdesű

Bonyhád-
Simmenthali

tenyészbikák
= eladók =

Fedeztetés kipróbálva.
Yorkshire tenyészet.
Pusztá-Farag, posta Csákvár.
589 Az intéző.

Bonyhádi
friss fejős-tehenek
és tenyész-bikák jutá-
nyos áron kaphatók minden
héten kedden, szerdán és
csütörtöki napokon. Istál-
lók Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispeszt 1.
Levél- és sürgőnyezim:

Flaschner Sándor

4743 tehénkereskedő
Bpest, Ferencc-körut 40.

Eladás

Gödöllőn közvetlen a vasút és
mellette 2 bérház eladó. Egyik
ház 4 szép szoba, hozzávaló
összes melléképületek, parkiro-
zott udvar elkülönített gazdasági
udvarból áll. Ugyanott a másik
bérház 4 lakással, melyek évi bére
1100 korona, szintén eladó. Bővebb
értesítés „H.A.” jelleg alatt a
kiadóhivatalban nyerhető.

Alkalmi zongoravétel

Bösendorfer Schweighof-
fer Kern-Wirtl kiváló
mesterek gyártmányú
200 frtot felebb. Pianó-
kák 100 frt, új zongora-
kák, új pianó 250 frtot
feljebb, minden árban.
Zongora, csimbélemhán-
gólások helyben és vidé-
ken, szakavatott munká-
sok által gyorsan és ol-
csón eszközöztetnek.

BEKÉNY MIHÁLY a
Magy. Kir. Zeneakadémia
szállítója, BUDAPEST,
VI., Király-u. 58. 5472

Cseresznye 5 kilós postakösz-
orban 3 K.-ért, gon-
dosan csomagolva, bérmentve
szállít Szabó Lajos kertésze
Apostag. 4097

Eladó 67 m. hold szántó és 3
m. hold rét prima talaj-
jal, gazdasági épületekkel és kert-
tel, közel a városhoz, mint tej-
gazdaságra kiválóan alkalmas
birtok, megfelelő árban most kap-
ható: Oladitsch M.-Ovár, Moson
megye. 4098

Cseplőgarnitúra, 8 HP, Clay-
worth gyártmány, kitünő karban,
olcsón eladó Pajzs Gyula gazda-
ságában, Heves. 4100

Jutányosan eladók: egy ben-
gáncsáró és egy orosz füzű-
tő, mindegyik egy-egy 8 lóerjű
cseplőgarnitúrával. Megtekinthetők
Törökzentmiklóson, Kanizser-
főle telken. Ugyanott benzín-
hordók is eladó. Felvilágosítást
ad öv. Kanizser Gyuláné Debre-
czen. Jókai-utca 7. 3535

Légenszáritott teli pókótt
szalonna, ol-
dalonként 35-55 kg. nehéz, kapa-
ható Rauchbauer Nándornál Új-
szentannán (Arad megye). 4093

A kajmádi gazdaságban egy
levő, 10 lóerjű, a magyar állam-
vasutak gépjárműben készült szán-
felelti cseplőgarnitúra el-
adó. Érdeklődők forduljanak az
intézőséghez Kajmád, u. p. Tolna,
vasútállomás Hidja-pusztá-Apát, 4046

Gözcseplőgarnitúra, 6 ló-
erjű, Hoffherr és Schrantz-féle, telje-
sen jó állapotban, 6
bérlet lettele miatt eladó. Bő-
vebbet a tulajdonosnál Kálmán
Adolf Nagyalásny (Vesz-
prém megye). 4080

Eladó féláron három db 3. sz.
Cyphers csikeltető-gép
és három db Cyphers csibenevelő
üzemváltós miatt. Valamennyi
készen használva. Czím a kiadó-
hivatalban. 4119

Üzembeállítás
miatt egy 14 lóerjű
majdnem új „Climax”
nyersolaj-motor, mely
cs k 6 hétig volt haszná-
latban. Legtöbbé ára 5000
korona készpénzfizetés
mellett. További felvilá-
gosítás a szegedi Szent-
Lőrincz gazdaság inté-
zőségé Budapest mellett. 4112

Eladó muhar- és kölesmag, míg
a készlet tart, veendő zsák-
jában 100 kg.-ként 13 koronáért,
Szár vasúti állomásra szállítva
utánvét mellett. Holmann Ede
Nagy-Németgyháza és Pusztá-
Vázsonyi gazdasága, Fejér m. 4116

Köles (vérpáros), muhar,
5 fét-járv. kapható
a balassagyarmati vasúti
állomáshoz szállítva, Fel-
senburg Ódónnál Balassa-
gyarmaton. 4115

LEGYEK
konyhából, kamrából, mé-
szárszékből, istállóból, vá-
gőhidról biztosan elűző-
nek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL
meszeljük. Legjobb már
kora tarasszal. — Egy kiló
elegedő 25 m²-méterre, 5
kg. leírásal 6 kor. franco
utánvétellel. Megrendelhető

FODOR FERENCZ NÉL
Budapest, VIII.,
Kisfaludy-utca 40/H.
Számos elismerőlevél. 227

Legelőnyösebb beszerzési
forrás 4118

eredeti Manilla
kéveköltőfonálra

Kovács Soma és Társa
= czégnél Aradon. =

Cseplőgép

800 mm. verőfejes
teljesen új, rendkívül
jutányosan kapható Farkasnál
Budapest, Felsőerdősor 12. Ugyan-
ott 2 db jó karban levő hőleg-
mator szivattyú is minden el-
fogadható ártért eladó. 4068

Arveresen vett 4 HP benzín-
lokomobil és 22-
cseplő egyéves, továbbá egy 25-
cseplőgép kettős, tisztítóval, szin-
tén egyéves, olcsón kapható Heis-
lernél Budapest, Dávid-utca 15.
A motor jelenleg műhelyt hajt és
naponta üzemben megtekinthető. 4067

Vadászfegyver, Több kitünő
potom áron eladó. Közülük Top-
lerakúcs: Lancaster 20 frt. Eldő-
fegyő lakatszerkezeti modern
Hammerles 35 frt. Gressner
Büchslinte 40 frt. Snelleres Man-
licher és több más jó puská.
Radó Pál Egyetem-tér 5. Nehány
Hammerles revolver, ismétlő
pisztoly, régi kardok, korás
pisztolyok, löbért és czéllövő
pisztoly és revolver. 4036

Védekezés a
sertésvész
ellen. 4124

E lap szerkesztőse-
gétől értesültem,
hogy a járványos
sertésvész ellen
feltalált óvszerem
iránt több gazda
érdeklődven, czi-
memet kérték. Ez
uton tudatom tehát,
hogy lakásom
Budapest, IV. ker.,
Bástya-utca 22.
szám alatt van.

OLGYAI MOLNÁR PÁL.

Maier Rikárd és Félix
kínostári szállítók
Wien, II., Kalsers Josefstr. 30.
vesznek és eladnak: minden
állomásról bármily mennyiségű
szénát, szalmát,
burgonyát.

Préselés saját és legmodernebb
gőzpresekkel. — A legnagyobb
szolgáltatóképességű cég. 426

Uradalom

Nógrádban, Heves m.
határán, 1080 hold,
terméssel, felszerelés-
sel, kedvező fizetési
feltételekkel eladó.

Csak komoly vevőknek
nyújt felvilágosítást 681

bellusi BAROSS KÁLMÁN
Budapest, Enyedi-u. 12 sz.

TEJ-
szállító kannák,
szeparátorok,
hűtő készülékek,
köpülőgk stb.
KLEINER'S FLEISCHMANN
Vas- és fémáru gyárakból
MODLING BECS mellett
Arjegyzzék ingyen.

Maier Rikárd és Félix
kínostári szállítók
Wien, II., Kalsers Josefstr. 30.
vesznek és eladnak: minden
állomásról bármily mennyiségű
szénát, szalmát,
burgonyát.

Préselés saját és legmodernebb
gőzpresekkel. — A legnagyobb
szolgáltatóképességű cég. 426

Uradalom

Nógrádban, Heves m.
határán, 1080 hold,
terméssel, felszerelés-
sel, kedvező fizetési
feltételekkel eladó.

Csak komoly vevőknek
nyújt felvilágosítást 681

bellusi BAROSS KÁLMÁN
Budapest, Enyedi-u. 12 sz.

Maier Rikárd és Félix
kínostári szállítók
Wien, II., Kalsers Josefstr. 30.
vesznek és eladnak: minden
állomásról bármily mennyiségű
szénát, szalmát,
burgonyát.

Préselés saját és legmodernebb
gőzpresekkel. — A legnagyobb
szolgáltatóképességű cég. 426

Uradalom

Nógrádban, Heves m.
határán, 1080 hold,
terméssel, felszerelés-
sel, kedvező fizetési
feltételekkel eladó.

Csak komoly vevőknek
nyújt felvilágosítást 681

bellusi BAROSS KÁLMÁN
Budapest, Enyedi-u. 12 sz.

Lovak kehesége

(Chronika közhíros és nehéz kórházak)
biztos eredménnyel gyógyítható.
Számítalan elismerés bizonyítja.
Felvilágosítást díjmentesen küld
Ripp Arvin, Drežda-A. 785.

KELTETŐGÉPEK
díjtalanul próbára. Keltető-
gépek a legjobbak és legolcsó-
bbak. Keltetőgépek sok száz
kitünő bizonyítvány és ajánlatok
egész Ausztria és Magyarország-
ból, melyek bármely díjtalanul
megküldhetők. Keltetőgépek
tyúk-, liba-, fogoly-, hízár- és
kacsafajtaokhoz. Keltetőgépek
résztételtetésre. Keltetőgé-
pek szabadalmazva Ausztriában
és Magyarországon. — Egyedül
készítje G. Mack, Reisen-
berg 2. utca, Bad Wilsau. —
Ezen szakmában egyedül gyár.
600

A legnagyobb állami és első
díjjal kitüntetve, hercegi
tisztelétidj stb.

KOEHLER
FRIGYES
kertművész és kertéplítő
Kerttechnikai iroda:
Budapest
VII., Gizella-ut 15. szám.
(lakás: VII., Thököly-ut 46.)
TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. terve-
zése, kivitelez. stb.

Tájkertészeti képes utmutató
kiváratra ingyen küldetik.

Fiedler János
lenfonógyára
Komárom
vesz

nyers lenkórót
szál-nyeréshez, va-
lamint kaszált és
géppel csépeelt
lenszalmát,
tetszés szerinti
mennyiségben és
elad eredeti
(pernai)

oroszlennagot.

Tökmag. Sok éven át éltünk
nagy sikerrel neme-
sített szürke Indiai Mammuth és
vörös kínai kereszteléséből szár-
mazó vetőmag nálam kapható.
Terménye kiválóan eltartható és
bőszemű, kilója 3 korona. Tarnai
Beritlan föld. Apostag, Pest
megye. Megrendelésnél kérem e
hirdetésre hivatkozni. 3616

Felárban, használt, de jó karban
levő államvasút. 4117

vaselevátor,
továbbá 4 db legjobb gyártmányú
marokrakó aratógép

azonnali szállításra kapható
KOVÁCS SOMA és TÁRSA
= czégnél Aradon. =

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállít előrendű minőségben
és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

Szénát, szalmát bármely állomá-
sra szállítva elad Deutsch Mór Budapest,
VIII., Luther-u. 1/B. 4099

Prima, száraz és
tengeri-moslék

száraz répaszelet
foaxforsavas takar-
mánycsontmész 40-42%
különböféle olajpogácsa jutá-
nyosan kapható: 343

Neubauer Adolf
gyári meghatalmazottnál
Győr.

600 holdas bérlet,

szántó és kaszáló holdja 10 frtet
a tulajdóostól átvehető. Urllak
és gazdasági épületekkel, közel
vasúthoz és városhoz, teljeda-
ság kultúrával. :: Közelebbi:
Österreicher Bernátnál,
Nagykanizsán. 6151-h

Trágyaéozivat-
tyúk és csapok,
valamint minden-
nemű más szavat-
tyúk legjobb be-
szerszést forrás

Gyűző Béla
és Társa

szavatlyu- és focs-
kendő - apozállá-
kánál
Budapest, V.,
Báró Anzél-utca 3.,
a Vigaszínház tö-
szomszéd-
ságában. 6707

Zach József
Graz II.
„Janushof”

Legnagyobb sport-
felszerelési üzlet
Szájországban.
Ajánl vharipalléro-
kat, polarmekat,
sport- és stájer
kosztimókat a leg-
jobb és legkifogá-
satalanabb kivitelben
mérték után, vhar-
álló stájer lótenből.

Képes ár-
jegyzékek és lóden-
minták ingyen és
bérmentve.

Legjobb
„Traw.se”
vharipallér.

Szállítás kiváratra
vámmentesen. 650

Istálló-
mennyezetek

tökéletes paramentesítés,
nedves falak

gyökerező száraztatétel,
szab. „Kosmos” hornyolt
asphaltlemezrel

Kitünően bevált.

Felvilágosítást ad:
Greif Antal mérnök
Budapest, VIII., Salétram-
utca 10. (Telefon).

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáronként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETESEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáronként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlet-czímének kitételével közöljük. Kis Hirdetésekre előre fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) felhívja a t. birtokosok és bérlet urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelezve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület igazgatósága a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztok betöltését a tulajdonosnak az illeték bizonyítványát és az eddigi munkájára vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokosok és bérlet urakat, hogy gazdatisztok betöltését a tulajdonosnak az illeték bizonyítványát és az eddigi munkájára vonatkozó adatokat megküldjék.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Okányi gazdaság Varjasi kerületbe egy szerény igényű, földművelésből végzett segéd-tiszt keresetű. Ajánlatok és bizonyítványok, melyek vissza nem küldetnek, Schwaiger Lajos gazdasága Okányi küldendők. 4090

Szerény igényű 18-20 éves fiatal ember gazdaságban állást kaphat. Ajánlatok P. Rudaványi gazdaság, u. posta Csefő (Biharm.) küldendők. 4092

Folyó évi július hó 1-re való belépésre érlyes, tapasztalt gazdát keresek. Ajánlatokat kérek következő címre: Spitzer Jakab bérzadasága Konyha, Pozsony megye. 4088

Segéd-tiszt állás betöltendő állás azonnal, megkívánatik pár évi gyakorlat, szép írás, írói teendőket jártasság, tanítást és földművelésből végzett előnyben részesülnek. Fizes-tési igények megjelölendők. Ajánlatokhoz okmányok másolatok megjelölendők, melyek vissza nem küldetnek. Cím: Szabó urad.intéző, Somoskőnyfalva. 4111

Majorgazda állás betöltendő állásban (Bihar m.) Keresetük tapasztalt, nagyobb uradalomban hosszabb időt töltött értelmes gazda. Az állás július 1-én betöltendő. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, a tisztartást hivatalhoz címzendők. 4091

Munkafelügyelő-gazda nős, magyar és tót nyelvet bíró, azonnali belépésre keresték. Cím: Böki gazdaság, posta Lemes, Száros m. 4090

Szaképpzett gépész keresték aradás és csepelésre, körülbelül 4-5 havi tartamra. Lovag Bakó Károly ur buzai gazdaságában. Pályázótól megkívánatik, hogy a csepőgéparatúrán kívül kére-ködarárató gépek, valamint a Hó-herr-féle löhéréjű szerkezet és kezelését ismerje. Haví fizetés 130 korona, ellátás, mosás nélkül. Állás legkésőbb folyó évi június 20-án elfoglalandó. Pályázni órásiók fordítanak az intézőséghez. Buza, Szolnok-Doboka megye. 4089

Állást keresők

Gazdatiszt állást keres egy kiváló képzettségű, érlyes, józan életű, jó referenciákkal bíró gazdatiszt, aki jelenleg még felmondatlan állapotban van, azonnali belépéssel szerény feltételek mellett állást keres. Ajánlatok "Kiváló" jelleg alatt a lap kiadóihoz küldendők. 4078

Állást keres 18 évi gyakorlattal rendelkező, több hazai nyelvet értő nyitra megyei gazdatiszt. Cím: a kiadóihoz. 4028

Gazdatiszt, 13 évi künő praktissal bíró, 35 év s, több nyelven beszélő, nős, gyermekei nincsenek, azonnali belépésre állást keres. Hofgár Ferencz Ráczalmás, Fehér m. 4107

Gazdatiszt, 40 éves, nős, ízr., kis családdal, 23 évi gyakorlattal, melyből legutóbb egy gazdaságban töltött 13 évet, a gazdaság minden ágában teljesen jártas, ugyiszintén az írói teendőkben is. Június 1-én belépésre állást keres. Cím: a kiadóihoz. 3935

A gróf Esterházy-féle földművelésiskolát június végén több, részben a katonasorozáson már tullező növendék végzi, kilenc egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földművelés, ki a gazdaság és szőlő-művelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhatók fordítanak a bér megjelölése mellett az iskola igazgatóságához Csákvárra. 3776

Fiatal, 36 éves gazdatiszt, családostól, keres gazdag urat vagy özvegy urat, ki egy nagyobb összeggel segíthetné egy bérlet átvételéhez, adott összeg felszerelésre betétkészítendő, viszontzál gyermekki szeretettel ápolná az illeték amíg él. Cím: a kiadóihoz. 4030

Házvezetőnők ajánljuk magános urhoz falura vagy pusztára a falusi háztartásban teljesen jártas, feltétlen megbízható, németül és magyarul beszélő, fényes, nyolc-évi bizonyítvánnyal rendelkező, 36 éves intelligens ur. Ajánlatok kéretnek "B. S." alatt Pécs, Munkácsy Mihály-utca 5. 4050

Gazdatiszt, 24 éves gyakor-nos gazdasági ismeretekkel, 14 évig földművelésből, 10 éves, ízr., nős, 2 gyermekéttyja vagyok. Mint lelkiismeretes és passzívatus, tapintatos gazda, kitartó szorgalmat és becsületességet árán állandó állásra reflektálók, állásomat tetszés szerint foglalnatom el. Besszes megkeresést, esetleg meghívást kér poste restante "Erllyes gazdatiszt" Nagyréce, Zala vmegye. 4026

Földművelésiskolát jelenleg végzők alkatmázat keres. Elfogad irnok, kulfarszi, tehénészeti, felügyelői hasonló nős alkalmazást. Szives megkereséseket R. végzett gazda Mándok Szabolcs megye címén kér. 4071

Intéző, felmondatlan állásban lévő, nagy alföldi uradalom 3500 holdas gazdaságában, ki gazdasági tanítéleten két évig volt, ugyanott gyakorlati vizsgát tett, 40 éves, román, kath., 22 évi gazdasági gyakorlatát két nagy alföldi uradalomban szerezte, jelen állásban 10 éve van mint intéző, donányi, cukorrépa-termelési állat-tenyésztés, hízalásban teljesen otthonos. Állást az Alföldön óhajtana nyerni. Cím: a kiadóihoz. 4077

Négy polgári és földművelésiskolát végzett, bejelenesen kezelt gazdaságokban 4 évi gyakorlatot szerzett, nőten fiatal-ember, könyvvezetésben is gyakorolt, bármikor belépésre állást keres. Beszél magyarul, németül és tótul. Megkeresést kér "Ambi-ció" jellegre a kiadóihoz. 4076

Végzett gyakorlott, nőten több elfogadna ideiglenes állást. Cím: a kiadóihoz. 4105

Irnok, segéd-tiszt állást keres érlyes, szorgalmas, 25 éves, kath. fiatalember kitűnő bizonyítványokkal. Megkereséseket "Szorgalmas 25" továbbít a kiadóihoz. 4104

Gazdatiszt 35 éves, ízr., 16 évi gyakorlattal, bármikor belépésre állást keres, a gazdaság összes teendőiben, tehénészeti és tejkezelésben is kello jártassággal bír. Cím: Nyíri Sándor Zombor, Károly-utca 3. sz. 4102

Ispán, földművelésiskolát végzett, nős, de családialan, bármikor belépésre állást keres, a gazdaság összes teendőiben, tehénészeti és tejkezelésben is kello jártassággal bír. Cím: Nyíri Sándor Zombor, Károly-utca 3. sz. 4102

Onálló intézői állást keres egy nagy gyakorlatú, r. k., 40 éves nős, több nyelveket bírógazdatiszt. Az állást bármikor elfoglalhatja. Cím: a kiadóihoz. 4107

Földművelés- és tejgazdasági ismerő, kath., 13 évi kitűnő gyakorlattal bíró szorgalmas, nős, a gazdaság minden ágában jártas egyén b. ispani, kulcsári vagy tejcsarnokba üzletvezetői állást azonnali belépésre keres bér megjelölésével "L. J." jellegre Felső-Káld, Vas megye keretnek. 4106

Jó sikerrel végzett, szőlő-üzemelésben jártas, ref. vallású, kevés igényű old. gazdász, ki katonai kötelezettségének is eleget tett, irnok, segéd-tiszt, esetleg ideiglenes állást keres. Levelek Vég Budapest, József-körút 17. keretnek. 4103

Házvezetőnő, distinguált, földművelésiskola helyi m. kir. földművelésiskola kétféle tanfolyamát, folyó évi szeptember hóban, több részben már katonakötelezettségének eleget tett, november végéig, kik szeptember hó 15-étől kezdve mint b. ispanok, munkafelügyelők, magtárosok és gazdák igen jól alkalmazhatók. Ezen fiatalbereknek hasznavehető-éret legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzett tanulók számíthatnak, kik szives galimuk al, becsületességükkel és előmenetelükkel az megérdemlik. Szives megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság. 4113

Állatok

Sovány és hízott sertéseket legjobban értékesítő és beszerző - BAUER GYULA sertésbizományos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Eladó egy hím vizsla, 2 éves, vörös turka, igen jó orra van, a vadat megállja, sportozásra, Müller intézőnél Csúth, Veszprém megye. 4120

Eladó tenyészállatok A Pusztai Újnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjakkal kitüntetett tenyészeteiből telivér szimenthalai tenyészőbikák, telivér westfalai kanok és kozák állatokban kiváló minőségben kaphatók. 3960

Eladó Skublics örökösök zala-szentmihályi tisztavérvű rambolett tenyészeteiből 50 db 1 éves kos az állomány csökkentése végett. Bővebbet tulajdonosnál: Skublics örökösök Zala-szentmihály. 4036

Beállítani való és hízott sertéseket veszünk. Ajánlatokat az ár, mely és mennyiség megjelölésével alant címre kérjük: Csornai sertés-telep Csorna. 3953

Veszek 40-50 db fejőtehenet vöröstarka vagy sziment-hályi esetleg keresztveze, 12 liter naponta tejhozam, jóállás mellett, őszii fizetésre, továbbá 50-60 db marháit hízalásra felibe elfogadok azonnali beállításra. Cím: a kiadóihoz. 4094

Eladó két figurás világospejel, hízott ló, teljesen behajtvá, minden tekintetben megbízható. Továbbá egy 100 cm. magas, 5 éves, almaszürke kanca, jól bejovogó, teljesen hibátlan, remek járásu paripa. Roppant figurás és magas pedigerevel Svatic Gyula földbirtokosnál, Balaton-Ederics, Zala m. 4095

Eladók egy pár almaszürke sebes jakker lippizál kanca, 6 évesek, 15-2 magasak, 650 fti-ért és egy pár erős contu, nagyon szép sárga kanca és herék, 5 évesek, 15-2 magasak, 800 fti-ért. A lovak mind igen jól párosak, jól és szép figurával mennek, teljesen megbízhatók és hibátlanok. Báró Puteani Balaton-Ederics. 4096

Alkalmi vétel, tejlóca a hírtal birtán angol telivérmenaf. deztetési időny előrehaladottsága folytán a legjutányosabb árban eladó Tarányi Fere ez Nyírlak, vasútállomás helyben, posta, táv. rda Sármeg. 4082

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk 289

Spitzer és Weller Kis-Czell

Elsőrendű magyarfajú erdélyi ökörborjuk minden időben nagy választékban kaphatók ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt Szolnok-Doboka megye. 317

Méltós. báró Bornemissza Elemér ur hadrévi gazdaságában elado: 70 darab 1-1 1/2 éves, 40 darab 2-2 1/2 éves, 40 darab 3-3 1/2 éves, erdélyi magyar fajta ökör-tinó.

Közelebbi értesítéssel szolgál: Neményi József Intéző, Hadrév, u. p. Gerend, Erdély. 664

A "KIS HIRDETESEK" folytatása 1219. oldalon van.

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészllovak

és tenyészmének vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárók jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak! Czimem: idős Heinrich Mór lovasárió ügynéksege Csáktornya (Muraköz) Sürögnyezim: Heinrich Senior, Csáktornya. 5720

Elsőrendű Bonyhádi faj vöröstarka ökör- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.

Méltós. báró Bornemissza Elemér ur hadrévi gazdaságában elado: 70 darab 1-1 1/2 éves, 40 darab 2-2 1/2 éves, 40 darab 3-3 1/2 éves, erdélyi magyar fajta ökör-tinó.

Közelebbi értesítéssel szolgál: Neményi József Intéző, Hadrév, u. p. Gerend, Erdély. 664

A "KIS HIRDETESEK" folytatása 1219. oldalon van.

DÉNES MANÓ

Gazdasági szekérhídmérleg-és marhamérleg-gyár. Alapítva 1889. évben. Gyárt a gazdaságok részére az országban kitűnőnek elősmert Marhamérlegeket! Erős vaskoriáttal 1500 kilogramm horderőre a leg-erősebb szerkezettel. Szekér - Hidmérlegeket szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles, a leg-erősebb kivitelben. Raktári - mérlegeket! pontos kivitelben mindegyik mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókarbantartás mellett. Árjegyzék és elsőrendű referenciák. Iroda és raktár: VII., Dohány-u. 92. Gyártelep: Gizella-ut 53-55. (Cseméri-ut sark). 318 Budapest, Javitások eazközlése czéljából szerelőt azonnal küldök. Telefon és interurbán 88-30. Ló, marha, juh és sertés mindennemű német, hollandi és angol fajban olcsón kapható. U. WOLF, tenyészállatkereskedő, Golzwardeni. Oldenburg. Elsőrendű referenciák. 223

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat és tenyészőbikákat bármely időben, bármely mennyiségben colulással és legolcsóbb árakon szállít: Kohn Samu és József tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Ujpest, Árpád-ut 99.

Közelebbi értesítéssel szolgál: Neményi József Intéző, Hadrév, u. p. Gerend, Erdély. 664

A "KIS HIRDETESEK" folytatása 1219. oldalon van.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legteljesebb szerkezettel és legolcsóbb árk mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST-KELENFÖLD**

a budaörsi-úton, a vasutállomással szemben.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezeti aratógéphez használható

manila kévekötőfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, a külföldinél jelentősen olcsóbb árkban szállít.

Múlt évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonál kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

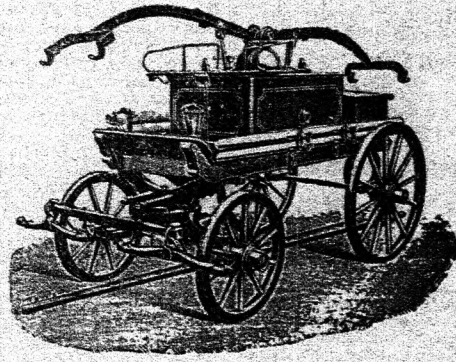
Sürgőnycím: „Szivattyár Budapest”
Telefonszám: 72-08 v. 72-09
Alapítva: 1858. évben
Gyártott fecskendők száma: 17,000

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI. ker., Váci-ut 69. szám.

Gyártási ágazatok:

Gőzgépek, légsűrítők, vacuum-szivattyúk, kerettűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegcsejt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasúti forditókorongok. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi- és villamoshajtásra. Rostélyvasak acélozott felülettel. Közömlvek. **Szivattyúk. Tűzfecskendők.** Tűzoltósági segédesszközök. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök. Árjegyzéket, valamint „Gyártási ágazatokról” prospektust kívánunk.

Két fogarási kancza eladó:

Egyik szürke, Shagya XII Favory VII, 163 cm., 8 éves 1000 koronáért. Másik pej, Incitato II Favory VIII, 160 cm., 5 éves 1000 koronáért. Mindkettő együtt 1900 koronáért. Megtekinthetők:

Dr. Wagner Géznál, Akadémia-uteza 5. sz.

Bérbeadó birtok

Gömör megyében, Rakottyáson, 6 hold belsőség uriházzal, 254 hold szántóföld, 90 hold rét, 192 hold erdő és legelő, összes 543 kat. hold. Tulajdonos **Máriássy Andor**, ugyanott, u. p. Bátka. Vasúti áll. Rimaszombat, 1¹/₄ órajárásnyira.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár • BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

SPECIÁL-
GÉPGYÁR: szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

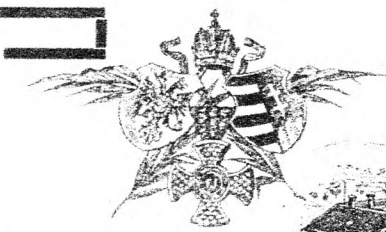
Atalakit meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. • Nagy állami érem. • Legnagyobb kitüntetés.

Tavaszi trágyázásra legalkalmasabb a Cséry-féle szemétrágya,

mely a legolcsóbb phosphort, kálit és nitrogént tartalmazó természetes trágya. Az istállótrágyát tartalomban és hatásban jóval felülmúlja. Rövid idő alatt rengeteg népszerűsége tett szert.

Ismertetések, analízisek és árajánlatok kaphatók a központi eladási telepen:

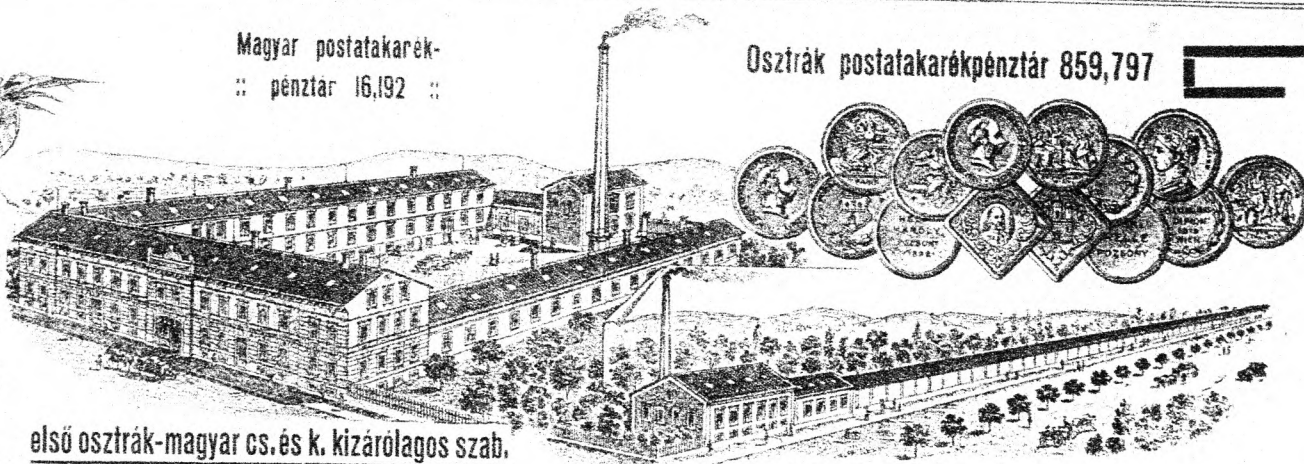
BAYERTHAL és LEVY cégnél Budapest, V. ker., Bálvány-utca 26.

Magyar postatakarék-
:: pénztár 16,192 ::

Osztrák postatakarékpénztár 859,797

Távbeszélő: 121.

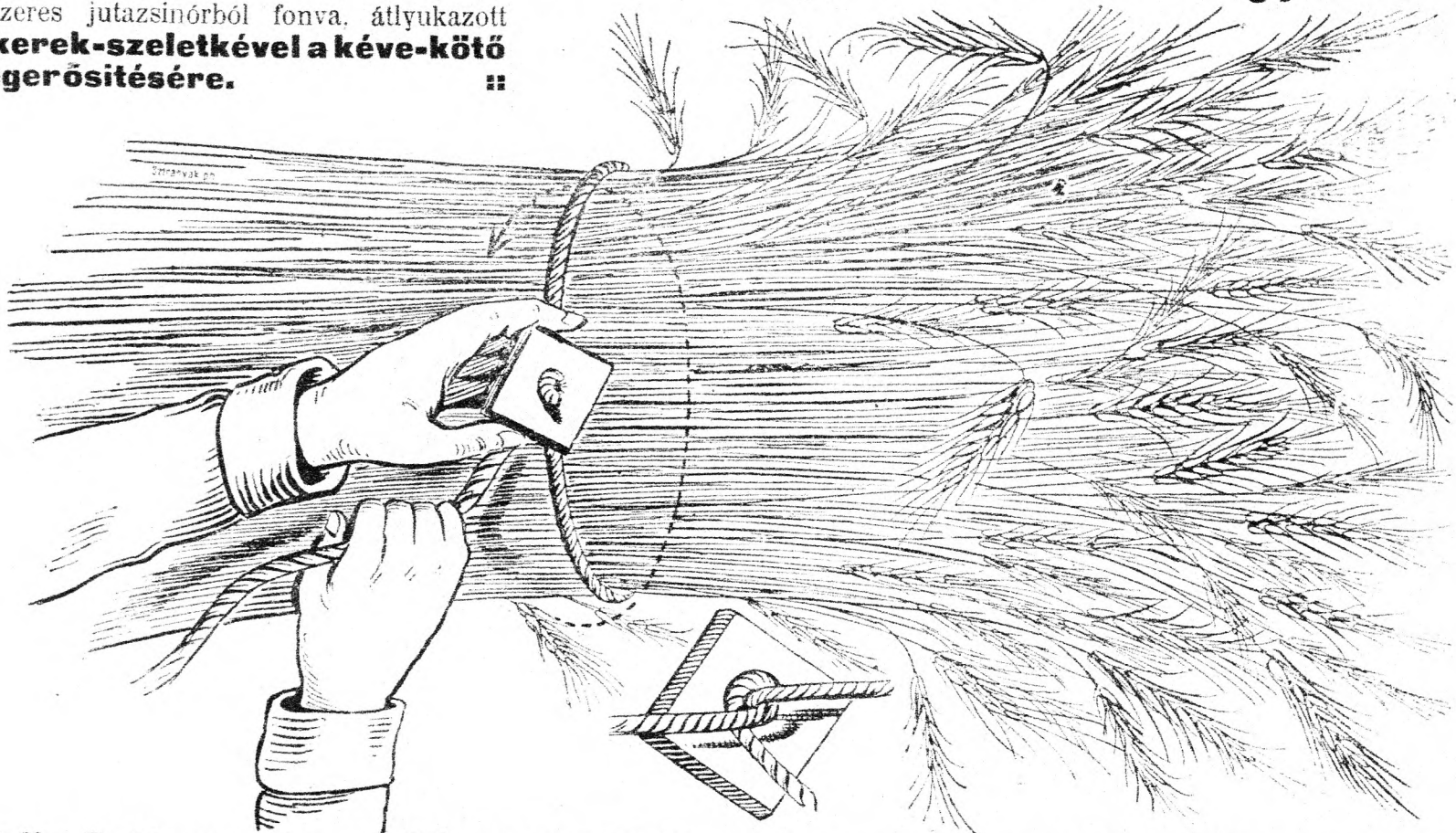

Helle O. első osztrák-magyar cs. és k. kizárólagos szab.
műtani tömlő-, hajtószi- és kötélverőárú-gyár

POZSONY.
EÖTVÖS-UTCZA 6.

Helle O.-féle szabadalmazott egyetemes kéve-gyorskötő

kétszeres jutaszínórból fonva, átlukazott
fakerek-szeletkével a kéve-kötő
megegerősítésére. ::

Helle O.-féle egyetemes kéve-gyorskötők a legcélszerűbbek, legjobb, legtartósabbak és legolcsóbbak a világon. Ezen kötések célszerűsége leginkább abban nyilvánul, hogy a **kötés gyorsan s biztosan eszközölhető** tapasztalat szerint sokkal olcsóbb, mint az eddig használatban volt szalma s egyéb anyagból készült kötő.

Midőn a földnagybirtokos urak, valamint a mezőgazdasági egyletek figyelmébe ezen cikkre felhívom, szükségesnek tartom kifejtetni, hogy több éven át folytatott kísérleteim révén gyorskötőimnél mindazon hiányokat sikerült mellőzni, melyek minden más kötésknél nagy hátrányt képeztek s költséget okoztak.

A **Helle O.-féle kötésekkel** való kötés nagyon egyszerű, **könnyű és gyors**, miért is azok jogosan **gyorskötőknek** nevezhetők. Főbb előnyei abból állanak, hogy nem szakadnak, hogy továbbá a kötés biztos és erős; a munkában nem állhat be fennakadás és a maghullás is sokkal csekélyebb, mint minden más kötések alkalmazásánál s tekintve, hogy kötőimmel egy személy háromszor annyit köthet, mint szalmakötővel egy és ugyanazon időben, az előny kétségszövegbevonhatatlan.

Sebesülés, faszzeletke-nyomás vagy a kéz feldörzsölése, mint ez kókusz-kötőknel előfordul, ki van zárva, miután kötőim puha anyagból készítettnek s az alkalmazott szeletkéik simák és csiszolva vannak. Tekintve a felsorolt előnyöket s azon körülményt, hogy kéve-kötőim tartóssága 6 évre kiterjed, ennél fogva hatszor annyit, mint szalmakötő és háromszor annyit, mint a kókusz- vagy hinárkötő kitart, kötőim megszerzése dusan és rövid idő alatt behozatik s így bátran állithatom, hogy **Helle**

O.-féle egyetemes kéve-kötőim, melyek már közkedveltségnek örvendenek, a legjobb s a legolcsóbbak, ami ugyancsak sok szakférfi által kellő megfontolás s megbirálás után bizonyítva lett. Minthogy tudvalevőleg a juta azon tulajdonsággal bír, hogy vizet és e szerint nedvességet fel nem vesz, nem kell attól tartani, hogy a kéve-kötők a mezőn vagy csűrben kárba vesznek s azonkívül a jutaanyag különös szaga miatt az egerek rágása is ki van zárva.

Árak: Kéve-kötők 5-6 mm. erős zsinórból faszzeletkével, 1000 darab:

130 cm. hosszú	.....	K 12.50	Sürgönykules: „Zab“
140 „ „	.....	K 13.50	„Árpa“
150 „ „	.....	K 14.50	„Rozs“

4-5 mm. erős zsinórból hosszuhás faszzeletkével:

130 cm. hosszú	.....	K 11.—	Sürgönykules: „Köles“
140 „ „	.....	K 11.50	„Repeze“
150 „ „	.....	K 12.—	„Buza“

Rövidáru: Istráng	sz.	1	2	3	4	5	6
	deka	80	100	120	140	150	180
Ar 4 darabonként	K	1.28	1.60	1.92	2.24	2.40	2.56

Kötőfék:	Sz.	2	3	4	5	6
	deka	15	20	25	30	35

Ar darabonként	fillér	33	44	55	66	77

Színakötelek tetszészerinti erősségben és hosszúságban a kilója 1.50

Példa sürgöny általi megrendelésre: Helle O. Pozsony. „Küldjön 10.000 árpa.“ Annyit jelent: Küldjön azonnal 10.000 darab kéve-kötőt 140 cm. hosszú, 5-6 mm. erős zsinórból, faszzeletkével.

VÖRÖS PAMUT-HAJTÓSZIJAK a legolcsóbbak.

Ezek mosóintézetek, festő-, szesz-, cukor- és papirgyárak üzeméhez, ugyintén mint elevátorok és átviteli szalagok alkalmazhatók.

ÁRAK MÉTERENKÉNT:

6-SZOROS				8-SZOROS			
szélesség mm.	ár korona	szélesség mm.	ár korona	szélesség mm.	ár korona	szélesség mm.	ár korona
50	1-58	210	6-60	60	2-54	240	9-82
60	1-90	220	6-94	70	2-92	260	10-65
70	2-23	230	7-22	80	3-30	280	11-47
80	2-53	240	7-55	90	3-68	300	12-27
90	2-84	250	7-88	100	4-10	320	13-45
100	3-17	260	8-18	110	4-50	340	14-35
110	3-50	270	8-50	120	4-90	360	15-30
120	3-78	280	8-83	130	5-34	380	16-30
130	4-11	290	9-14	140	5-74	400	18-1
140	4-42	300	9-44	150	6-14	420	18-82
150	4-72	310	9-72	160	6-56	440	19-70
160	5-05	320	10-02	170	6-96	460	20-56
170	5-36	330	10-34	180	7-36	480	21-46
180	5-67	340	10-64	190	7-80	500	22-40
190	6-1	350	10-94	200	8-20	550	24-70
200	6-30			220	9-1		

Vörös pamut-hajtószijak rövid szállítási határidőre 12 és 14-szeresen is 2000 mm. szélességig előállítatnak és a 10-szeres minőség teljes, valamint a 4-szeres minőség felearában, illetve a 10-szeres és 4-szeres minőség árában számítottatnak. — Az összekötő hevederek és azoknak felvarrása külön számítottatnak.

Szél nélkül készített pamut-hajtószijak-nál (cséplőgépek stb. részére) az összekapcsolásra külön 1 méter számítottatnak, például egy szél nélkül készített 20 méteres hajtószijnál 21 méter lesz felszámítva.

Ajánlatos az egyszerű börszija helyett 4-szeres, a középvastagságu helyett 6-szoros, a kétszeres helyett 8-szoros és a kiválóan erős dupla helyett 10-szeres minőségűt választani.

Gazdasági szükségleti cikkek árjegyzéke: Vizmentes ponyvák minden fajtában, mint:

kazal-ponyvák, lokomobil- és cséplő-szekrényponyvák, waggon-ponyvák, széna-ponyvák, asztag-ponyvák, kocsitakarók stb.

ÁRAK KORONAÉRTÉKBEN:

Legajánlatosabb nagyságok, melyek állandóan raktáron vannak	Minőség	Minőség										
		EP*	E/2	EM	HS	EM/2*	EOJ/2	EO/2	WG	WG/2	VP	
Kocsitakarók stb.	300×400 centiméter	44.40	40.20	38.40	36.—	33.—	30.—	28.80	25.80	23.40	22.20	
	300×500 " "	55.50	50.25	48.—	45.—	41.25	37.50	36.—	32.25	29.25	27.75	
	400×500 " "	74.—	67.—	64.—	60.—	55.—	50.—	48.—	43.—	39.—	37.—	
	400×600 " "	88.80	80.40	76.80	72.—	66.—	60.—	57.60	51.60	46.80	44.40	
Kazalponyvák gabona, széna és szalma részére	500×800 centiméter	148.—	134.—	128.—	120.—	110.—	100.—	96.—	86.—	78.—	74.—	
	600×800 " "	177.60	160.80	153.60	144.—	132.—	120.—	115.20	103.20	93.70	88.80	
	600×1000 " "	—	201.—	192.—	—	165.—	150.—	144.—	129.—	117.—	111.—	
	800×1000 " "	—	268.—	256.—	—	220.—	200.—	192.—	172.—	156.—	148.—	
800×1200 " "	—	321.60	307.20	—	264.—	240.—	230.40	206.40	187.20	177.60	—	
Kocsitakaró széna és szalma szállítására	teljesen hozzátűzött szárnnyal	10.000 kg. teher	—	—	—	235.—	212.30	203.70	183.80	166.70	158.20	
	15.000 kg. teher	—	—	—	—	275.—	250.—	240.—	215.—	195.—	185.—	
Cséplő-szekrény részére	4 HP 500×400 cm. 2 szárnnyal	88.80	81.80	79.50	72.90	66.60	63.60	57.—	51.70	—	—	
	6 HP 500×450 " "	97.20	92.80	87.—	79.80	72.50	69.60	62.40	56.60	—	—	
	8 HP 550×530 " "	119.30	114.—	106.80	98.—	89.—	85.50	76.60	69.50	—	—	
	10-12HP 610×570 " "	138.20	132.—	123.80	113.50	103.20	99.—	88.70	80.50	—	—	
Lokomobil részére	4 HP 400×300 cm	40.20	38.40	36.—	33.—	30.—	28.80	25.80	23.40	—	—	
	6 HP 450×300 " "	45.30	43.20	40.50	37.20	33.80	32.40	29.10	26.40	—	—	
	8 HP 450×400 " "	60.30	57.60	54.—	49.50	45.—	43.20	38.70	35.10	—	—	
	10-12 HP 500×400 " "	67.—	64.—	60.—	55.—	50.—	48.—	43.—	39.—	—	—	
Az ár □-métréknél teljesen kész ponyvával		3.70	3.35	3.20	3.—	2.75	2.50	2.40	2.15	1.95	1.85	

A *gal megjelölt két minőség ugyanazon ár mellett „zöld” színben is szállítatik. — PONYVÁK minden nagyságban szállíthatók és ezeket négyzetméterenként az utolsó rovatban megjelölt áron szállítjuk.

Kender- és gumirozott tömlők kertek öntözésére, hidraulok és tüzi fecskendők részére.

Nyers kender-tömlők	S z a m		4/0	3/0	2/0	0	1	2	3	4	5	6
	fekvő szélessége mm.-ben kb			26	33	38	46	52	58	65	72	78
belső átmérője mm.-ben			15	20	24	28	33	37	41	46	49	53
Minőség „P” Prima			56	59	65	70	77	85	94	100	107	113
Minőség „PP” Primiissima			72	76	80	88	96	104	112	120	130	140
gum.	Minőség Kereskedelmi vörös, gumirozott		145	172	197	225	255	285	315	335	375	397

Gumirozott kender-tömlők csersavval impregnálva és belül gumirozva vannak.